

APPAÑA, L'IMPERIO D'«ELLOS»:

«Espada de infieles,
martillo de herejes,
forja de Imperios»,
poblada de «pícaros,
inquisidores, soplones
y caciques».

L'ESTEL

Amb el suport de:

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

XX ANYS DE
L'ESTEL

paisoscatalans.org/estel
E MAIL focifum@teleline.es

ANY XX. NÚMERO 464

1° D'AGOST DEL 2001

PREU: 300 PTS - 1,80 euros

Veterinaris catalans aïllen cep de vaques boges!

«Montse Murugarren» <mmm@bezeroak.euskaltel.es>
A: «L'Estel Mateu Marió» <focifum@teleline.es>

Veterinaris catalans acaben d'aïllar un virulent cep local de malaltia de les vaques boges, de nom: ALBERT BADELLA. Ara, només ataca bestiar genuïnament català. Totalment inofensiu per races nobles i mesetàries. En cas de contagi, recuperareu la respectabilitat parlant en castellà, deixant-vos bigotis à-la-Dalí i fent-vos espies a favor de les forces feixistes.

PSOE: El caciquisme de sempre

La cosa funciona així: els grups de pressió, grans empreses, bancs, etc. aposten per uns determinats partits i personatges. Així, el BSCH aposta pel capatàs P.P. i tenen els seus pregoners (ABC, El Mundo, COPE, TVs...). O el BBV aposta pel PsoE i tenen els seus pregoners (Prisa-El País, SER...). Per cert: els barons del PsoE són de famílies de cacics andalusos, extremenyos i castellanes de tota la vida: simplement hi han fet una inversió «per controlar l'oposició», com el ricatxo qui compra una empresa petita (el PsoE de Pablo Iglesias) que ha anat a més.

Fora d'aquest cercle de poder no és legal estar-se. Si dius que estàs a fora has d'anar pactant demanant perdons (CiU), si no ho fas, brancam del fort si importes conjunturalment (PNB) i marginació si no tens importància actual (IU).

Feixistitzen tant com poden a base de deixar que els problemes es podrexin tant com sigui possible, que és molt (País Basc, immigració, precarització laboral, política sanitària, privatitzacions, terrorisme, etc.) així la ciutadania se'n puja per les parets i reclama mà dura.

Tanmateix, si alguna vegada la ciutadania deixa de ser plebs de Gran Hermano, Roció i Zizou i vol ser ciutadania, li venen l'ensarronada de «vota cambio vota PsoE», que és -si fa no fa- dels mateixos amos, però maquillat d'esquerrana parauleria i disfressat de pana quan convé pels assessors d'imatge.

I són ells, el PsoE, els encarregats de ficar vaselina al poble per a ficar-los el mateix que el PP o la dreta pel mateix foradet.

Finalment els diuen: Veieu?, els d'esquerra també ho fan, perquè això és la democràcia madura i responsable (la dels Bancs). Els vostres també us donen pel sac, com els altres, així que ara canvieu i voteu una altra vegada dreta que ho solucionarem.

I com la gent està farta de treballar i «de la política» que veuen, i no hi entenen un borrall, sols de com va la pela (l'euro), va i els voten.

I així sempre. Com deia Alfons XII quan moria a la reina Maria Cristina: «Tú de Sagasta a Cánovas y de Cánovas a Sagasta, y guárdate el coño».

Doncs això: el caciquisme de sempre. Ω

Jaume Tallaferró

A L C Ú D I A

Fa un mes que en Joaquim González ha obert el Super Market Alcúdia al carrer de Jaume II del poble. Ven productes del dia. Tel. 971 547 728

Fa 2 anys que en Manuel Romero és l'amo -des que el seu soci Antoni Ferrer se va retirar- de la Fusteria Romero a la barriada de l'Hort dels Hereus a Alcúdia. A la foto el veiem amb la administrativa Magdalena Vilanova. Tel. 971 547 167

Fa 2 anys que en Joan Becerra va obrir la Fusteria Cuinbel al carrer de l'Estel d'Alcúdia. A la foto amb els seus operaris, son pare inclòs, fotografiats sota una de les marededeus de la seva devoció. 971 545 343

Na Dorotea Cela és la dependenta de la botiga d'Art mallorquí a les Galeries lola de la Platja de Muro. Tel. 971 538 085

Fa 3 mesos que en Manuel Cerdà de can Barraxet de Pollença va obrir el Restaurant Barraxet a la Plaça d'Alcúdia. Se menja per unes 1500 ptes a al carta. Tel. 971 548 740

Fa 2 anys que n'Antoni Tugores va obrir la Fusteria can Cataló a la barriada de l'Hort dels Hereus d'Alcúdia. Fa mobles i decoració rústica. Tel. 670 200 429

Especial dedicat a NORT DE MALLORCA I ARTÀ

Si vos ha agradat, telefonau al 971 26 50 05
i el vos enviarem cada quinze dies.

LA
REVISTA
DELS
EMPRESARIS

L'Àfrica negra massa a prop

CECILIE BUELE I RAMIS. DIPUTAT DEL PSM-ENTESA NACIONALISTA AL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

Alguna política illenca està desplegant una rara habilitat: escampar l'opinió generalitzada que "lo millor" per Mallorca és justament allò que resulta "lo més nefast", almanco des de perspectives polítiques distintes.

L'arribada del darrer negre africà a la nostra illa, -el darrer que hi ha arribat avui mateix-, no té res a veure amb el fet curiós que representà l'arribada del primer, ara fa més de 70 anys. Qualcú l'analitza com un fet molt perillós: ¡Duim la mala sort de tenir l'Àfrica negra massa a prop de Mallorca!

Una societat illenca, cada cop més benestant, ha de tenir ben present que cap d'aquests negres africans que s'hi acosten no decideixi venir cap dret a Mallorca, si pot viure molt millor allà.

Per contribuir a millorar les condicions de vida al continent africà, s'ha intensificat molt la cooperació internacional en aquests darrers anys.

Tot i amb això, la simple cooperació social ha esdevengut del tot insuficient. S'hi fa necessari estendre altres formes de cooperació política més intensa. S'hi han d'aplicar nous estils de cooperació econòmica que, a marxés forçades i de manera imparcial, transformin l'alarmant misèria africana en benestar col·lectiu.

De fer-ho o no, ens hi jugam també el nostre benestar aquí, a Mallorca.

Així ho assenyalen molt encertadament els moviments antiglobalització que van prenent molta de força arreu del món. Proposen noves polítiques econòmiques mundials que, lamentablement, són rebutjades pels Estats de l'Europa benestant.

Les conseqüències i els efectes no es fan esperar. Els efectes més perversos de la globalització capitalista mundial, un dia o un altre, afectaran de ple Mallorca. A hores d'ara, només n'arriben els inicis.

Molt trist i lamentable resulta comprovar que no ens hi preparam de debò. No arribam a percebre l'abast d'una manca d'atenció pública acurada a les problemàtiques socials que van amarant cada cop més el nostre entorn.

I sense el desplegament d'una eficient xarxa sociocultural pública d'atenció als sectors més marginals de la nostra societat -com reclamen des de fa dècades entitats i associacions ciutadanes-, les onades immigratòries que ens arriben contribuiran a ampliar encara molt més la gamma de problemàtiques socials, les preexistents i les de nova fornada.

És la manca d'una xarxa eficient de centres socioculturals públics, destinats a acollir els sectors més marginals de la societat mallorquina, on s'aprèn i es practica la convivència i el civisme democràtics, la que afavoreix el rebrot dels efectes més nefasts de la globalització a Mallorca.

Davant d'això que està passant a l'illa, qualcú reclama: "Calma, molta calma. Seny, molt de seny". Qualcú, més agosaradament, s'atreveix a manifestar-ho així de cru: "Si no hi caben els més pobres, que se'n vagin els més rics".

Aquests són, en definitiva, els qui ho tenen més bo de fer.

Ω

Mallorca, 5 de juliol de 2001.

CARTES

Aci t'esperem vinguis Xiquet

From: Corine Proserpina <proserpina666@hotmail.com>

To: <colomtaube@hotmail.com>

Sent: Tuesday, July 17, 2001 6:56 PM

Subject: Ací t'esperem vinguis Xiquet

Xiquet hem llegit el teu article a L'Estel de Palma de Mallorca, jo aquí a l'infern sóc una dimoniona molt important. Quan tu vinguis farem cosetes plegats i també amb el meu company Pedro Botero Lucifulo; el qual se que a tu t'agrada molt.

Ricard Colom veiem que t'agrada fer el bé i això (jajajajaja!) no està bé. Pensa malament xiquet. Pensa en coses lletges. A dalt de L'Estel ataca el Papa de Roma (ataca l'església oficial com dius que a l'infern mos agrada molt l'ataquis i sabràs que tots ells quan moren solen venir a veure'ns. El d'allà dalt no vol saber res de cap d'ells.

Ricard t'hauries de cagar més amb Espanya, el seu rei i monarquics com el teu amic Estades. A n'aquest per qüestió de les dones el tenim fixat.

Ricard el cel és molt fred. A l'infern s'escalfen. Vine xiquet. T'agradarà.

La Corine Proserpina t'envia un petó infernal ji ji ji ji. Ω

From: Rafael Gabriel y Miquel <arcangelsmileni777@yahoo.es>

To: colomtaube@hotmail.com

Subject: Ricard, l'hora és arribada !

Date: Tue, 17 Jul 2001 20:11:42 +0200 (CEST)

Ricard Colom. Hui és un gran dia ací dalt. T'anunciem, xiquet, que el País Valencià, les Illes tant balears com pitiuses i per tant la Catalunya tota, de tramuntana a mitjorn i de llevant a ponent, s'alliberaran del jou satànic de l'opressor estranger.

Ricard Colom continua pel bon camí. Escriptures patriòtiques i cristians com fas. Mantén les idees clares damunt les Sagrades Escriptures. Dóna bons consells a aquests xiquets mallorquins de L'Estel com el Mateu Joan, l'Estades de Moncaira, el Pere Felip, el López Crespi. Porta'ls pel bon camí. El camí de la veritat, de la valentia i de la vida. Resisteix a les temptacions del Maligne i no escoltis les seves mentides.

Ricard Colom des d'ací dalt t'enviem la benedicció de l'Altíssim i la nostra ben angelical. Ω

Rafael Gabriel i Miquel

Ricard, l'hora és arribada !

Data: Tue, 17 Jul 2001 21:12:51 +0200

De: "RICARD COLOM" <colomtaube@hotmail.com>

A: arcangelsmileni777@yahoo.es

Sobreviurà, si Déu vol, resistirà, i aguantarà bromes amb gràcia i sense.

Al capdavant, els bromistes també esteu destinats al martiri. El pitjor seran els vostres darrers 50 anys. Ho sent per vosaltres, que psicològicament no voleu estar-hi preparats. Els qui ja ens en fem una mica la idea, almenys, tenim una passa feta.

De cadascú el Destí se'n burla tal com es mereix.

Ricard

Data: Wed, 18 Jul 2001 01:02:52 +0200

De: "ricard" <colomtaube@hotmail.com>

A: "Corine Proserpina" <proserpina666@hotmail.com>

"Ja que he cridat, i heu dit que no, he estès la mà; i ningú no es dóna per entès, heu deixat estar tot consell meu, i no heu volgut saber res de la meua reprensió, també jo em riurà de la vostra dissort, en faré escarni quan vindrà la vostra paor". (Proverbis 1:24-26).

"Has vist moltes coses però no les recordes; hi senties bé però no escoltaves!"

El Senyor, que és bo, s'havia complagut a fer gran i gloriós el seu disseny.

Però vet aquí aquest poble capturat i convertit en botí. Tots han estat caçats a les coves i entaforats en calabossos. Els han capturat i ningú no els allibera, són botí que ningú no reclama. Qui de vosaltres vol sentir-ho?

Qui vol entendre el que jo havia predit? Qui convertia els de Jacob en despulls, els d'Israel, en captura? ¿No era el Senyor, contra qui havíem pecat negant-nos a seguir els seus camins i a fer cas del seu voler? Per això ell ha abocat sobre el seu poble l'ardor del seu enuig, una guerra violenta, que l'ha envoltat de flames. Però el poble no ho ha volgut entendre; la guerra s'abrandava dintre d'ell, però ell no n'ha fet cas". (Isaïes 42:20-25). Ω

Eines per a la construcció • Estanteries industrials

C/. Antoni Torrandell, 94 - Tel. 971 50 00 44 - Fax 971 88 03 11
07300 INCA (Mallorca)

CATALINA TH. BONNIN

Graduat Social
Tècnic en Prevenció de riscos laborals
Corredor d'Assegurances
Assessor immobiliari

QUATRE CATONS, 5
ARTA
TEL. 971 83 60 22
FAX. 971 82 96 78

VERGE MARIA, 51
COLONIA DE SANT PERE
TEL. 971 58 93 75
FAX. 971 58 90 78

Els nous mallorquins

PERE FELIP I BUADES

La Mallorca d'avui, la dels nous mallorquins (immigrants dels anys setanta i els seus fills i nets) és una Mallorca falsa, hipòcrita i que va amb traidoria. És la Mallorca que aposta "falsament" per recolzar la normalització lingüística. La falsedat consisteix en que, per una banda la recolzen i per l'altra la boicotegen. D'aquesta manera veiem polítics, empresaris, religiosos, etc. Que manifesten públicament la necessitat d'impulsar l'ús social de la llengua catalana, fins i tot se parla de plans de xoc en ajuda de l'idioma per, a continuació, ser ells mateixos que la menyspreen al no fer-ne us en les seves actuacions públiques davant els micròfons de

televisió i de la ràdio.

Ràdios i televisions que estan "ocupades" pels nous mallorquins (fills de la immigració), els sentiments dels quals estan lluny de Mallorca i dels mallorquins. I estan a prop, molt a prop de les arrels dels seus avantpassats. Estan a prop d'Andalusia, d'Extremadura i de Castella.

Malgrat anomenar-se mallorquins, estan més a prop de les sevillanes, dels faralaes, de la Virgen del Rocío, dels Betis, del Sevilla, del Real Madrid, de l'Espanya que de les ensaïmades, dels butifarrons, de l'arròs brut del ball de bot i de l'idioma català. Però ells, els nous mallorquins, ocupen llocs de difusió de les idees. Estan als locuto-

ris de les ràdios illenques, en les televisions, en les redaccions dels periòdics. "Ellos" són els qui, amb boca petita, parlen de les nostres illes, dels nostres costums, de la nostra cultura per, a continuació, amb boca ben oberta, parlar del "seu idioma" de la "seva cultura", de la "Feria de Abril" de la "Blanca Paloma", etc.

Aquests, els nous mallorquins, són els hipòcrites que, després de manifestar-se recolzant la normalització lingüística, ho fan també recolzant la naturalesa. Són els qui demanen que se posi fre a tant de ciment i a tanta massificació. El que passa, però, és que als nous mallorquins se'ls veu el llautó, perquè a l'hora de posar fre a la mas-

sificació els traeixen els seus sentiments i aposten per solidaritzar-se amb els nous mallorquins, aquests que encara no han arribat i exigeixen que per a ells se construeixin més vivendes socials. És igual si contaminen, és igual si massifiquen, és igual si consumeixen territori. Al cap i a la fi, per a ells, per els nous mallorquins, els darrers que arriben i els qui encara no han arribat són els seus, com ho són els qui parlen espanyol, els qui ballen sevillanes, els qui organitzen les romeries del Rocío. Aquests nous mallorquins, de manera hipòcrita participen en les manifestacions i campanyes de recolzament a la llengua que llavors no empren. Participen en manifestacions i campanyes contra el ciment i llavors en vesteixen contra el Consell de Mallorca i la seva presidenta perquè promou una moratòria que prohibeix la construcció a Mallorca. És ben hora que els mallorquins parlem clar i llampant de que amb els seus fets,

els nous mallorquins ens estan traint. Estan traint l'hospitalitat amb que foren acollits. Estan traint aquesta terra, a la seva gent, a la seva cultura, a la seva llengua.

Aquests nous mallorquins que traeixen Mallorca, són els egoistes: hotelers, constructors, espanyolistes, els uns pels seus interessos i negocis i els altres per la seva miopia.

Aquests nous mallorquins són perillosos ja que ens volen eliminar perquè els molestem. Són perillosos per a la cultura i la llengua que avorreixen. Són perillosos per a la conservació del territori perquè els preocupa que no puguin seguir venint "nous mallorquins". "Ellos" són molt solidaris amb els qui venen i amb els qui vendran si na Maria Antònia Munar no hi posa remei. Que Déu l'ajudi en aquesta empresa. Jo, amb les meves modestíssimes forces, hi faré, i esper que ho facin els deus de la justícia, dels coratge i els de la valentia. Ω

Aturem la compra de l'AVUI per La Vanguardia!

Si ets una persona monàrquica o amiga del bilingüisme "ben entès", de l'espanya autonòmica i del catalanisme "sense ensurts", no cal que continuïs llegint...

Com deus saber el diari AVUI pateix, des de fa molts anys, una crisi financera i sembla que finalment està a punt de fer-se efectiu el rumor que fa dos anys que corre. El Grup Godó, propietari de la Vanguardia, es vol quedar-se amb la capçalera de l'AVUI. Si la compra esmentada es fa efectiva, aquesta pot ser un precedent de cara a la compra més endavant de El Punt, Regió 7, etc.

Hem de ser conscients de la importància de tenir grups catalans i evitar la compra de l'AVUI, per part d'un grup com els de La Vanguardia, que s'han caracteritzat sovint per ser bel·ligerants contra els interessos catalans.

En els darrers anys, l'AVUI ha estat un exemple interessantíssim de catalanisme prou descomplexat que ha criticat sense manies i quan ha calgut aquells sectors contraris a l'alliberament nacional, deixant cada cop més de banda l'adulació mediocre al govern de la Generalitat, a la qual ens tenia acostumats

anteriorment.

Us imagineu com serà l'AVUI el dia que sigui comprat pel Grup Godó? Es podrà parlar del rei i les seves declaracions? Hi podrà escriure la Isabel Clara Simó cada dia i sense censura? Podrà dir en Joan Oliver que mai més utilitzarà l'espanyol? Podrà continuar parlant en DESCLOT o serà "repatriat"? en què quedarà el suplement de cultura nacional (no provincial!)? es continuarà criticant obertament la desfilada de l'exèrcit espanyol en quatre portades seguides?

La resposta és ben clara: l'AVUI controlat pel Grupo Godó significarà un manteniment de la llengua, però una espanyolització dels seus continguts. Algú en dubta?

Però encara es pot impedir... els tractes encara no estan tancats... com més enrenou fem, més fastiguejarem les converses i potser podem guanyar

Envia la teva queixa a: digital@lavanguardia.es cartes al director: cartas@lavanguardia.es bustia@avui.com I una còpia oculta (CCO o BCC) a: avui_i_sempre@yahoo.com Si l'AVUI ha arribat on és ara, és que pot continuar. SIGNA: Societat civil. Ω

Cartells en anglès i normalització lingüística

BERNAT JOAN I MARÍ.

PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-ILLES BALEARS I PITÀUSES

Apareix al diari (DI, 12 de juliol) la notícia que hi ha una gran proliferació de cartells de propaganda de discoteques, arreu d'Eivissa, redactats únicament en anglès. És obvi i evident. Tot seguit es relaciona aquest fet amb la qüestió de la preocupant manca de normalitat en l'ús de la llengua catalana per part de la societat eivissenca. I, encara, després es rebla el clau recordant que el govern de les Illes Balears, quan estava en mans del PP, va decretar que l'activitat comercial (entre la qual, la retolació i la propaganda) s'havia de fer en almenys una de les dues llengües oficials de la comunitat autònoma.

Tot plegat queda tan embolicat que he pensat que era bo de fer algunes remarques per posar les coses mínimament al seu lloc. Per començar, no té res d'estrany que en una zona turística com l'illa d'Eivissa les discoteques s'anuncin, amb grans cartells, utilitzant la llengua franca internacional, que és l'anglès. A l'hora de buscar clients potencials, aquests establiments utilitzen la llengua que pensen que els serà més útil (que, per descomptat, no consideren que sigui el català; però, ai las, benvolguts espanyolistes, tampoc l'espanyol!). La llengua més útil, a tal efecte, és l'anglès. I, seguint un criteri de mera productivitat lingüística, és la llengua que guanya, claríssimament, la batalla de la propaganda discotequera.

El català no és una llengua normalitzada, a Eivissa, no perquè els cartells de les discoteques siguin en anglès, sinó perquè la nostra societat no ha pogut integrar lingüísticament tota la població de l'illa. Que persones que fa vint anys que viuen a Eivis-

sa, o que hi són nascudes, no coneguin la llengua catalana sí que constitueix un indicador claríssim de la manca de normalitat lingüística existent. Que sigui pràcticament impossible de realitzar, de principi a final, un judici en llengua catalana sí que constitueix una mostra que quelcom li falta a la normalitat lingüística entre nosaltres. Que ben poques botigues tinguin les factures o els talonaris en català va en la mateixa línia.

Quant a l'obligatorietat de retolar establiments en almenys una de les dues llengües oficials de la comunitat autònoma, hem de dir que constitueix una disposició clarament contrària a la normalització lingüística. A la pràctica, si s'hi portàs, una disposició d'aquest tipus implicaria que molts establiments que avui estan retolats en alemany, en anglès, en francès o en d'altres llengües, ho estarien (també) en espanyol. Per tant, la presència de la llengua superposada, a Eivissa i a la resta de les illes, l'espanyol, seria encara més gran, en relació a la presència de la llengua catalana. Obligar a fer unes determinades coses en almenys una de les dues llengües oficials constitueix una pràctica espanyolitzadora (i, per tant, desnormalitzadora, o anormalitzadora).

El català serà una llengua plenament normal quan un ciutadà d'Eivissa pugui viure normalment a l'illa (i a la resta dels Països Catalans) en llengua catalana. Probablement, també, quan el català sigui una llengua normal entre nosaltres, nosaltres mateixos escollirem com a llengua de comunicació internacional aquella que ens resulti més productiva: l'anglès, òbviament. Ω

M a l l o r q u í
La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és oficial a Mallorca. Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la. Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada

Per la independència dels Països Catalans “Quina falta feia un llibre així”

LLUÍS M. XIRINACS

En una societat normalitzada, amb forta tendència al pensament únic i amb el costum d'emprar un discurs políticament correcte, un llibre com el de López Crespí (No era això: memòria política de la transició, Edicions El Jonc 2001) no pot tenir acoïlliment fàcil i massiu. Llegia fa unes setmanes a l'AVUI una crítica que el desqualificava perquè hi trobava a faltar matisos. "Tot -deia- és blanc o negre; la gent, bons o dolents".

No hi estic gens d'acord.

La societat tan "matisada" que ens ha tocat de viure, només ens dóna una "sopa boba", un "centre polític" a on totes les forces polítiques electoralistes volen convergir per obtenir un sac curull de vots d'uns electors degradats per una llefiscosa publicitat massificadora. Com per vendre cotxes.

Miquel López Crespí ressuscita aquella literatura política vigorosa dels anys trenta on al pa se li deia pa i al vi, vi. Se situa nítidament del costat dels oprimits, individus i nacions. Té el mèrit de plantejar les dues coses juntes. Supera la nefasta divisió històrica entre llibertaris i nacionalistes. Dóna per suposada la condemna dels opressors de les dues menes. I, sobre tot, esmerça el gran

esforç per desemmascarar les falses esquerres socials i nacionals.

Tot amb dades objectives, incontrovertibles. Quina falta feia un llibre així! L'escriu des de la seva perspectiva mallorquina. Això també omple un buit important. Ja voldria jo conèixer algun llibre semblant des de l'òptica valenciana! Perquè, deixeu-m'ho dir, el meu llibre La traïció dels líders és redactat només des de l'angle del Principat de Catalunya.

Més qualitats. Ell, a més d'un gran intel·lectual amb un bagatge bibliogràfic i una producció de llibres propis envejable, a més d'un gran periodista col·laborador prolífic de la premsa, és des de l'inici de la seva joventut un lluitador tenaç en el terreny dur de la praxi política, més de base i més compromesa. També fou represaliat pel franquisme. I, en aquest terreny alhora difícil i arriscat, mostra una rara virtut. Evita exitosament les baralles internes, les rivalitats estèrils i nefastes tan monòtonament abundants entre els grups en lluita des de l'esquerra i el nacionalisme. La seva magnanimitat sobrevola les misèries induïdes per l'opressor prepotent en la barroera marginació a què són sotmesos.

Una altra qualitat, al meu albir, que eleva el seu lli-

bre sobre la transició per damunt del meu llibre esmentat, és el tractament a fons del front obrer en lluita. Irònicament parla del pas de la democràcia de l'any 1976 - el moviment popular era irresistible - a la dictadura dels nostres dies tan normalitzats. En aquell any, per exemple, si l'Assemblea de Catalunya convocava un acte reivindicatiu cada mes, el món obrer en convocava un cada dia. En aquells temps, la lluita obrera prengué una embranzida inimaginable avui. I el nostre autor n'és actor i testimoni fidel.

Els grans temes subjacents a la seva crònica reflexiva? Rupturisme revolucionari contra reformisme continuista. Consellisme i assemblearisme territorial. Supera el capitalisme. Republicanisme contra monarquia. Antifeixisme. Aurodeterminació dels pobles. Democràcia directa. Tots ells assignatures pendents encara avui.

El lector que vulgui viure la reflexió i l'acció necessàries per a l'alliberament de la humanitat té a les mans un llibre que el guiarà sense trampes. El mercadeig prospera enmig de la confusió. L'honestedat, en la claredat. Una prova és que el llibre s'està editant, venent, presentant, llegint i aplicant amb entusiasme en els medis juvenils desperts dels nostres Països Catalans. Ω

Mallorca Estalviar energia

JOSEP Mª LOSTE I ROMERO

En tot aquest debat enverinat sobre els possibles talls de llum, prestament provocats, perquè no es deixen fer línies d'alta tensió a les companyies elèctriques, hi ha un punt, molt sospitos, on, ni l'administració (la Generalitat), ni les elèctriques, ni gran part dels mitjans informatius no en parlen mai. És el necessari estalvi d'energia que caldria fer per aconseguir, en general, una forma de viure i un model socio-econòmic molt més racional i sostenible.

Perquè, a hores d'ara, resulta patètic que el monopoli elèctric continuï esvalotant el galliner amb les seves amenaces poc científiques, de deixar-nos a tots a les palpenes, mentre els que manen (políticament parlant) restin totalment impotents. Si es fes més cas a les organitzacions ecologistes i naturalistes, tots plegats, (fins i tot el sector turístic i gran part del sector industrial) aniríem molt millor. Així, en el cas concret de la línia de les Gavarres. Per que no s'activa la proposta de l'ANG, de canviar les bombetes actuals per unes d'un cost una mica més elevat, però que signifiquen un estalvi energètic del 70 %? Per altra banda, l'ús de l'energia, no solament de l'electricitat, va molt lligat a una planificació econòmica acurada, cosa que aquí es menysprea, en nom del neoliberalisme i del camp qui pugui.

En síntesi, que amb això de l'energia no es pot jugar, ni seguir fent tanta demagògia. A més a més la ciutadania no hauria de tolerar, amb l'excusa de les "possibles" apagades, tornar al deliri del neguit nuclear. Hi ha alternatives per seguir treballant i vivint, el que passa és que no interessin als poders fàctics. Ω

“Les Respostes del Rabí Simó Ben Semakh Duran”, una forma de conèixer les vicissituds dels supervivents als “progroms” del 1391

PER MARINA FERRÀ HAMELYNCK

Els estudiosos de la cultura jueva, Jordi Gendra Molina i Manel Frau Cortès han traduït un estudi fet pel Rabí Isidore Epstein. Aquest estudi ens apropa a la personalitat d'un dels rabins de Palma de Mallorca de l'Edat Mitjana, Ximó Ben Tsemakh Duran, que visqué entre el segle XIV i XV. El context sociocultural seria el que més cridaria l'atenció a una persona profana en el tema religiós. Les costums i tradicions barrejades sovint amb les àrabs ens mostra una societat jueva disposada a adaptar-se el millor possible a les circumstàncies, com per exemple, en el que són, les normes dietètiques de Moisès, els embulls matrimonials, d'herències, de conflicte interreligiós, etc. Així per exemple, el que més m'ha cridat l'atenció personalment són les tradicions sobre la manera en que un al·lot i una al·lota es prometien en matrimoni: "...A Honein hi havia el costum que el nuvi fes públic el seu compromís enviant regals a la núvia. A Constantina, l'esdeveniment se celebrava amb una festa pagada pels pares de la núvia, les despeses de la qual s'havien de retornar en cas de que el nuvi es retractés..."

Els regals que rebia la núvia del seu pretendent eren coneguts com "sablonot". En el Talmud es discuteix si el fet de rebre aquests regals podria ser considerat com una evidència de compromís (...) Segons la versió talmúdica, la decisió es deixa al costum local. Ja hem dit que en molts de llocs del Nord d'Àfrica les "sablonot" eren considerades com un prometatge formal. Fins i tot el simple fet d'haver begut de la copa de vi de la mà del

pretendent era considerat com un tipus de compromís. Quan tenia lloc el casament, l'anell, introduït en el segle VII, no era l'únic objecte mitjançant el qual es formalitzava el compromís. També trobem núpcies amb copes de vi. De vegades, succeïa que una persona poc convenient podia donar a una innocent i jove núvia de bona família un objecte de valor en presència de dos testimonis, d'aquesta manera s'obligava a la noia a una unió contra la voluntat dels seus pares. Al seu torn, les comunitats varen fer regulacions en que es declaraven invàlides totes aquelles núpcies i compromisos que no haguessin estat celebrats en presència del rabí local o dels ancians de la comunitat. No obstant això, no a tot arreu es varen adoptar les mateixes regulacions, i per tant podem trobar contractes matrimonials celebrats en presència de dos testimonis que no sempre complien amb els requisits. Les noces se solien celebrar el Xabat. El sopar de noces era responsabilitat del nuvi, i la seva exuberància estava en funció de l'estatus social de la núvia. Els amics presentaven les bótes de vi davant del nuvi regalés cosmètics a la núvia pel feliç esdeveniment. La núvia exhibia els regals especials que li havien fet els seus pares en ocasió del tall de les seves trenes, abans de les núpcies. En cas que el nuvi no pogués fer front tot sol a l'àpat festiu, els pares de la núvia en suplien la resta. Els orfes tenien cobert tot això amb el fons de la comunitat. En algunes comunitats es duia el rotlle de la Llei al banquet en honor de la nova parella." Ω

Restaurant Hípica son Pardo

Menús a 900 ptes.
Diumenges a 2000

Tel. 971 201 017

PATRICIA
PERRUQUERIA UNISEX EUROPEA AFRO-AMERICANA

TOT TIPUS DE TRUNYELLES, EXTENSIONS, PÈL COSIT,
TENYIT FIXOS I TEMPORALS, PERMANENTS, TALLATS,
EMMOTLLATS, POSTISSOS, CUES, PERRUQUES, MAQUILLATGE,
MANICURA, PEDICURA... PRODUCTES AFROAMERICANS

CARRER DE JERONI POU, 4

CIUTAT DE MALLORCA

TEL. 971 465 094

L'Entrellat irreverent (5)

(Per equivocació, la quinzena passada va sortir el número 6 d'aquest serial)

Utopista

JOAN SORELL I ADROVER

Tot just acabada d'aixecar del llit, n'Eduarne va fer un poc de gimnàstica i es rentà. Després sortí al carrer, per berenar i comprar dos diaris, La Vanguardia, i El Periódico, les dues publicacions de Barcelona amb més anuncis de feina que és el que a ella l'interessava. En la intimitat de la cambra de la pensió, llegí un poc els diaris abans de passar a triar un anunci que li agradàs entre els classificats de l'apartat de treball.

No tardà molt en decidir-se per un de La Vanguardia que resava així: Cercam dona, entre els 18 i els 35 anys, a la que l'interessi progressar econòmicament, per treballar fent contactes a casa de la part alta. Horari flexible.

Des d'una cabina del carrer Pelai, al costat de les Rambles telefonà al número que indicava l'anunci, ràpidament, li contestà una dona amb veu molt agradable.

N'Eduarne, sense fer preàmbuls, li digué que volia passar per allà a veure si li podien donar feina.

-Apunta, li digué l'altra dona, estam a la Ronda del General Mitre, davant on hi havia l'antic camp de l'Espanyol. Quant d'anys tens, digué a continuació.

-Vint-i-quatre, digué al basca.

Una vegada posades d'acord sobre l'hora en que es veurien, la de l'altre part del fil telefònic l'advertí que fos discreta. Aquí ens interessen persones seriosos, acabà dient.

Convé que hi vagi en taxi, i els diré que m'he hostatjat a un hotel, no vull que me prenguin per una pobre desgraciada, pensava n'Eduarne.

«Quan arribà davant de la casa que li havien explicat on era, una planta baixa, tocà el timbre i li obriren immediatament. Era una dona de mitjana edat, molt elegant, que la rebé amb un somriure.

-Ets tu que m'ha telefonat fa poc?? Li demanà la que havia obert.

-Sí fa, digué n'Eduarne.

-Passa i et presentaré en Sergi, és el patró. Jo em dic Judit, i tu? Com et dius?, li demanà la que n'Eduarne interpretà que era l'encarregada del bordell.

El tal Sergi estava ocupat en

aquells moments, parlant amb una altra al·lota. Seu un poc, t'hi acostumaràs. Mentre tant, t'aniré presentant a les que seran les teves companyes, si acceptes la feina, es clar, li digué na Judit.

Li presentà na Rosa, na Sofia, na Pilar, na Raquel, i n'Elisenda. Totes li semblaren tan guapes a n'Eduarne que de cop es sentí molt poca cosa per competir amb elles, però ho va dissimular mentre els hi deia exactament cinc compliments, un per cada una de les al·lotes.

La conversació amb en Sergi tal com solen transcórrer les entrevistes de feina. El jove tractà de fer-se el simpàtic, arribant a impressionar un poc a n'Eduarne. No obstant això, una menció de l'al·lota sobre la seva procedència basca, de la que es podia deduir una possible militància abertzale, feu veure al macarró que tenir aquella puta fent feina per ell podia ocasionar-li problemes.

-No vull utopistes, els nostres clients són molt exigents amb les al·lotes amb qui s'ho fan. Així i tot,

aquí a Barcelona hi ha un poc més de llibertat que a Madrid. Pots començar ara mateix. Si algú toca a la porta, na Judit et dirà quan has de sortir, li digué en Sergi.

La primera vegada que se va presentar davant un client, no hi va haver sort, aquest elegí n'Elisenda. Però el segon, un home d'uns 50 anys amb gersei de marca, pantalons i sabates que donaven a entendre una bona posició social, digué a na Judit que volia estar amb la que havia sortit la darrera, n'Eduarne.

-Agafa preservatius, crema de massatge i una tavallo. El client ja t'està esperant, l'indicà l'encarregada.

L'habitació era molt acollidora, i na Judit, després d'animar-la a ser servicial amb el recent arribat, li digué que es podien prendre el temps necessari per realitzar l'acte sexual amb correcció. És diu Robert, va afegir, i ve molt per aquí. És agent de borsa, però ara està a l'atur, l'informà finalment. Ω

Una proposta agosarada i necessària

El negoci de la prostitució mou a Girona més de 150.000 clients anuals

JORDI ROURA. GIRONA

El grup municipal d'ERC a l'Ajuntament de Girona va llançar ahir una proposta que pretén regular el negoci de la prostitució a la ciutat. Segons els càlculs del portaveu republicà, Santi Niell, el comerç sexual mou més de 1.200 milions de pessetes anuals i uns 150.000 clients, «i com a activitat econòmica que mobilitza aquestes quantitats, s'hauria de controlar a través de l'Ajuntament». Niell va demanar que es redacti una ordenança municipal al respecte, que serviria, d'una banda, per evitar molèsties als veïns que comparteixen bloc amb aquesta mena de negocis i, per l'altra, per fer-los tributar a través d'IAE.

Santi Niell i Rafel Mas van recordar que en els últims anys la prostitució a anat en augment a Girona. «Es tracta d'una activitat ben pública, com es pot comprovar cada dia als diaris a través dels anuncis que publiquen», va assenyalar Niell, que considera que un centenar de per-

sones es dediquen a aquesta activitat.

A partir d'aquí, els càlculs d'ERC efectuats a partir d'un estudi de la Universitat Pompeu Fabra són reveladors: si tenim en compte que cada treballador manté uns quatre contactes diaris i els cobra a una mitjana de 8.000 pessetes, el volum de diners que es mou cada dia arriba als 3.200.000 pessetes, que a l'any es converteixen en més de 1.200.000.000. En dotze mesos els clients mobilitzats al voltant del negoci del sexe a Girona són uns 150.000.

La iniciativa que proposen els republicans és pionera a Catalunya i a l'Estat s'aplica en molt poques ciutats, una de les quals és Bilbao. Niell va explicar que de la regulació que planteja en queden fora les prostitutes que exerceixen al carrer «perquè es tracta d'una altra situació» i va indicar que el seu objectiu se centra en els negocis de prostitució i saunes localitzats en cases i pisos. «Volem que es regulin els temes higiènics i sanitaris però també

les condicions urbanístiques, per evitar les molèsties que ara es causen als blocs on hi ha aquests establiments».

Niell va demanar que la normativa que redacti l'Ajuntament, si accepta una moció que ERC presentarà sobre aquesta qüestió al ple de setembre, només permeti les cases de cites en habitatges unifamiliars i en plantes baixes o entresols dels blocs de pisos, sempre i quan no hi hagi més veïns al replà. També vol que es marquin les distàncies mínimes entre aquests negocis, que es fixin les alçades de les habitacions i que s'inclogui un règim jurídic fixant les activitats no legalitzables. «A més l'Ajuntament hauria de dotar-se d'un programa de salut específic amb l'objectiu de reduir el contagi de malalties, fomentar l'ús del preservatiu i informar dels serveis socials i sanitaris que s'ofereixen a la ciutat».

El buit legal actual provoca que l'Ajuntament ho tingui complicat a l'hora de fer tancar locals de cites conflictius. Niell va posar com a exemple un establiment del carrer Güell, que havia col·locat una banyera d'hidromassatge al menjador i provocava fresses i molèsties. Els veïns van trigar molt a aconseguir que fessin clausurar el lloc.

La proposta d'ERC arriba poques setmanes després que el senador de CiU Jordi Xuclà demanés al ministre d'Interior, Mariano Rajoy, que es regularitzés la prostitució a nivell estatal, tot i que perseguint les màfies de tràfic de persones que existeixen. Ω

L'empresa social: tema pendent

Els acords CiU-PP, al Principat, estan alimentant una nova onada liberalista dins el context català central. Les excel·lències empresarials són defensades com les úniques realment vàlides per crear autèntica riquesa. Tots parlen, sense vergonya, d'oferir més flexibilitat al món comercial i de les inversions.

El que no saben ni Homs ni Subirà, consellers de la Generalitat principesca, és que per ésser liberal, sigui a l'estil espanyol o a l'estil nord-americà, cal tenir un estat. La simple adopció d'humiliants acords amb el PP, no obstant, els fa imaginar una fictícia possibilitat d'incidència sobre el món econòmic.

El govern català, en molt moments ha optat per una línia liberal, amb la idea, del tot errònia,

de que hi ha un teixit històric propi empresarial de caràcter històric. La influència de les élites empresarials, i l'ascendent de grups com el Cercle d'Economia o Foment del Treball, sobre la voluntat política d'aquest Consell Executiu, ha malmès moltes de les poques dosis d'autonomia política de que està dotada aquesta part "autònoma" dels Països Catalans.

Sota un suposat discurs liberal, s'han justificat tota mena de pràctiques flexibles de l'entorn administratiu, moltes vegades corruptes. I és que no es pot ésser liberal sense tenir els instruments de l'estat. I quatre diputats al Congrés dels espanyols no és garantia de res, excepte de confusió i perdre el temps. En contra del que en un moment Mino-ria Catalana, i ara CiU creuen.

Per no parlar, de les pretensions sucursalistes tipus PSC-Ciutadans pel Canvi.

En contra d'una determinada opció individualista-empresarial que ha minvat les nostres iniciatives de redreçament nacional, hi ha el model ateneista i de cooperatives que tants bons resultats va donar a l'economia i la societat catalana. Amb la cultura del guany fàcil, l'enginyeria financera o els sistemes dependents de grans corporacions transnacionals, s'ha assolit un tal nivell de niciesia general envers el que és necessari per el nostre país que poques iniciatives tenen caràcter social, que no siguin les de les ONGs o de les associacions sense afany de lucre.

Una part responsable d'aquesta situació ha estat el "paternalisme

pujolista". Però no és l'únic. Hi ha jugat fort, la situació dominant dins d'Europa, la qual ha resultat enganyosa per les pretensions nacionals catalanes, en la mesura en que la construcció europea s'ha perfilat com un marc més de la globalització que anul·la les identitats i aliena la iniciativa dels seus membres. I també, hi ha influït, la desactivació dels referents clàssics sobre els quals la nostra mentalitat es va instal·lar des de fa segles: la mediterrània i el sentit del viure. Un component local i un d'universal. Unes arrels i una dimensió transcendent. Una fidelitat visceral a la terra i una apreciació "religiosa" de la vida. Un esclat d'alegria i una transfiguració envers tot allò realment substancial.

No es preceptiu, tanmateix, ésser catastrofista. Molts projectes caminen a tota vela: la vertebració sindical d'estudiants universitaris (FNEC,...), la consciència lingüística amb més de 5.000 manifestants

aplegats a Vic, les noves promocions de joves que ingressen als Mossos, la recuperació de les relacions bilaterals occitano-catalanes (Eurocongrés 2000,...), ... van perfilant nous jaciments de catalanitat militant, per esdevenir àmbits de creació de riquesa autònoms, i per tant, lliures.

Les cooperatives només es mantenen en l'àmbit agrari, i cada cop els hi costa més. Les societats anònimes laborals estan experimentant una forta recessió degut a la manca de suport institucional. Dues possibilitats jurídiques de fer l'empresa més nacional, més humana i menys lligada al capital, estan essent constantment desprestigiades pels polítics catalans i espanyols, de tall cada cop més liberal (en altres paraules, més venuts a les multinacionals i a les grans societats d'inversió). Ω

Llorenç Prats-Segarra
(lloprats@terra.es)

SES CASETES DES CAPELLANS

Fa 47 anys que en Francesc Lluís va obrir el Taller Lluís a Muro. També va construir una caseta a ses Casetes des Capellans on passa les vacances. Tel. 971 860 055

Fa 43 anys que la família Llabrés del Bar can Costitx de Muro va construir una caseta a ses Casetes des Capellans. Tel. 971 537 073

Caseta on estiuetjaven els capellans de Muro a principis del segle passat, donada per la senyora de s'albufera a l'ajuntament amb la condició que els murers hi poguessin construir una barraca, primer de joncs i sacs, mes tard de marés i uralita, avui és un dels pobles més atractius de Mallorca. Casetes diminutes tapades de pins disforjos i al fons una platja verge. Quatre restaurants i gens de ciment ni gens d'asfalt. Està al costat de can Picafort direcció Alcúdia.

Fa 45 anys que la família de can Binia-co te casa a cas Capellans. Tel. 971 538 282

Na Maciana Plomer de Muro viu tot l'any a ses Casetes des Capellans. A la foto amb na Bel, n'Esperança i sa cussa Perla.

Fa 44 anys que la família de comerciants de cas Coco te casa a ses Casetes des Capellans. Tel. 605 111 660

Fa 28 anys que els sogres de na Pili Reguera compraren una casa a Ses Casetes des Capellans. Na Pilar recorda amb nostalgia la seva foto de casament a les planes de l'Estel ara fa 9 anys. Ara mostra els seus rebrols amb orgull. Tel. 639 188 637

Fa 28 anys que na Caterina Fortesa te casa a ses Casetes des Capellans. A la foto amb sa filla Júlia i l'infermera Maria Elena que en te cura. Tel. 971 542 242

Fa 30 anys que en Miquel Cent de Grues Cent té casa a ses casetes des Capellans. Tel. 607 771 212

HOSPITAL SON LLÀTZER: OBERTURA IMMEDIATA!

Totes les persones que residim a les Illes Balears som usuaris potencials dels hospitals públics que hi hagi en funcionament. A la vista dels fets que s'han anat succeint, des que s'iniciaren les obres de construcció de l'hospital de Son Llätzer, a càrrec de l'INSALUD, hem anat demostrant sobradament la nostra gran capacitat d'exercir la paciència.

La història d'aquest segon hospital de Palma, que ja s'està fent massa llarga, esdevé un dels nombrosos símbols emblemàtics del menyspreu amb què se'ns està tractant des de Madrid.

Des del PSM-Entesa Nacionalista, creim que ja ens ha arribat l'hora de dir tots plegats: fins aquí hem arribat!

- Després d'haver denunciat, per múltiples conductes i des de les més diverses instàncies, tant als mitjans de comunicació com a l'interior de les institucions públiques on som presents, l'angoixant i inacceptable manca de llits d'aguts a Palma;
- Després d'haver lluitat per aconseguir les promeses d'un segon hospital a la nostra comunitat, el

qual ja hi hauria d'estar funcionant des de fa deu anys enrera;

- Després d'haver hagut d'acceptar, assumint-les amb molts matisos, les més que discutibles prioritats d'un Hospital comarcal a Manacor, passant per damunt del molt més necessari hospital a Palma;
- Després d'haver hagut de presenciar molts de canvis fets a corre-cuita, fins i tot en relació amb els terrenys on s'haviat d'emplaçar, prevists inicialment a la Via de Cintura, amb unes intervencions més que discutibles de l'equip de govern del Partit Popular a l'Ajuntament de Palma;
- Després d'haver hagut de patir en carn pròpia les manifestacions fetes amb aires de prepotència i infules de protector, per boca del Director Territorial de l'INSALUD, quan afirmava i assegurava amb el to i el posat de la persona més creguda del món, que l'hospital de Son Llätzer seria inaugurat l'any dos mil....
- Després de tot això, hem hagut de suportar que el mateix senyor Rodrigo de Santos tengués la santa barra d'enflocar-nos que,

si aquest hospital aplaça la seva posada en marxa fins a Octubre de 2001, ...és per culpa del Govern de les Illes Balears i la Conselleria de Sanitat.

L'Hospital de Son Llätzer és el fruit d'una idea, d'una planificació i d'una execució exclusivament i íntegrament teledirigida des de Madrid, Carrer Alcalà 56.

Que nosaltres sapiguem, abans de l'any 2000 - l'any en què s'havia d'haver inaugurat l'hospital - el Govern de les Illes Balears no va participar en cap pla d'empresa, en cap adjudicació d'obra, en cap dimensionament, ... en res que tengués a veure amb aquest hospital.

Hem de veure amb els nostres propis ulls, a través de les televisions locals, que, de manera sorprenent durant l'any 2000 - l'any en què s'havia d'haver inaugurat l'hospital - s'hi fa una visita institucional a les obres; s'hi presenta la senyora Ministra amb els directius d'INSALUD, sense convidar ningú dels qui d'aquí a poc temps han de ser els responsables d'aquest centre hospitalari; s'hi nomena Gerent d'aquest hospital, i els

representants de la comissió paritaria Govern-INSALUD, que teòricament hauran de co-gestionar aquest centre, se'n adonen pels mitjans de comunicació....

Des del PSM-Entesa Nacionalista tenim la ferma convicció que l'INSALUD està incorrent en una greu irresponsabilitat amb aquest hospital. Un mínim sentit històric, per no dir un mínim de sentit comú, hauria de fer veure als responsables d'aquest organisme que no són res més que simples usufructuaris d'una responsabilitat que, almanco, haurien d'haver intentat compartir més intensament amb els representants dels futurs usuaris de l'Hospital.

En representació del PSM-Entesa Nacionalista, consideram que la ciutadania de les Illes Balears té tot el dret del món a decidir quina utilització se'n ha de fer, d'aquest hospital: Si ha de tenir o no ha de tenir serveis essencials per a la població, com poden ser pediatria i ginecologia; si ha de mantenir una part socio-sanitària; si els criteris d'eficiència s'han de mesurar amb la tecnocràcia de l'estança mitjana o si s'hi han d'incorporar

variables humanes, de satisfacció del pacient, de confort, etc. Per posar només alguns exemples.

Fins i tot en bé del conjunt de l'Estat i d'un millor aprofitament de tots els recursos públics que se'n deriven, la ciutadania d'aquestes illes tenim tot el dret del món a definir - segons els criteris dels nostres usuaris i professionals -, quin model d'hospital volem.

És ben evident que, fins ara, no hem pogut exercir aquest dret d'una manera mínimament satisfactòria. I creim que, d'això, hi ha dos subjectes que en són els únics responsables: una persona jurídica que es diu INSALUD, i una persona física que es diu José Mª Aznar, President del Govern espanyol, qui ha col·locat el senyor Javier Rodrigo de Santos com a responsable de l'INSALUD a les Illes Balears.

Des del PSM-Entesa Nacionalista, consideram que ni els representants polítics ni les ciutadanes i els ciutadans d'aquestes illes nostres, no podem acceptar per més temps ni tan passivament aquesta indignant presa de pèl que representa l'actuació de l'INSALUD

envers l'Hospital de Son Llätzer. Hi hem d'actuar amb molta més fermesa i contundència.

N'hem de desemascarar les culpabilitats. N'hem d'exigir les responsabilitats. N'hem de sortir amb la nostra: l'obertura immediata de l'Hospital de Son Llätzer, en les

millors condicions a tots els efectes!.

Mallorca, 10 de juny de 2001.

Cecili Buele i Ramis

Diputat del PSM-Entesa Nacionalista al Parlament de les Illes Balears.

“Fundació imperi” per els hospitals balears

Molt il·lustratiu resulta el títol de la segona entrega del famós cicle de Tràntol, del gran Asimov. Se'l pot manllevar, perquè explica molt bé la situació surrealista que l'INSALUD ha generat en el camp de la sanitat a les Illes Balears. Més concretament, a la planificació hospitalària illenca.

«FUNDACIÓ...»

El protocol d'octubre de 1998, signat pel Sr. Matas i el Sr. Romay, consignava específicament la voluntat que els professionals del Complex Hospitalari tenguessin una via d'incorporació a l'Hospital de Son Llätzer. Durant nou mesos, una Comissió Paritària entre el Ministeri i el Servei Balear de la Salut negocià, en teoria, la co-planificació de l'hospital que en poc temps serà responsabilitat del Govern de les Illes Balears.

Només fa set mesos que el Director General de l'INSALUD manifestà que a l'Estat Espanyol les noves formes de gestió hospitalària serien consensuades amb les Comunitats Autònomes. Però, després de tot això, la Ministra de Sanitat, Sra. Villalobos, es despenja amb unes manifestacions rotundes: «L'Hospital de Son Llätzer es gestionarà com una Fundació». Idò aquesta decisió tindrà implicacions molt greus per al futur de la sanitat pública a les Illes Balears. Des del PSM-Entesa Nacionalista, en destriem dues:

La primera i més important és que n'hipoteca el futur més immediat. El model de gestió d'un hospital és una decisió massa important perquè es prengui d'una manera tan lleugera i irreflexiva. És clar que, amb les transferències, el Servei Balear de la Salut té la possibilitat d'un canvi de fórmula de gestió, però no és menys cert que això esdevé una operació molt més difícil i costosa, si s'espera a fer-ho quan Son Llätzer ja estigui funcionant.

La segona implicació greu és que, en començar a funcionar Son Llätzer com a Fundació, es talla d'arrel qualsevol possibilitat de transvasar fluidament els professionals del Complex Hospitalari cap al nou hospital. Uns professionals que han mostrat la seva gran vàlua i que constitueixen un actiu tan considerable que la nostra sanitat no pot permetre d'esvair. Són zeladors, auxiliars, infermeres, metges i d'altres que han anat apedaçant, amb la seva atenció de contrastada qualitat i eficàcia, la vergonyosa manca d'estructures de la

xarxa hospitalària de l'INSALUD.

«... I IMPERI»

Com si aquesta primera bufetada a la galta del nostre poble no bastàs, pocs dies després, el Director General de l'INSALUD declara que el Pla Director de l'Hospital de Son Dureta, aprovat l'any 1994, amb una inversió aproximada de dotze mil milions de pessetes, amb unes obres no començades però sí «inaugurades» pel Ministre anterior, queden en suspens perquè «no solucionen els problemes de Son Dureta».

El Pla Director de Son Dureta, encara que no sigui d'una manera òptima, respon a la necessitat imperiosa de fer una remodelació profunda d'un hospital que aviat complirà els cinquanta anys i que literalment es cau a trossos (quan no són les finestres, són els sostres del laboratori de microbiologia). Replan-tejar-se a hores d'ara si aquesta obra s'ha de fer o no és, simplement, un insult a tots els usuaris de l'Hospital.

Des del PSM-Entesa Nacionalista exigim que de manera immediata es posi en mans del Govern de les Illes Balears tota la informació del Pla Director antic. Exigim que, com a poble, tinguem dret a prendre nosaltres mateixos la decisió que considerem la millor per a Son Dureta.

Exigim que se'ns deixi fer-lo renàixer com un hospital modern, funcional i que respongui a les necessitats sanitàries del nostre país. N'exigim els recursos econòmics que l'Estat hi ha destinat.

A tot això s'hi ha d'afegir el nou Hospital del Toro, previst per obrir-se a Menorca l'any 2006; i el d'Inca, a Mallorca, que ha estat dimensionat, dibuixat i presentat des de Madrid, sense que els futurs pacients tenguéssim la més mínima possibilitat d'opinar; com també les instal·lacions sanitàries que requereix l'illa de Formentera.

La manca de col·laboració, la sordesa i ceguesa de l'INSALUD i del Ministeri de Sanitat i Consum enfront dels greus problemes que patim amb els hospitals, la prepotència insultant amb què acostumen a actuar, no es pot interpretar d'altra manera que com un intent d'ofegar, abans de les transferències, qualsevol iniciativa que millori la salut dels nostres conciutadans. Han permès durant trenta anys que la nostra Comunitat tenguí una sani-

CAN PICAFORT

Fa 2 mesos que les germanes Serra han obert la Perruqueria C.M. Serra al carrer de Suissa de can Picafort. Tel. 971 851 442

Fa 2 anys que en Biel Sampol ha obert estudi fotogràfic a son Bauló. Revelats en una hora i reportatges. Tel. 971 852 540

Fa 30 anys que en Miquel Martorell va obrir la Perruqueria Unisex Miquel al carrer de Josep Tries de can Picafort. A la foto amb la seva oficiala Kati Mooibroek. Tel. 971 850 476

Des de fa 22 anys la família Perelló té casa a Can Picafort. L'oncle de son pare, en Joan Reull la va construir fa molts d'anys quan només hi havia un quern de cases al poble. En Biel Perelló fa maquetes de vaixells i la seva dona Joana Seguí té la casa molt ben decorada. A la foto també hi ha la seva sogre Margarida Moragues. Tel. 971 850 428

Fa 5 anys que na Laia Solana de Barcelona fa de cuinera al Restaurant Solimar de can Picafort. La seva filla Laia fa de dependenta a una botiga de ceràmica. Tel. 657 502 482

Fa 3 mesos que na Maria Alomar regenta el Bar el Ranxo a can Picafort. Tel. 971 850 854

Des de l'any 1954 la família de cas Xotet té casa a Can Picafort. Tel. 657 504 171

Fa 14 anys que en Miquel Cifre va obrir l'assessoria empresarial Cifre a can Picafort. En Miquel fou batle dos anys i mig de santa Margalida i ara és cap de la oposició pel PSIB.

tat de segona divisió, per no dir del tercer món. I no volen permetre, de cap de les maneres, que amb les transferències sanitàries en mans del Govern de les Illes Balears, es pugui anar millorant aquesta situació.

És una estratègia molt ben calculada, amb tints de maquiavelisme galàctic. En la seva miopia històrica, emperò, tot aquest conjunt de pobres gestors mesetaris no s'adonen que mai no hi ha hagut cap imperi que hagi tornat a florir, un cop mort. Ni tan sols a les novel·les d'Asimov.

Cecili Buele i Ramis
Diputat del PSM-Entesa Nacionalista al Parlament de les Illes Balears

Pollensa Invest, s.l.

IMMOBILIARIA
IMMOBILIARIA
ESTATE AGENTS
IMMOBILIEN
AGENT IMMOBILIER

PRESTIGE PROPERTIES

Jaume Sebastián, Ph.D.
DIRECTOR

Apdo. Correos 252
Plaça de l'Assolador (Roservell)
07460 Pollença (Mallorca)
Illes Balears, Spain

Tel.: 34 - 971 535 076
Fax: 34 - 971 535 048
Mòbil 639 708 286
E-mail: prestige@omega.es
Web: www.pollensanet.com/prestige/

Portbou en Majúscules

Mentre els representats del govern municipal de Portbou (Unió i Convergència) i els de l'oposició (PSC/PSOE), continuen donant un espectacle lamentable, i només fan que el nostre poble surti als mitjans de comunicació per qüestions ridícules, banals, i sobretot, visualitzant una imatge de clar enfrontament (de dos bàndols oposats), cosa que no és real; la ciutadania portbouenca (la majoria absoluta dels portbouencs) observa amb molta preocupació, una laminació i pèrdua de qualitat dels serveis públics bàsics.

El poble de Portbou constata amb molt de desencís i crispació, com tant per part de l'administració central, com per part de la Generalitat, que la discriminació, l'ostracisme i la manca de respec-

te a l'equilibri territorial, esdevé el pa nostre de cada dia.

Així, el tema de la carretera, per culpa de la prepotència de l'administració central i de la feblesa i el poc pes polític del nostre ajuntament, no es licitarà fins el 2004. Sembla que les administracions competents només volen que la civilització arribi fins a Colera. Pel que fa a l'etern problema de la RENFE, ja està arribant a cotes insospitades d'incompetència i menyspreu a Portbou. No pot ser, que cada any quan arriba el mes de juny ens trobem amb la mateixa problemàtica. Els trens plens de gom a gom, els retards que es multipliquen i, fins i tot, s'arriben a suprimir trens (com el Delta que surt a les 7 '20 h del matí a principis de juliol), perquè no hi ha interventor. I això sense

donar cap mena d'explicació. És molt greu que un servei públic tan necessari, que fa servir molta gent -no només de Portbou- per anar a treballar o al metge, no pugui funcionar normalment.

A més a més, no s'entén com la conselleria de Transport, ara fa uns mesos, hagi posat una línia d'autobús, d'horaris molt reduïts, que lògicament, al donar un mal servei i ser molt car, no agafa ningú. És incompreensible com la Direcció General de Transports de la Generalitat pot anar tan descoordinada amb les altres administracions que gestionen els altres mitjans de transport públics. Per altra banda, ara ha sorgit un nou problema important a Portbou, com és la reducció -per culpa de la privatització de la companyia, per culpa del PP- del servei de correus. A part d'aquestes tres qüestions bàsiques que provoquen una pèrdua de

qualitat de vida de tots els portbouencs, (carretera, tren i correus) hi ha d'altres problemes col·laterals que s'arrossegueu de fa molt de temps i tampoc se solucionen, com són, la renovació i millora del parc de bombers, la degradació del Passeig de la Sardana com a conseqüència del pas de camions de gran tonatge, la manca d'un sistema d'internet de qualitat i alta velocitat tipus ADSL, tenint en compte el mal estat de les línies telefòniques a la nostra localitat, i la manca d'una planificació integral, per tal de definir el model turístic que fa falta a Portbou.

Davant de tot aquests problemes de debò que patim els portbouencs de carn i ossos, seria bo demanar a l'administració central si sap realment on es troba Portbou i la comarca natural de L'Albera marítima. També seria necessari demanar a la Generalitat que

pensa fer per a Portbou, a part d'acabar el fiasco, (que ja ha esdevingut l'autèntica obra de la seu a la marina altempordanesa), com és el port esportiu. I sobretot, demanar els nostres representants municipals, tant del govern com de l'oposició. Per què no s'impliquen més en aquests temes cabdals per a Portbou i hi impliquen els parlamentaris dels seus respectius partits polítics? Per què no s'activa, entre tots, d'una vegada per totes, l'alternativa benjaminiana? És a dir, treure profit, donar un futur de veritat a Portbou, tot projectant un turisme cultural, alternatiu i de qualitat, de la figura del filòsof jueu -alemany de l'escola de Frankfurt, que tant podria contribuir a donar a conèixer, a internacionalitzar, a globalitzar d'una forma molt positiu la marca Portbou. **Ω**

Josep M. Loste i Romero

Més respecte a la intimitat personal

Els mitjans de comunicació locals s'han fet ressò d'una notícia apareguda fa més d'una mesada, el passat dia 9 de juny. Era la publicació d'unes notes fetes a mà, relatives al fitxatge del personal que treballa al Parlament de les Illes Balears.

S'hi feia referència a fets molt lamentables, des del respecte democràtic que es mereix qualsevol persona que treballa, sia allà on sia.

La singularitat del fet rau, sobretot, en què es tracta de treballadores i treballadors que fan feina a la cambra parlamentària. A la seu de la democràcia per excel·lència, encarregada de vetlar pel més estricte respecte cap a la ciutadania d'aquest país nostre.

S'ha fet públic que són unes fitxes fetes a mà, amb anotacions par-

ticularitzades sobre treballadores i treballadors del Parlament. Gairebé tothom hi surt molt malparat, i hi apareixen dades molt confidencials:

Constitueixen tot un dossier informatiu molt personal. Contenen informació de caràcter molt privat. Recullen la investigació d'hàbits personals. Fets que poden constituir un delictes de vulneració del dret a la intimitat personal de les treballadores i els treballadors del Parlament, si així ho arriben a determinar els Tribunals.

Se n'hi detallen adscripcions polítiques, se n'assenyalen tendències sexuals, se n' remarquen aspectes relacionats amb malalties individuals, se n'reflecteixen idees i creences religioses, se n' constaten ideologies polítiques, se n' relaten pro-

ximitats individuals a algun partit polític, se'n valora i qualifica la competència i la fiabilitat de la plantilla, se'n relacionen vincles familiars, se'n refereixen adscripcions sindicals, etc..

Des del grup parlamentari del PSM-Entesa Nacionalista varem lamentar i rebutjar públicament tots aquests fets. Els valoràrem com a molt greus, com els més ofensius que s'hagin produït mai en aquests devuit anys de vida parlamentària, contra el personal que treballa a la cambra.

Creiem, i continuem creient, que hi ha d'haver qualcú que va fer elaborar aquestes fitxes que contenen dades confidencials del personal que treballa al Parlament. Que hi ha d'haver qualcú que les va elaborar. I que hi ha d'haver qualcú que

s'ha mostrat molt interessat a fer-les públiques.

Quan ja ha transcorregut més d'una mesada, molt poc hem arribat a saber, respecte d'aquests tres interrogants que plantejàvem inicialment.

Varem valorar molt positivament que les reaccions inicials fossin immediates i unànimes. Que des de la Presidència del Parlament s'hi ordenàs una investigació interna. Que la Junta de Personal rebutjàs enèrgicament aquestes pràctiques irrespectuoses. Que la Mesa del Parlament, convocada amb caràcter urgent, acordàs portar el cas a la Fiscalia, perquè se n' aclarissin les responsabilitats. I que la mateixa Junta de Portaveus, en representació de tots els grups parlamentaris, també hi volgués intervenir directament.

Hem de manifestar, a hores d'ara, la nostra satisfacció davant del fet que s'ha anat esvaïnt el creixent malestar

que s'escampava per la cambra parlamentària, juntament amb la difusió de rumors i sospites que s'adreçaven cap a l'autor o autors d'aquestes notes.

Romanem, emperò, a l'espera que el pas del temps no faci esvaïr els esforços tendents a aclarir totalment els fets i a depurar-ne totes les responsabilitats que hi calguin.

Hi varem oferir la nostra col·laboració ben decidida, als primers moments. La reiterem ara, quan és probable que s'estigui arribant als moments finals.

Fets com aquests no poden quedar en no res. **Ω**

Mallorca, 16 de juliol de 2001.

Cecili Buele i Ramis

Diputat del PSM-Entesa Nacionalista al Parlament de les Illes Balears

L'home i la dona GRANS DESCOBRIMENTS

L'home va descobrir les ARMES i va inventar la CACERA, La DONA va descobrir la CACERA i inventà els ABRICS.

L'home va descobrir el COLOR i va inventar la PINTURA, la DONA va descobrir la PINTURA i va inventar el maquillatge.

L'HOME va descobrir la PARAULA i va inventar la CONVERSA, la DONA va descobrir la CONVERSA i va inventar la XAFARDERIA.

L'HOME va descobrir el JOC i va inventar la BARALLA, la DONA va descobrir la BARA-

LLA i va inventar la BRUIXERIA.

L'HOME va descobrir l'AGRICULTURA i va inventar el MENJAR, la DONA va descobrir el MENJAR, i va inventar l'EMPLEADA DOMÈSTICA.

L'HOME va descobrir LA dona i VA INVENTAR EL sexe, LA dona VA DESCOBRIR el SEXE i va inventar EL MAL DE CAP.

L'HOME va descobrir el comerç i va inventar els DINERS, la dona va descobrir els DINERS i allí es va fotre tot. **Ω**

El GOB considera que la moratòria del CIM constitueix la mesura urbanística més important dels darrers 10 anys

Sense cap dubte ni un, l'anunci que ahir va fer el Consell de Mallorca constitueix la mesura més rellevant en matèria d'urbanisme dels darrers anys. En aquest sentit el GOB vol felicitar el CIM i la seva presidència.

Fins ara les moratòries, les DOT, o les suspensions que s'havien aprovat eren excessivament suaus i al final tenien un efecte molt moderat en la necessària paralització de la construcció.

La transcendència d'aquesta

norma és molt gran. De fet quasi les 3/4 parts de les llicències que se donen són d'habitatges plurifamiliars (blocs d'apartaments, cases de pisos, adossats,...), les quals quedaran suspeses fins a l'aprovació del Pla Territorial. (d'aquí a un any o un any i mig).

Tot i això, el GOB troba alguns emperons, entre ells, els següents que farà arribar com a suggeriments al CIM:

- suspèn també els habitatges de protecció oficial (tot i que no

són gaire a Mallorca); és un error que s'ha de subsanar

- hauria d'afectar als xalets dins sòl rústic en canvi.

El GOB considera que aquesta és una proposta molt positiva que realment suposarà una bona returada del creixement.

En definitiva, és la mesura urbanística més important dels darrers anys, que permet abordar amb majors garanties l'elaboració del model territorial de Mallorca, un model que en opinió del GOB es troba «al límit». Precisament, en el marc de la campanya «Mallorca al límit», el grup infantil del GOB va realitzar una petita acció al Puig de Sant Martí aquest passat cap de setmana.

Si vos interessa obtenir la imatge dels més petits del GOB enfilats al Puig de Sant Martí, podeu descarregar-la a l'adreça d'internet <http://www.gobmallorca/grupinfantil.Ω>

FUSTERIA

Romero

Avinguda La Marina (Carretera Port de Pollença)
Telèfon 971 547 167 Alcúdia de Mallorca

C/. Guadalajara, 1 - 07610 Sometimes (Les Meravelles)
Tel. 971 26 20 83 - Fax 971 26 34 55

Nicolau. s.l.u.

Com cada any, les desfilades de l'Ordre d'Orange no s'han estat de provocar un rebrot de tensió i d'atreure de nou l'atenció de la premsa internacional sobre l'Irlanda del Nord. Ningú no posa en dubte el caràcter sectari i el fanatisme religiós que poden arribar a tenir aquestes manifestacions. Segurament es podria escriure moltes pàgines per descriure la mentalitat complexa dels protestants del nord d'Irlanda, que en les seves nombroses contradiccions ofereix moltes similituds amb el fenomen blaver del País Valencià.

Així doncs, els lleialistes viuen en el passat i a continuació veiem fins a quin punt el passat que reivindiquen es difereix de les realitats històriques.

Pretenen celebrar la batalla de Boyne, on William d'Orange va derrotar Jacob el Catòlic el 1690. Segons l'imaginaria lleialista, aques-

Què volen celebrar els orangistes?

ta victòria va preservar les seves llibertats civils i religioses, que avui veuen amenaçades pels acords de pau i per allò que anomenen la intrusió de la República d'Irlanda en els afers dels Sis Comtats del Nord.

De fet, els protestants no tenen res més a celebrar que els seus conciutadans catòlics. Es creuen que la victòria de William els va alliberar d'una pretesa opressió papista mentre que el Papa d'aleshores fou l'aliat de William d'Orange i li va donar suport financer i militar a la seva conquesta d'Irlanda a través de la Lliga d'Augsburg. La victòria orangista de Boyne es va celebrar amb un Te Deum a la catedral de Sant Pere de Roma i a les principals catedrals catòliques d'Europa.

S'ha de destacar que la denomi-

nació «protestant» a les Illes Britàniques abarca realitats molt diferents i antagòniques i així la majoria dels protestants d'Irlanda no és episcopaliana, és a dir, pertanyent a l'Església Anglicana d'Anglaterra, sinó presbiteriana, com els escocesos. En efecte, els protestants d'Irlanda són majoritàriament descendents d'immigrants i deportats escocesos.

La conquesta «willamita» no els va garantir als protestants, doncs, la llibertat civil i religiosa, sinó a l'inrevés: se'n va seguir les sinistres lleis penals que no només discriminaven els catòlics sinó també els protestants no episcopals.

Un capellà presbiterià era condemnat a sis anys de presó per pronunciar un sermó i una multa de 100 lliures per celebrar missa. La llei cas-

tigava els laics si es descobria que el seu casament havia estat celebrat per un capellà presbiterià i el casament entre presbiterians i episcopals estava prohibit. Els primers no podien exercir la professió de lleis, ni militar, ni duanera ni càrrecs públics.

Van emigrar 250.000 protestants de l'Ulster als nous Estats Units d'Amèrica per trobar-hi la llibertat religiosa i política que l'ocupació anglesa els denegava. Fou en el si de la comunitat protestant irlandesa que va arrelar primer la tradició republicana americana.

Aleshores, es va produir un canvi històric radical en l'administració colonial d'Irlanda. L'administració anglesa va anar proposant concessions a les esglésies presbiteriana i

catòlica a canvi de llur col·laboració i va començar la política de «dividir per regnar».

Així, l'Ordre d'Orange, fundat l'any 1795, era aleshores una societat exclusivament episcopaliana destinada a mantenir la dominació anglesa i anglicana. Només fou en 1834, que va obrir les seves files a totes les denominacions del protestantisme i iniciar el seu història d'instrument de la manipulació de la comunitat protestant irlandesa fins assetjar aquests dies el barri de Garbháighe.

Si els cabdills lleialistes diguessin la veritat als seus adeptes, qui sap si avui tots els irlandesos sense distinció religiosa estarien celebrant, com els catalans l'11 de Setembre, allò que la batalla de Boyne va ser per a tots ells: una derrota. Ω

Gwenole Abloen
(de la revista Lluita)

El que he après de la vida

He après que no puc fer que algú m'estimi, sols convertir-me en algú a qui es pugui estimar; la resta ja depèn dels altres.

He après que es poden requerir anys per a construir la confiança i únicament segons per a destruir-la.

He après que el que veritablement compta en la vida, no són les coses que tinc al voltant sinó les persones que tinc al voltant.

He après que no dec comparar-me segons el millor que fan els altres, sinó segons el millor que puc fer jo.

He après que hi ha coses que puc fer en un instant, i que poden ocasionar dolor durant tota una vida.

He après que és important practicar per a convertir-me en la persona que jo vull ser.

He après que sempre dec acomiadar-me de les persones que estimo amb paraules amoroses; podria ser l'última vegada que els veig.

He après que puc arribar molt més lluny del que vaig pensar possible.

He après que els herois són les persones que fan allò de què estan convençuts, a pesar de les conseqüències.

He après que els diners és un pèssim indicador del valor d'alguna cosa o d'algú.

He après que amb els amics podem fer qualsevol cosa o no fer res i tenir el

millor dels moments.

He après que de vegades les persones que crec que em xafaran quan estic decaïgut, són aquelles que m'ajuden a aixecar-me.

He après que en molts moments tinc el dret d'estar enutjat, però no el dret de ser cruel.

He après que la veritable amistat i el veritable amor continuen creixent a pesar de les distàncies.

He après que simplement perquè algú no m'estimi de la manera que jo volgués, no significa que no m'estima a la seva manera.

He après que la maduresa té més a veure amb les experiències que s'han tingut i amb allò que n'has après, que no pas amb el nombre d'anys complerts.

He après que simplement perquè

dues persones discuteixin, no significa que no s'estimin la una a l'altra; i simplement perquè dues persones no discuteixin, no significa que sí s'estimen.

He après que hi ha moltes maneres d'enamorar-se i romandre enamorat.

He après que sense importar les conseqüències, quan sóc honest amb mi mateix arrib més lluny en la vida.

He après que tant escriure com parlar pot alleujar el sofriment.

He après que els títols sobre la paret no ens converteixen en bons éssers humans.

He après que les persones es moren massa prompte.

He après que és molt difícil determinar on fixar el límit entre no ferir els sentiments dels altres i defensar el

que crec.

He après que la felicitat està dins de mi i no en els altres.

He après que no necessit l'aprovació de tots ni de ningú.

He après que comunicació significa poder expressar amb claredat el que sent, pens i crec, i poder escoltar a l'altra persona.

He après que una relació sana i duradora deu fonamentar-se en l'honestat i en la veritat.

He après que dir la veritat no és fàcil però és l'única forma de conservar l'amor.

He après que avui és el primer dia de la resta de ma vida i que és la meva decisió gaudir plenament de l'únic tresor en les meves mans L'ARA. Autor desconegut. Ω

Pares castigats

La relació entre pares i fills no sols és una qüestió difícil durant l'adolescència, a resultes del canvi generacional. També ara, és un tema complex durant la infància. Alguns nens peguen els seus pares, mentre d'altres els hi planten cara o els insulten. Un comportament infantil, d'aspecte agressiu, amaga una realitat cada dia més estesa. La insubordinació dels infants i la manca d'obediència col·loquen a les mares i als pares en posicions francament incòmodes, no sols davant la societat, sinó envers ells mateixos i la seva capacitat educadora.

Moltes opinions autoritzades de pedagogs i psicòlegs han anat laminant el principi d'autoritat dels pares. No cal dir que els dels mestres ha quedat molt malmès. Aquesta qualitat ha quedat totalment desprestigiada i, la justificació del més lleu temor dels fills en relació als pares està mal considerada.

Algú va dir que educar suposa establir límits i donar normes. I, paradoxalment, això suposa anar en contra d'un corrent dominant dins la nostra societat, segons el qual el nen o la nena s'ha d'expressar segons les seves preferències internes. Per això, és molt habitual sentir al pares demanar als nens: quin joc prefereixen, què volen menjar, quina pel·lícula els hi agrada més, ... en una espiral sense fi que no sadolla

mai les ànsies de distracció i diversió de l'infant. I que en definitiva, també contradiu el principi educador sobre límits i normes.

Els nens i les nenes, en contra del que molts pares i mares fan, necessiten per damunt de tot referents concrets i propers sobre els quals solidificar la seva personalitat. Per això, necessiten la família, i uns pares units. Aquest referent, s'han de distingir per la seva capacitat d'acollida envers l'infant, però també igualment, per la seva resolució per ésser models pels fills.

La nostra civilització mediterrània s'ha mantingut, en part, perquè equivocadament o no, ha apostat per una determinada decisió, tot mantenint-la fins al final. En una altra escala, la indecisió dels pares alhora de mostrar una exigència concreta, desorienta el creixement dels infants.

Però, vist això, perquè els pares i les mares renuncien a ésser models de perfecció pels seus fills? És una excusa fàcil que és el nen o la nena la que s'ha de realitzar per ella mateixa. També és una comoditat inexplicable defensar-se en la idea de que «ja ho decidiran ells». M'inclino per creure que els motius reals no són aquests. Són d'altres d'un ordre més profund. Com si d'un estrany sentiment de culpa — per el poc temps dedicat a la família, per la superficialitat d'ideals compartits, pel desinterès per les coses petites, ... — ha sorgit una paràlisi per voler definir-se com a referents de valor.

Alguns nens reaccionen agressivament envers els seus pares. Alguns, fins i tot, peguen els seus pares o mares, reclamant més i més atenció: detalls i diners, regals i modes, fins al punt de castigar a la més mínima qualsevol opinió contrària. El petarrell infantil s'ha tomat exigència, i càstig pels pares. El respecte cap a tota opinió dels adults ha quedat sepultada en un món de videojocs i pel·lícules. Els nens, d'aquesta manera, esdevenen individus dictatorials, i actuen desenfrenadament en una competitivitat que els angosta a ells i als seus pares. És un panorama més propici en els nens que en les nenes.

La bondat dels nens és fora de dubte, per la seva immaduresa, però, no ho és tant la dimissió dels molts pares i mares que permeten un creixement dels petits orfe d'un plausible respecte envers ells mateixos, al cap i a la fi, els seus progenitors.

Sigui com sigui, encara que els pares no vulguin ésser models pels fills, aquests ho són, ... i com sempre, els fills són el reflex del comportament dels pares. Per això, si és que les coses han d'ésser d'aquesta manera, millor saber-ho i ésser uns autèntics models de sentit cívica i ètic, sobre la base d'un raonable sentit d'autoritat i de disposició sobre el futur dels fills i filles. Ω

Llorenç Prats-Segarra
(lloprats@terra.es)
Editor-adjunt de «Catalunya Campus»

La immigració i el neocaciquisme

El fenomen de la immigració, per la seva complexitat, i per les seves ramificacions, que poden afectar a molts aspectes de la vida diària dels ciutadans, mereix ser tractat amb peus de plom.

Doncs bé, la disposició de la Generalitat a obrir oficines de contractacions d'estrangers a Tànger i Varsòvia (a finals d'any) i vuit més en d'altres països de l'est i del tercer món en un termini de tres anys, amb la finalitat de captar immigrants per treballar en empreses catalanes, em sembla profundament injusta i molt perillosa, pel fet que podria exacerbar les actituds xenòfobes i, de retruc, enverinar l'exemplar convivència que actualment gaudim els catalans.

Aquesta és una proposta escandalosa i indigna, primerament, perquè amb tal decisió, dona la sensació que es vol deixar de banda els 200.000 aturats catalans apuntats a la O.T.G. Per altra banda, amb aquesta estratègia d'anar a cercar, a països amb salaris baixos i lleis laborals inexistents, mà d'obra per fer la feina a casa nostra, només es pretén reduir les condicions laborals i socials de la majoria dels catalans, per tal d'articular (amb l'intent de restaurar unes fórmules neocaciquistes ja superades), un veritable

exèrcit de reserva laboral, per tal d'aturar tota mena de protestes socials, i així, d'aquesta manera tan simple, poder disposar, per part de la plutocràcia empresarial, d'una mà obra submissa i de saldo. A més a més, el govern de la Generalitat té la obligació de defensar, per damunt de tot, els interessos generals de tota la societat catalana, i no pas esdevenir una administració elitista, al servei d'una minoria privilegiada.

El deure primordial de la de Conselleria de Treball, ha de ser, d'entrada, intentar trobar feina als aturats del país, i després, lluitar contra la precarietat laboral. I tot això només es pot aconseguir amb fortes inversions en reciclatges de qualitat, territorialment ben repartits, i formacions contínues de debò, que donin l'oportunitat de treballar, en condicions no esclavistes, a molts col·lectius, com són les mestresses de casa, la gent de més de 40 anys, els aturats de llarga durada i els disminuïts físics, que tenen tot el dret de món a poder viure amb dignitat i gaudir d'una veritable justícia social redistributiva, tal com passa a la majoria d'estats de la U. E. Ω

Josep M. Loste i Romero

L'antifranquisme a Mallorca. VII LLIBRE

Eivissa, Formentera, el poemari Rituals i la lluita antifranquista (i II)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

En l'article anterior parlàvem de la importància del llibre de Joan Cerdà i Rosa Rodríguez La repressió franquista del moviment hippy a Formentera (1968-1970) ja que sovint els historiadors oficials obliden (no sé si intencionadament o simplement per ignorància) aspectes que, essent essencials, consideren «marginals». Pens que les conclusions d'aquesta investigació, tot i estar centrada en un breu període de temps, obligaran a refer algunes opinions damunt la història recent. L'estudi s'ha fet a partir, fonamentalment, de la documentació, fins ara inèdita, que es troba a l'Arxiu del Regne de Mallorca i que posa de manifest la important operació repressiva que l'aparell franquista protagonitzà a Formentera contra el moviment hippy, un dels fenòmens més interessants de la segona meitat del segle XX.

L'escriptor i periodista Joan Cerdà és autor igualment, entre molts d'altres estudis, de Una incursió a l'Església eivissenca dels anys 30: el cas de Bernat des Convent, la seva esposa Rita i na Rita (ambdós publicats a «Res Pública Edicions» d'Eivissa).

La trucada de Fanny Tur em feia venir al cap tot aquest caramull de records

És evident que, aquests darrers temps, la presència d'Eivissa i Formentera en la meua vida es va ampliant dia a dia. La qual cosa, com podeu imaginar, és una de les alegries més grans que tenc, ja que tot el que fa referència a aquestes terres germanes només em porta satisfaccions. Un tresor durador el coneixement de nous amics i amigues. En un temps plens d'enveges i mortal odi, de misèries en el món dels escriptors (i en els altres móns professionals), és fantàstic estar en comunicació amb els intel·lectuals d'Eivissa i de Formentera, tot aquest invencible exèrcit que mai no es desanima de portar endavant la flama de la nostra llengua i de la nostra cultura.

La trucada de Fanny Tur em feia venir al cap tot aquest caramull de records. La primera passejada per les muralles de Dalt Vila,

les cases i palaus dels segles XV al XVII, les muralles renaixentistes aixecades damunt les restes de les runes romanes i àrabs... El museu arqueològic a la plaça del Castell ens feia recordar l'anècdota (verídica) de quan Rafel Alberti i Maria Teresa León, just alliberada l'illa de mans feixistes, impedièren la cremada de sants i ornaments religiosos. Un grup exaltat de milicians anarquistes, d'aquells que havien arribat a Eivissa amb les columnes confederals del capità Bayo i també d'Ullibarrí (que venia de València) volia acabar «amb el passat d'oprobri que el proletariat havia patit a causa de l'opressió de la burgesia». Evidentment, la manera més senzilla que trobaren aquells proletaris era... cremar algunes obres d'art (o sentimentals). Maria Teresa León, amb el fusell que havia passejat per Vara del Rey, pels carrers del port, els parlà del treball dels artesans, del significat en treball, en esforç, en imaginació, de tot aquell munt de figures que els cenetistes volien dur al foc.

Encara no se sap molt bé com s'obrà el miracle. Però els testimonis presencials asseguren que no es va tocar res del museu arqueològic.

El llibre més interessant -i que aporta més informació- que s'ha publicat recentment damunt l'estada de Rafael Alberti i Maria Teresa León a Eivissa l'any 1936 és, sense cap mena de dubte Rafael Alberti en Ibiza: seis semanas del verano de 1936 d'Antonio Colinas (Tusquets Ediciones).

Per a trobar informació fidedigna dels fets que s'esdevingueren a Eivissa i Formentera ens temps de la guerra cal consultar la ingent obra de Josep Massot i Muntaner editada per les Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Publicacions ben curioses són igualment el llibre La Columna de Bayo de José Luis Gordillo Courcières publicat per Edicions Dyrsa l'any 1987. Hi ha també el «clàssic» de Manuel Cruells titulat L'expedició a Mallorca: any 1936 editat per «Editorial Juventud» l'any 1971. Tampoc cal oblidar, entre les curiositats històriques,

Els poetes Bartomeu Ribas i Miquel López Crespi amb Fanny Tur, consellera de cultura del Consell Insular d'Eivissa i Formentera.

la interpretació oficial franquista d'aquells esdeveniments que dona el «Servicio Histórico Militar» que, en la seva col·lecció «Monografías de la guerra de España», publicà l'any 1970 La invasión de Aragón y el desembarco en Mallorca.

Vist amb la perspectiva històrica que donen els anys ara veig que la base de molts dels capítols de les meves novel·les que comentam (Estiu de foc i Núria i la glòria dels vençuts) la trobam en aquells viatges ocasionals de finals dels seixanta i començaments dels setanta

De tot això, dels fets de l'any 1936 a Eivissa i Formentera, n'he parlat -novel·lant la història- en els meus llibres Estiu de foc (Columna Edicions) i en Núria i la glòria dels vençuts (Pagès Editors). Ambdues novel·les tracten precisament la història d'unes milicianes (posteriorment violades i afusellades per la reacció, a Mallorca) que participen amb l'expedició del capità Bayo per alliberar les Illes del feixisme. I, per tant, com és bo d'imaginar, en els diferents capítols hi surten nombroses referències a l'alliberament d'Eivissa i Formentera per part de les tropes republicanes. També hi són ben presents totes les anècdotes que sé de l'estada de Rafael Alberti i Maria Teresa León. Vaja quin estiu, els dos grans escriptors antifeixistes!

Vénen a Eivissa fugint dels rumors de cop d'Estat que hi havia per Madrid i ensopeguen amb la guerra de viu en viu! Per poc no ho contem!

No els mataren els falangistes per un pèl! Ara bé, el miracle més gros va ser, quan ja eren a punt de ser trobats pels feixistes, veure arribar un estol de vaixells de guerra republicans ocupant tot l'horitzó eivissenc! Això sí que era inesperat i mal de creure! Una esquadra sencera amb la bandera de la República! Ni en somnis hom pot imaginar cosa semblant! Però el miracle es va fer realitat i les tropes antifeixistes alliberaven Eivissa i Formentera tot preparant, des d'aquí mateix i, sobretot, des de Menorca, la batalla final per salvar Mallorca de les urpes criminals del feixisme. Però en aquest darrer apartat ja no hi hagué tanta sort. Els republicans, els esquerres mallorquins, no foren tan sortats com aquests dos escriptors progressistes espanyols.

Vist amb la perspectiva històrica que donen els anys ara veig que la base de molts dels capítols de les meves novel·les que comentam (Estiu de foc i Núria i la glòria dels vençuts) la trobam en aquells viatges ocasionals de finals dels seixanta i començaments dels setanta. La catedral de Santa Maria (en aquells temps encara hi havia la làpida de marbre que recordava els homes i dones morts en els darrers dies de l'estada dels republicans a Eivissa); les visites al

palau del Bisbe... Però el que record amb més melangia són aquelles passejades per les muralles de Dalt Vila (el monument a Guillem de Montgrí, Formentera en la distància...). Em ve a la memòria un hivern molt especial de començaments dels setanta -en serví un rodent de velles fotografies en el meu arxiu- llegint Kafavis i Marià Villangómez, amb una companya, entre els moixos que ens envoltaven a la recerca d'una mica de pa, un poc de pernil i quatre infants que jugaven a la pilota al costat...

En aquella època (parlarem de finals dels seixanta), ja havia començat amb prou força el turisme (un turisme que no havia assolit les dimensions d'invasió i colonització total i absoluta del present), però tot encara mantenia cert aire del passat. En la vida quotidiana de la pagesia, dels artesans, en els mercats i botigues, en les festes populars, en els cafès del port (a la porta les bicicletes, encara no hi havia els cotxes del present) hi romanien la presència d'una Eivissa pagesa que no trigaria gaire a rebre els embats ferestots de la «modernitat». En el port, quan amb dificultat aconseguia atracar -després de mil maniobres- el «Ciutat de Mallorca», encara hi podien veure cotxes dels anys trenta -segurament incautats en temps de la guerra civil- al costat dels més «moderns» que eren, sens dubte, el «Seat 600», el «Dauphine» i els famosos «Renault

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA VII LLIBRE

de M. López Crespi

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost de 2000 fins a l'agost de l'any 2001)
Per demanar números endarrerits, telefona al 971 26 50 05

E P ! ! !

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

4» que, a finals dels cinquanta, només aconseguien quatre endolls del règim o gent amb moltes possibilitats econòmiques.

Jo em quedava enbadalit veient aquelles dones filant amb el cotó o el cànem i sovint petàvem la conversa

A la Marina, la part baixa de la Vila d'Eivissa, moltes bicicletes, carros, munió de pageses amb el vestit tradicional i, a les esparteries, al costat de les senalles, munts de corda, paners i catifes d'espart, els primers productes de plàstic per al turisme: ànecs per als infants i pilotes de goma. Al portal de moltes de cases les velles que havien vist passar les milícies confederals en temps de la guerra i després, el vencedors, l'expedi-

ció del «comte» Rossi, encara filaven talment com es devia fer segles enrere. Jo em quedava enbadalit veient aquelles dones filant amb el cotó o el cànem i sovint petàvem la conversa. Record que el turisme no era gens mal vist (encara no s'havien esdevingut molts dels desastres urbanístics d'anys posteriors) i el que volia la gent era augmentar una mica el seu migrat nivell d'ingressos. Hi havia també les primeres postals en colors que anglesos, francesos i alemanys enviaven a casa seva (en aquells hiverns solitaris d'estrangers hi veis alguna parella d'edat que premia cafè amb llet i escrivia postals en un baret que hi havia just en la cantonada on comença la costa que porta a Dalt Vila).

Aleshores si, des del mercat, pujaves a poc a poc per fer un tomb per les muralles o veure els casals antics de prop de l'Almudaina, et creuaves amb algun sacerdot que semblava no havia sentit res del Vaticà II (sotana, capa, ample capell negre com si estàs en plena postguerra...) o no estàs en plena postguerra?) i amb carros dels antics, amb les rodes amb llanta de ferro i pagesos fumant amb pipes de fang.

Dalt Vila, al costat de la Catedral, els carrers estrets i costeruts bastits damunt runes púniques, romanes i àrabs, servaven cert aire de l'edat mitjana. Els carrers eren empedrats en no se sap quina era geològica. Era el camí per anar a fer una ullada al Museu d'Eivissa, fundat el 1903 per la «Socie-

dad Arqueológica Ebusitana».

Record la primera impressió que en causà una plaça de Dalt Vila: el color blanc intens de les cases, la roba de coloraines penjada dels balcons, les pedres dels carrers sense asfaltar, els al·lots riallers jugant com a tots els indrets del món, les pageses d'acurades trenes i falda llarga portant oloresos queviures dins de les senalles de cànem, els càntirs plens d'aigua fresca agafada de la font de la mateixa plaça... Massa postal per a turistes? No ho sé. Mallorca, a finals dels seixanta, ja portava en el front, indeleble, la marca de l'esclavatge, de la colonització produïda per les multinacionals del turisme. Una incipient classe burgesa, enriquida amb la guerra civil, amb la fam del poble,

amb el contraban, començava a vendre terra i ànima al capitalisme mundials... a Eivissa el procés només s'insinuava, a Formentera encara no havia arribat. Per això l'impacte, el cop, l'enyorança envers una Mallorca -nosaltres també l'hem coneguda igual que Eivissa en els anys cinquanta- d'abans de totes els desastres.

Podia ser ben bé que molts dels poemes de *Rituals*, el llibre guardonat amb el premi en homenatge a Marià Villangómez, sorgissin, com aquells capítols de les novel·les que comentaven abans, en aquells horabaixes d'una Eivissa pretèrita, només servada, com el més apreciat tresor, en els replecs més íntims de la meua memòria. **Ω**

EL GOB INSTA ALS ANTI-PARC DE LLEVANT A CENTRAR EL DEBAT SOBRE CONTINGUTS CONCRETES DEL PORN

La seva oposició frontal i immobiliista sembla mancada d'arguments consistents que la justifiquin

En relació a les darreres manifestacions fetes pel col·lectiu anti-parc de Llevant (abans representat per Associació per a la Defensa de Llevant, ara sembla que representat per l'Associació S'Alou), el GOB considera imprescindible que el debat se centri en els continguts de la proposta presentada pel Govern.

Recordem que en una primera fase, prèvia a la presentació del PORN, els anti-parc escamparen tota casta de mentides i arguments viciats sobre les preteses limitacions que podria suposar la protecció de la zona. La pràctica totalitat d'aquesta argumentació ha quedat ben desmunxada després de la presentació del document, que planteja un Parc que fa compatible la conservació amb l'activitat econòmica de les finques, i respectant la propietat privada (no podria ser d'altra manera).

En aquests moments, l'argument fonamental dels anti-parc és el «no volem impositions ni que ens gestionin les nostres propietats», sense entrar a discutir detalls ni aprofundir en el debat de la proposta presentada pel Govern.

El GOB considera que aquesta posició tancada i immobiliista, i sembla que mancada d'arguments concrets i reals, no contribueix gens al necessari debat social sobre els nous parcs i en concret sobre el futur parc de Llevant. Per això insta als anti-parc a centrar el debat sobre els aspectes concrets que ells considerin puguin ser font de conflicte amb els seus interessos. Aquests aspectes poden ser discutits i modificats si escau abans de l'aprovació inicial del PORN.

Les experiències que tenen lloc a altres indrets ens demostren que els parcs poden contribuir de forma molt positiva a la conservació dels espais naturals mitjançant mesures d'activació econòmica i també amb ajudes directes als propietaris. Valgui per exemple el municipi de Sant Feliu de Pallerols, que fa 4 anys que intenta incorporar terrenys al Parc Natural de

la Garrotxa, a la vista dels beneficis generats pel parc.

Segons el GOB, sense dubte seran els propietaris els que en sortiran beneficiats més directament amb la declaració del Parc de Llevant. Des del GOB se confia que amb la suficient informació per part de la Conselleria de Medi Ambient se puguin vèncer les reticències dels propietaris a la protecció.

Adjunta vos remetem còpia d'un missatge del batle de Sant Feliu de Pallerols, en el qual respon a una sèrie de preguntes que li vàrem plantejar.

«En resposta a la seva carta en la qual ens demanen la nostra opinió i experiència com a municipi que forma part del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa (PNZVG), em plau adreçar-los les següents consideracions:

Des de la seva creació l'any 1982 una part del terme municipal de Sant Feliu de Pallerols ha format part del PNZVG. A partir de l'any 1997 l'Ajuntament inicià un procés per tal d'aconseguir una ampliació del Parc Natural que afectés a la pràctica totalitat del terme municipal. És evident que si es promou aquesta ampliació es perquè el resultat de l'experiència de pertànyer al Parc es valorada molt positivament, no només per l'Ajuntament sinó també pels veïns del municipi, empreses i propietaris, atès que tot el procés s'ha volgut que tingués el màxim consens possible. De no haver-se obtingut aquest consens majoritari de ben segur que el procés no hauria tirat endavant.

El Parc Natural suposa incloure un espai en un àmbit de protecció específic que sotmet el territori i les activitats que en ell s'hi desenvolupen a una regulació específica, del propi parc, que complementa i en alguns casos intensifica, la normativa urbanística dels Ajuntaments. En primer lloc, cal dir que el Parc només afecta a sòl rústic, els nuclis de població de sòl urbà i urbanitzable i les àrees que el planejament preveu de futura expansió

urbana resten expressament exclosos de l'àmbit d'afectació del Parc.

Com s'ha dit, en sòl rústic el que fa el Parc es establir mitjançant el seu propi Pla Especial una regulació que té per finalitat que les persones i les activitats que aquestes realitzen es desenvolupin en condicions de respecte i protecció d'un entorn natural que es considera privilegiat. Per tant, el primer que cal dir és que contràriament al que moltes vegades es pensa un dels objectius del Parc és afavorir la continuïtat de la població que viu en el Parc facilitant la seva qualitat de vida perquè no en marxin. Es tracta que tant les activitats tradicionals (agricultura i ramaderia) com les més noves (turisme rural, artesanía, cases de colònies, càmpings) es puguin desenvolupar en condicions que el fet de viure en l'àmbit rural no constitueixi una desavantatge envers les poblacions que habiten en zones urbanes, més ben comunicades i amb tots els serveis. Es en aquesta línia que el PNZVG cada any obre diverses convocatòries de subvencions adreçades als particulars destinades a l'arranjament de camins i vies d'accés a les finques, a la neteja i conservació dels boscos, a les activitats i explotacions relacionades amb el turisme, l'agricultura, l'artesanía, etc.

En relació als Ajuntaments, també hi ha convocatòries de subvencions anuals específiques que pel que fa a Sant Feliu de Pallerols han permès en els últims deu anys la realització d'obres en el Veïnat de Sant Iscle de Colltort (únic que fins ara formava part del PNZVG) tals com arranjament i asfaltat dels camins públics, neteja i desbrossament d'aquests mateixos camins, reforma del nucli de Sant Iscle (Església, pavimentació de la plaça i dels accessos, reforma del cementiri, etc.).

Quins inconvenients té formar part d'un Parc? Bàsicament el fer d'haver de demanar l'informe favorable del Parc quan es demana a l'Ajuntament una llicència d'obres (la qual cosa suposa un tràmit admi-

nistratiu més) i d'altra banda l'existència d'una normativa pròpia del Parc que regula la protecció del territori. Aquesta normativa impedeix l'exercici de determinades activitats econòmiques o urbanístiques considerades contràries a l'objectiu de la protecció de l'àmbit afectat, per exemple la instal·lació de determinades indústries o la construcció d'urbanitzacions, o l'edificació de forma discrecional. És clar però que això per molts no serà un inconvenient sinó tot el contrari, i per altre part els plans generals urbanístics de molts municipis ja preveuen aquestes limitacions.

Els propietaris de finques incloses en l'àmbit del Parc, excepte pel que acabem de dir, no tenen altres inconvenients, ben al contrari, com abans hem assenyalat més aviat s'afavoreix la conservació i millora de les seves finques, i per descomptat a ningú no se li ha expropiat la finca ni ha perdut cap de les prerrogatives inherents al dret de propietat (cosa que per altre part seria inconstitucional). **Ω**

Cordialment,

Joan Casas i Carreras
Alcalde

Sant Feliu de Pallerols, 6 de juliol de 2001.»

Pren nota de la nostra nova adreça:
info@gobmallorca.com

Aquesta i altres informacions sobre el medi ambient a les Balears les trobaràs a: <http://www.gobmallorca.com>

*****

Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB)
Verí, 1, 3r 07001 PALMA
Tel: 0034 971 721105
Fax: 0034 971 711375

S A N T

Amb més de cent anys d'existència, el poble de sant Pere és el gran desconegut de Mallorca. Situat a la voreta de mar, entre son Serra de Marina i Artà, té una bona església, associació de veïns, port esportiu, farmàcia, bars, restaurants, botigues... un poble per anar-hi i passar-hi el dia.

Fa un any que na Catalina Thomàs Bonnin ha obert oficina d'Assessoria Laboral, Fiscal, Prevenció des riscos, Immobiliària, i Assegurances a Sant Pere. És una sucursal de l'oficina que tenen a Artà. A la foto amb al seva ajudant Anna Järner. Tel. 971 589 375

Fa 6 anys que en Pep Massanet i en Pere Bover s'associaren per fer la Constructora P&P a Sant Pere. Tenen una dotzena d'operaris. Tel. 971 589 473

P E R E

Fa 10 anys que la família Stark regenta la Rentaduria Primavera a Sant Pere. Tel. 609 375 902

En Miquel Pons és el cap de neteja de l'Ajuntament de Calvià i n'Elisabet Rigo és auxiliar de l'Hospital Psiquiàtric de Mallorca. Els dilluns i els dimarts agafen la Yamaja i donen voltes per Mallorca. Els trobarem a Cala los Camps, una cala d'aigües transparents, uns quant scats per guardar les barques i molts de tamarrells. Un bon lloc per passar-hi el dia. Cal dur-hi menjar i beguda. Tel. 971 652 819

Fa 11 anys que en Pere Vidal i na Margalida Capó regenten el Forn Sant Pere al Poble de Sant Pere d'Artà. Són pare el va obrir fa 30 anys. Tel. 971 589 292

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE TOT CATALUNYA

El ple Renaixement europeu (1491-1520): anys 1510-1511

PER RICARD COLOM -

Colomtaube@hotmail.com

DEFENSEM LA NOSTRA HISTÒRIA CONTRA LES MANIPULACIONS DEL P.P.-REAL BORBÒNICA ACADEMIA DE LA HISTÒRIA.

“La llengua i la història són els botins més preuats a l'hora de sotmetre un poble” (Àngel Guimerà).

El P.P. ho sap i per això vol reescriure la nostra Història i tornar a la censura franquista sota les maquiavèliques i mentideres pressions de les “cruzadas antinacionalistas” de les TVs i premsa que controlen. Volen fer de la Història una versió moderna de la “Formació del Espíritu Nacional”, tot amagant coses com que els Reis Catòlics eren uns antisemites cobejosos d'or, que els castellans van matar més de 100 milions d'amerindis o que durant segles hi hagué una absoluta censura d'un munt de llibres de molt diversa temàtica fins al punt que qui tingués llibres prohibits acabava a la foguera i fins al punt que molts llibres eren segrestats i reescrits per la censura. Ara, els hereus directes de la Inquisició (el PP via franquisme i integrisme espanyolista) volen continuar reescriuint llibres segons els seus abjectes interessos polítics.

(De la revista «El Temps», 28-3-1994).

La Inquisició, unificadora. La Inquisició, cal no oblidar-ho, diu Ventura, «és l'única institució comuna al regne de la Corona, és el primer instrument unificador de l'estat espanyol; que no s'oblidi mai, això».

Com una prova més de la tesi, l'historiador ens parla ara amb detall de la prohibició de la Bíblia valenciana en el llibre de Curial. I ho fa amb el dret i l'autoritat científica que li dona el fet d'haver descobert el procés que va involucrar els conversos d'origen jueu, els sacerdots i els mercaders de València que, en el darrer terç del segle XV, van emprendre la tasca d'editar en la llengua vulgar la traducció de les Sagrades escriptures.

Després de tres dècades de recerques, Ventura ha pogut historiar la naixença, la vida i la mort del més famós dels incunables, del qual, durant molt de temps es va dubtar que hagués existit mai perquè no se n'ha conservat cap exemplar. L'últim exemplar conegut es conservava a la Biblioteca Reial d'Estocolm; segons un catàleg. El llibre va tenir la mateixa fi que els exemplars confiscats per la Inquisició: va ser destruït per un incendi l'any 1697.

Només s'havia conservat un colofó, però en la seva transcripció del llibre hi havia alguns errors, tant de llenguatge com d'ordre històric, que havien fet dubtar els especialistes.

Els dubtes van esvaïr-se quan l'any 1860 el menorquí Josep Miquel Guàrdia i Bagur va descobrir l'exemplar únic al món del llibre dels salms tret de la Bíblia del 1478.

L'edició tan primerenca de la Bíblia a València, entre 1477 i 1478, la va portar a terme uns quants conversos valencians d'origen jueu. La clientela dels seus 600 exemplars, la van constituir, principalment, els membres d'aquella capa sociocultural, ètnica i religiosa, diu Ventura en la presentació de la història de la traducció.

Efectes addicionals sobre la llengua. «Els inquisidors no perseguien pas la Bíblia traduïda en pla, a causa de l'idioma. Les ordres de destrucció de la Bíblia impre-

sa de Bonifaci Ferrer l'any 1478, la quarta llengua del món en què s'imprimeix, molts anys abans que en francès, anglès, espanyol, danès o suec, com la destrucció d'altres llibres de les Escripcures, es basaven en consideracions teològiques. Volien evitar que els conversos tinguessin accés a llibres que els recordessin els seus orígens. L'instrument de lluita de classes que era el tribunal va tenir efectes addicionals sobre la llengua i la cultura autòctones i la història de la Bíblia n'és una prova més».

«Quin és el llibre més important a tot Europa, durant els segles XVI i XVII? La Bíblia. Sense ella, no hi ha Shakespeare. La versió de King James en anglès ha estat anomenada, amb raó, el monument més noble de la prosa anglesa. Generacions d'escriptors i d'erudits de la llengua anglesa han expressat la seva admiració per la senzillesa, la dignitat, la força, els girs afornats de les frases, i la cadència i l'encert dels seus ritmes. Sense la Bíblia de Luter no hi ha llengua alemanya. Literàriament parlant, la labor de Luter aconseguí l'establiment d'un llenguatge unificat, d'una norma literària, no gaires anys després d'haver-los donat la seva traducció magistral».

Embrí dins l'úter, c. 1510-1513, Biblioteca Reial, Castell de Windsor, dibuix a ploma. 30,4 x 22 cm

1510: Corts de Montsó: Noves reiterades garanties als moros «en lo comerciar negociar e contractar ab cristians». Eufòria pels èxits reials al Magrib.

Malgrat les promeses de no ser foragitats ni obligats a fer-se cristians, prou moros emigren, esparits per la Inquisició i les horribles tortures, i abandonen les terres

del senyors a mig conrear.

La Inquisició castellana ocupa el mateix Palau Major dels reis catalans, cedit per Fernando, en un gest no gaire cordial ni tranquil·litzador quant a significat. D'ençà la introducció del *Monstre*, unes 600 famílies de jueus conversos s'han exiliat de Barcelona.

Narcís Vinyoles, poeta valencià qui escriu en català normalment, fa un elogi de la llengua castellana dels senyors inquisidors: entre «muchas bárbaras y salvajes de aquesta nuestra España, latina, sonante y elegantísima puede ser llamada». Es tracta del text català conegut més antic de «desafecte a la llengua materna» (Jordi Rubió).

El Consell de Cent es compon de 16 militars o gentilhomes, 32 ciutadans, 32 mercaders, 32 artistes i 32 menestrals, i la conselleria d'un militar, 2 ciutadans, un mercader i un artista o un menestral. Els ciutadans són equiparats en tot als cavallers.

Cens del Regne de València: 53.264 focs (o sia, cases o famílies). La capital, 11.432 focs.

Fundació de Sta. Maria del Darién, al golf d'Urabà (SW del Carib), 1ª ciutat europea del continent amerindi.

Els dominics arriben a l'actual illa de Sto. Domingo. Hi catequitzin indis amb l'ajut de torsimanys. Bartolomé de las Casas hi canta sa 1ª missa, en presència del nou governador, Dídac/Diego Colom, fill del descobridor.

Els portuguesos capturen Goa (costa oest de l'Índia): esdevindrà llur centre administratiu, comercial i espiritual en Orient.

Mor Johann Geiler Kaiserberg (1455-1510), qui fomentà la difusió de la Bíblia al marge de l'Església, com a constitució cristiana front als abusos clericals.

El Gran Consell de França renova el ban sobre la residència dels Roma o gitans a França: al segon delicte seran penjats.

Pèrdua d'Alger i Trípoli.

ca. 1510: Neix, probablement a Grècia, Pere Serafi, prototipus del lletraferit català, burgès i mediocre (lliçat per la creixent marginació cultural, per la paor inquisitorial i la censura obsessiva) de la Decadència.

10-1510: Martí Luter i Hans von Meckeln peregrinen

d'Erfurt a Roma per encàrrec del vicari general Agustí, J. von Staupitz, via la Florència humanista hereva de Savanarola.

ca.11-1510: Arriben a la Roma renaixentista i dissolta de Juli II: Rafael pintava el Papa, durant la visita de Luter, la qual durà un mes o una mica més. Queden esparits de la corrupció que hi campa entre la Cúria, el papat i el poble, el qual fins i tot defeca en ple carrer.

El Papa Juli II, pintat per Raffaello Santi/Sanzio (Rafael), a la National Gallery de Londres.

1-1511: Luter torna de Roma i troba a Milà, amb sorpresa, capellans que refusen l'obediència a Roma (successió del bisbe Ambrós de Milà, s. IV). Leonardo da Vinci hi treballava a *L'Última Cena*.

1511: Rodrigo Sánchez de Mercado pren possessió del Bisbat de Mallorca, però sojornarà a València i serà, finalment, antianglican.

1ª edició castellana del *Tirant lo Blanc*, la qual havia de conèixer Cervantes, qui en fa esment al seu *Quixot*.

Juli II canvia d'aliats i, amb Venècia, Suïssa i el Catòlic, formen la Lliga Santa, per «deslliurar Itàlia dels estrangers», és a dir, contra França. (Temporalment i interment el Catòlic i els Àustries trenquen la tradicional aliança Castella-França, tan perjudicial per a Catalunya). Així mateix hi ha una aliança angloalemanya en sintonia amb els anteriors i també contra França. Per contra, França dona suport als escocesos contra Anglaterra.

Desfeta castellana a Gelves: Fi de l'expansió al Magrib, amb fracàs.

Creació del Consell d'Índies. Creació de la 1ª Audiència al Nou Món: la de Sto. Domingo. Amb la butlla *Romanus Pontifex*, Juli II crea els bisbats de Sto. Domingo, (S. Juan de) Porto Rico i Concepción de la Vega (dependents de Sevilla).

Els castellans, comandats per Hernan Cortés, intenten la invasió del Regne Maia des de l'illa de Cozumel, però els maies aconsegueixen de rebutjar-los i se n'han de tornar cap a Cuba i la Hispaniola.

Invençió del rellotge portàtil a Alemanya.

1511-1525: Jakob Fugger finança l'elecció imperial (compra del títol de Kaiser) i les Guerres de Carlos I/Karl V, controla la producció europea de plom, d'argent i de coure i n'obté el monopoli del mercuri (Almadén, Castella).

1511-1700: Tots els arquebisbes de València, amb una sola excepció són forasters aristocratitzants, o sia, professionalitzats al servei de l'imperialisme castellà. La predicació a la ciutat de València es fa en castellà. La colonització comença més eficaçment i subtil per via religiosa (en qualsevol cas i sempre en la Història).

Darrerries 1511: Diego/Dídac Colom, governador de la Hispaniola (Sto. Domingo) encarrega al ric Diego Velàzquez de conquerir l'illa de Cuba.

21.12.1511: Ofici solemne amb sermó del molt eloqüent dominic Antonio de Montesinos, davant el governador, alta administració i conquistadors, a Sto. Domingo, en defensa dels indis: «Digueu, ¿amb quin dret i amb quina justícia teniu en tan cruel i horrible servitud aquests indis?...¿Com els teniu tan esclafats i fatigats, sense dar-los menjar ni guarir-los de llurs malalties, que dels excessius treballs que els feu fer els afecten i se us moren, o per dir-ho millor, els mateu, per treure i prendre or cada dia?» («Historia de las Indias»). Es tracta d'un dominic dels de Savanarola. Les autoritats castellanes d'ocupació el represalien i el fan tornar a la metròpoli. Però aquest sermó impacta el clergue Bartolomé de las Casas, fins llavors proesclavista i clergue colonitzador. Ω

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Traspàs: saló de bellesa-perruqueria al carrer Antic a la zona dels molins de Santa Catalina, completament equipada. Tel. 971 739 940-609 783 949

SERVEIS
PROFESSIONALS

Leo Casanova. Tarot, massatges curatius, medicina natural. Marqués de la Font Santa, 6-2. Cita prèvia. 670 067 314

PERSONALS

Som na Tànja i na Verònica, dues

al·lotes molt sensuals. Tenim 19 i 21 anys i moltes ganes de parlar amb tu. Crida al 906 299 416... per a una xerrada molt calenta i sensual! Anima'ti petonets on més t'agrada. Tànja

Als Països Catalans es fa molta bona música, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes: si sommeu en una nació lliure, plena de música catalana i vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Bústia postal 1792-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 30 anys, cerca dona intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al Principat. Tel.

907 843 901

Naturalesa, el mar, la muntanya, un cafè... si ets dona atractiva i divertida t'he de conèixer urgentment. Bústia postal 1174-07080 Ciutat de Mallorca.

Noi de 24 anys, independentista i romàntic, coneixeria noia de similar edat, soltera de Girona per sortir a cinema i platja. Carles Llovers. Rocacorba, 15 Vilablareix 17180

Cerc femella per festejar fins al 40 anys. Oscar Pujol. Blanquerna, 58 07010 Ciutat de Mallorca.

COMUNICATS

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Bústia postal 15.071 de Barcelona 080080

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana, i rebre els nostres butlletins, escriviu a: JERC, Santiago Rusinyol, 1. Àtic 07012 Ciutat de Mallorca.

Acció Cultural del país Valencià és a Internet. ACPV@servicom.es

Subscripció gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. El llaut de Xàbia. Bústia postal 53 Xàbia 03730. Patrocinat per l'Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Llengua (Ensenyansa a distància de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2 -14007 Còrdova.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet. <http://www.estelnet.com/lluïta>

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C.S.C * 934 411 188

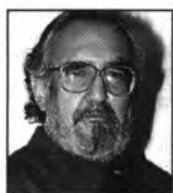
Si vols rebre l'Euskararen Berri-papera (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hitzkunta Politikaroko. Wellingtono Dukea, 2-01020 Victoria Gasteiz.

A tots els valencians que vulguin contribuir a la reconstrucció nacional del País valencià, l'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Són els nacionalistes valencians. 963 879 408

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

BORSA DEL
MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, vengui i en parlem. Agència oficial Renault. 971 413 867 Son Ferriol.

Foc i Fum

MATEU MARIÓ DE SANT JOAN

* En Diego Camuñas que fabrica passetges o fones al seu taller de Campanet i que va sortir retratat a l'Estel amb motiu de la Fira de les Herbes de Campanet ens telefona i diu que ens equivocarem amb el seu telèfon i ara ningú el pot trobar. El telèfon vertader és el 971 516 565.

* La actitud de la gent d'ordre de s'Arenal, Son Pardo, lesAVINGudes etc. Contra les putes de color negre que cerquen i troben clients, especialment per s'Arenal, pega per xenòfoba, racista, masclista, inquisitorial, i moltes coses més. Estam segurs que si aquestes dones fossin espanyoles o de l'Europa del nord, aquesta gent d'ordre, especialment els hotelers no farien tan de rebombori. Si el Bon Jesús

se passejàs per s'Arenal i sentia tals acusacions els diria. "El qui estigui lliure de pecat, que tiri la primera pedra, a aquests hotelers entestats en linxar a les prostitutes negres.

* A la revista Felanitx del dia 7 de juliol llegim que el 9 de gener de 1814, l'Ajuntament disposa entre altres coses: Que les tavernes tanquin els diumenges i festes i el temps que el Santíssim estarà exposat a l'església. Es posaran multes als qui trobaran jugant a la roda de la fortuna o a altres jocs prohibits. Després de les 10 del vespre només podran anar tres homes junts, i a les nits obscures, a les 8 han de dur llum. Això m'ha fet pensar en allò que me contava la padrina de sa Sínia, que nasqué a mitjan segle dinou i morí als 95

anys l'any 1953, que el batlle de sant Joan va ordenar de fer una crida als cantons del poble dient que "tots els

"Ordre del senyor batlle, que a partir de les vuit de la nit—era s'hivern, és clar—, els homes que vagin pel carrer

han de dur un llum, i encès". I és que el segle de les llums, encara no havia començat ara fa 150 anys. Ω

homes—se suposava que les dones no sortien—haviem de dur un llum en sa nit. A un home el trobà el celador que li va donar l'alto. "Alto a l'autoritat, li va dir. I el llum? Aquell home se tragué un llum de carbur de davall el capot i li va ensenyar. L'endemà el batlle va ordenar fer una altra crida.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom ..... DNI .....
Cognoms ..... Tel. ....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

"Maria Alberdina"
Centro de Día
para Personas Mayores

Assistència Sanitària Europea c.b.
Carrer dels Trencadors, 1 bis. 07600 s'Arenal
Tel. 971 445 101

APUNTS PER A LA NOSTRA HISTÒRIA MENUDA

16 de febrer de 1934

Amb aquesta data, el Cònsol de la República espanyola a Lyon signa el certificat de nacionalitat n°254 a nom de Juan Estados Solivellas, natural de Fornalutx, província de "Balears", d'estat "soltero", edat "42 años", "comerciante" i "domiciliado 20 rue de la Fleche Moulins". El tal Juan Estados Solivellas es casaria l'any següent a Mallorca amb Rosa Bisbal Alberti. Tendrien tres infants: Jean o Joan nascut- mort a Reims Clínica del Doctor Chapaz el 27 d'abril de 1936 i enterrat al Cementiri de l'est (avinguda Jean Jaurés); Theresse o Teresa, nascuda, a Reims 32 rue Cerés, el 15 de setembre de 1937 i morta a la mitja hora d'haver nascuda, enterrada a l'esmentat cementiri de l'est; i, el 14 de novembre de 1939, aquest humil cavaller i servidor vostre.

21 de juliol de 1947

Aquest dia, el Governador civil, José Manuel Pardo Suárez (de la família dels Pardo de Santiana) fa publica aquesta nota que comença dient:

"Ante los reiterados abusos que se vienen cometiendo en las distintas playas de estas islas, se ordena a todos los agentes dependientes de mi Autoridad (sic) que intensifiquen la vigilancia en aquellas parajes para que dichos abusos no vuelvan a repetirse, aplicando las sanciones a que hubiera lugar a quienes por su forma de comportarse contravenieren lo establecido etc.etc..."

"A tal efecto - Pardo de Santiana manava - 1 Queda prohibido que hombres y mujeres en traje de baño esten o permanezcan en bares, cafes o sityios similares. 2º Se prohíbe tambien que tanto los hombres como las mujeres en traje de baño se alejen de los lugares propios para el baño. 3º No se permitirán en las playas los juegos entre hombres y mujeres (el Senyor Governador, parlant groller però clar i llampant, devia imaginar que es boixava o cardava) que por su indole especial atentan a la moral. 4º Reiteramos la prohibición de bailes en traje de baño sancionando además a los dueños de los lugares donde se hicieran.

28 de maig de 1948

El bisbe de la diòcesi, el valencià Joan Hervàs i Benet, escriu al Excmo (Sic) Senyor Batle de Ciutat: "Como Obispo de Mallorca, puesto por el Espiritu Santo para velar por la pureza de las costumbres y mantenimiento de la disciplina en la Santa Iglesia de Dios acudimos confiadamente a esa Excmo. Corporación integrada por ejemplares caballeros cristianos que tienen a gran honor el ostentar el honroso título de católicos, a fin de que me ayuden en mi misión espiritual."

La missiva del Bisbe Hervàs continua més endavant: "El objeto de Nuestro llamamiento (sic) a V.E. es el der obtener su valiosa ayuda y eficaz auxilio en la tarea de reprimir algunos abusos que, con profundísimo dolor, hemos venido observando en esta gloriosa (sic) ciudad, capital de la diócesis mallor-

quina. Y acudimos a V.E. con la convicción de que seremos atendidos..." El bisbe feia memòria que el Papa, aleshores Pius XII en el Congrés Internacional de les Lligues o Asociacions Catòliques Femenines en data del 11 de setembre de 1947 els havia tramés la confidència esgarriadora que li feien els bisbes prop de la relaxació moral i espiritual dels joves. Aquest pobre cavaller està ben convençut que a l'any 2001 tant el bisbe Hervàs com el Papa Pius XII ja s'hauria mort de dos o tres atacs de cor consecutius. Tornant a la carta enviada al batle, el bisbe li demanava:

"1º El espacio de vía publica, comprendido entre el Palacio de la Almudaina y Nuestro (sic) Palacio Episcopal, queda de noche completamente a oscuras, sin ninguna iluminación. Y ese lugar, que por su proximidad a nuestra insigne Catedral, recibe las irradiaciones del lugar santo, está convertido habitualmente en lugar de abominación y fornicación... 2º Igualmente pedimos ayuda y recurrimos a la conciencia de esa dignísima Corporación, para que se tomen las medidas oportunas a fin de que jardincillos del Mirado, no se conviertan de noche en antros de pecado. Insinuamos la solución de una vigilancia rigurosa y permanente o de que tales jardincillos queden cerrados después de una hora determinada. 3º También acudimos para suplicar a V.E. con todo encarecimiento, que se tomen medidas adecuadas a fin de que, por las calles y plazas de la Ciudad, se eviten ciertas actitudes indecorosas, entre hombres y mujeres, que deforman la conciencia de nuestros niños, adolescentes y jóvenes, siendo al mismo tiempo un acicate para las pasiones." I soberbiament convençut de la "superioritat del poder espiritual/eclesial catòlic" sobre el poder temporal/polític espanyol, Joan Hervàs afegeix a continuació: "Sinceramente manifestamos en virtud de nuestra autoridad espiritual, que todos debemos sentir la obligación cristiana de una actuación enérgicamente digna, a fin de que los abusos no se tomen carta de ciudadanía que, ciertas personas, particularmente las forasteras, no impongan costumbres y tendencias desconocidas en nuestra patriarcal Mallorca y dañosas para toda conciencia cristiana" (opinió no exempta de certa raó, pel que, a l'hora d'ara, estam veient encara que, això, hi ha algun "progre" que li fa agrura haver d'escoltar) 4º Con dolor profundo de Nuestra (sic) alma y gran amargura de corazón, confesamos que las costumbres del pueblo en las playas, en ciertos salones de recreo y ciertas diversiones callejeras son en general abiertamente paganas y directamente contrarias a la doctrina de Jesucristo. Muy encarecidamente suplicamos la ayuda de esa Ecma. Corporación, en todo lo que está de su parte, afin de evitar tanto mal..."

1 de juliol de 1949

Missiva manifest del Bisbe de Mallorca, del Bisbe de Menorca i del Bisbe Administrador Apostòlic d'Eivissa al Governador de la província de Balears on senyalen: "Que por las reiteradas quejas de Nuestros (sic) fieles diocesanos y por los informes que hemos recogido de testigos fidedignos, hemos llegado a la conclusión de que existen muy graves abusos públicos contra la Moral cristiana en nuestras diócesis, algunas de tal índole que Nos hacen temer los terribles castigos

que Dios descargó sobre Sodoma y las demás ciudades de la Pentápolis." Els bisbes de les nostres illes li deien igualment al governador en aquella carta manifest que "tenemos la seguridad de que el Excmo Sr. Don Francisco Franco Bahamonde, Jefe del Estado Español, ejemplar y excelente cristiano no consentiría tal estado de cosas, si por El (sic) fueran conocidas en toda su realidad, ya que por ley de la Nación y solemnemente ha querido proclamar y desea que España sea un Reino Católico, en el que no sólo existan leyes enteramente cristianas, sino que tambien eficazmente se lleven a la realización a fin de que pueda merecer tan glorioso calificativo." Rera recordar el compliment d'una ordre del la Direcció General de Seguretat del 18 de juny del 1948 i un bando, del governador civil de la província de Biscaia de dia 7 de juny darrer, acabaven dient: "Constele, Excmo Sr. que Nuestra tarea episcopal no quedará reducida a esta orientación paternal, sino que, dentro de nuestra reliogiosa, seguiremos laborando sin temor a la fatiga en la árdua tarea del mejoramiento espiritual y moral de Nuestro (sic) pueblo que ha de ser base de su grandeza. Y no creemos que la labor sea demasiado difícil, ya que un pueblo de gran corazón y arraigadas creencias, como es el nuestro, si es guiado paternalmente y con firmeza, se afirmará poco a poco por el camino de sus históricas grandezas que constituyeron en nuestra España la Edad de Oro y forjaron multiples naciones, conduciéndolas por el noble camino de la dignidad humana i cristiana..." Signen juntament a llurs corresponents mata segells." Antonio Obispo A.A. de Ibiza, Bartolomé Obispo de Menorca i Juan Obispo de Mallorca

A rel d'aquestes cartes o manifests que cal entendre i situar a dintre un determinat sistema i una època també determinada - la qual cosa mai podran entendre i manco assimilar alguns jovenel·los i jovenel·les que per sort seva no eren aleshores nascudes, el governador civil enviarà una nota al Ministre de la Governació on diu: "Excmo Sr. Para su superior conocimiento, tengo el honor de elevar a V.E copia de los escritos cruzados entre el Ilmo. Sr. Obispo AA de Ibiza y el Sr. Alcalde-Delegado Gubernativo en aquella ciudad. Se revela en los mismos un sostenido prurito de intromisión de la Autoridad Eclesiastica en asuntos que son propios de la esfera gubernativa, y como no es la primera vez que tales incidentes sobrevienen y que al trascender al público dan lugar en aquella isla a comentarios o actitudes contrarias a la colaboración y a la comprensión que debe existir entre las autoridades en beneficio de la tranquilidad pública amparados debidamente por la ley, me permito significarcelo a V.E. por si estima oportuno adoptar alguna resolución, ya que todo ello es obra de determinados elementos que en nombre de la moral cristiana intentan reñar viejos apetitos políticos o resabios de tipo exclusivamnte personal, originando actitudes que nada dicen a favor de quienes estan obligados a facilitar la gestión estatal, cuya preocupación por los problemas superiores de la disciplina de costumbres ha producido tan abundantes pruebas."

4 de juny de 1982

Des de Madrid el Cronista Rei d'armes Vioente de Cadenas i Vicent escriu a aquest

cavaller: "En contestación a su atenta, me es grato confirmarle que poseo algunos antecedentes aprovechables para realizar las Armas de ese Ayuntamiento (el de Fornalutx), pero que para hacer un estudio de ellas, preciso de una investigación complementaria. Para su uso efectivo y legal, es necesario que legitimen su situación por medio de la tramitación del expediente a través del Gobierno Civil, ante la dirección General de Administración local, la cual lo pasa a informe a la Real Academia de la Historia para los efectos oportunos."

29 de novembre de 1982

El director de programes de la Presidència del Govern espanyol - oficina de "Gestión del Derecho de Petición" - des de Madrid - envia una carta ofici a aquest cavaller en la qual li diu: que: "En relación con el escrito elevado por ud al Excmo Sr. Presidente del Gobierno en 8 de noviembre de 1982 recibido en ésta oficina debo participarle:

Que examinados el Libro de Registro y ficheros de ésta oficina, no figura la solicitud a que se refiere en su escrito, significándole que el art.39.3 de la ley de Régimen Jurídico de la Administración del Estado establece "que cuando se trata de una simple petición, la Admistración sólo se verá obligada a acusar recibo de la misma. Aquesta carta sorti, l'endemà dia 30 cap a Mallorca i al municipi de Fornalutx amb el número de registre de sortida del Palau de la Moncloa. El vostre humil servidor no recorda gaire bé de que tractava la petició que ell feu sinó que aquesta data de l'època franquista i que el 1982 era cap del govern espanyol el secretari general del PSOE Felipe González Márquez.

26 de juny de 1988

El príncep S. Obolensky, president de la Unió de la Noblesa russa a França - 10 square de Chatillon Paris 14º organisme fundat a França el 27 de novembre de 1923 segons nota publicada al Diari Oficial de la República francesa del 14 de febrer de 1926 - m'escriu, avui, des de Paris, una carta d'agraïment per la que jo li vaig enviar en motiu del mil·lenari cristià del poble rus: "El vostre testimoni - deia el Príncep Obolensky - és una prova de la solidaritat que uneix tots els cristians en aquest any jublar. així com es pot veure, també, en les celebracions del Mil·lenari del Baptisme de la Rússia en tot el món. Ω

Apunts presos pel Cavaller Estados de Moncaira

Si voleu una Mallorca lliure i independent d'Espanya, veniu al LOBBY PER LA INDEPENDÈNCIA Apt. de Correus 531

Justícia i solidaritat a la Bíblia

«Salvarà els fills del pobre i esclafarà l'opressor» (Psalm 72:4).

La Bíblia, contràriament a certs prejudicis, no nega enlloc l'alliberament social (de l'esclavatge, per ex.) o nacional com a una part possible de la salvació espiritual. La promesa de Déu al psalm 72:4 desdiiu la versió que cert integrisme vol donar a tot allò relacionat amb la fe.

«Demanu, i Déu us donarà; cerqueu, i trobareu...» (Mateu 7:7).

El tema de l'opressió és ben reeixit a les Escriptures fins a esdevenir-s'hi una categoria bàsica, amb 14 arrels hebrees esmentades més de 300 voltes. Al llibre-doctrina central de l'Antic Testament (Èxode), un poble-esclau guanya el seu alliberament.

Llegim als Psalms:

«Perquè deslliurà el pobre que suplica,
i el desvalgut privat de defensor.
Tindrà pietat del dèbil i del pobre,
i salvarà la vida dels infortunats;
rescatarà llur ànima de la injúria i de la violència,
llur sang serà de gran valor als seus ulls».
(Psalm 72:12-14).

«...no oblidà el clam dels afligits» (Psalm 9:12).

«El Senyor fa justícia (=tsedeqah, en l'original hebreu) i atorga el dret a tots els oprimits (=àshaq)», (Psalm 103:6-7).

«Qui oprimeix (àshaq) el pobre (dal) insulta el Déu que el va crear; però qui afavoreix l'indigent (ébyon) fa adoració a Déu» (Proverbis 14:31).

«El Senyor és entranyablement misericordiós i compassiu» (Jaume 5:11). «La misericòrdia triomfa per damunt el Judici» (Jaume 2:13). De fet, al Sermó de la Muntanya, Jesucrist diu que Déu tindrà misericòrdia dels misericordiosos, i l'únic verset que Jesucrist repeteix als Evangelis més d'una vegada és Osees o Ausiàs 6:6: «Misericòrdia vull i no pas sacrifici, i que Déu sia donat a conèixer tal com realment és, millor que no pas tanta cerimònia».

«L'Esperit del Senyor és damunt de mi, per això m'ha ungut per donar la bona notícia als pobres; m'ha enviat a proclamar als captius l'alliberament i als cecs la recuperació de la vista, a deixar en llibertat els oprimits; a proclamar l'any de gràcia del Senyor» (Lluc 4:18-19).

Així començà i així descrivia Jesús (Jah-xua en hebreu, literalment: Deu salva) el seu ministeri, bo i referint-se a Isaïes i a Levític:

«¿No serà pas, més aïna, aquest altre el dejuni que jo vull: deslligar els nusos de maldat, desfer les junteres del jou, despatxar en llibertat els aclaparats i trencar qualsevol jou? No serà compartir amb el famolenc el teu pa, els pobres sense llar rebre a ta casa? Que quan vegis un nu el cobresques, i del teu proïsme no te n'apartis?» (Isaïes 58:6-7). Vegeu també Isaïes 61:1-8.

«I santificareu l'any cinquantè, i pregonareu llibertat arreu la terra a tots els qui hi viuen; aqueix any us serà de jubileu...» (Levític 25:10). Vegeu també Levític 25:35-55. El Jubileu implicava alliberament d'esclaus i perdó de deutes socials, cada 50 anys; un mitjà de justícia social bíblica.

A Isaïes llegim també:

«Què penseu vosaltres que aixafeu el meu poble i buftegeu les cares dels pobres?, diu el Senyor» (3:5).

«Ai dels qui ajunten casa i una altra casa, i heretatge i més heretats, fins a ocupar-ho tot!» (5:8).

«Perquè tu vas trencar el seu feixuc jou...i el ceptre de l'opressor» (9:4). «...jutjarà amb justícia els pobres...» (11:2-5). «Com va aturar l'opressor, com va acabar la ciutat cobrejosa d'or!» (14:2-4).

Al Magníficat de Lluc 1-2, Maria fa: «...dispersà els homes de cor altiu, enderroca els poderosos del soli i exalça els humils. Omplí de béns els pobres i els rics se'n tornen sense res» (1:52-53).

La teologia oficialista cristiana, a diferència de la Bíblia, no sol ocupar-se gaire d'aquest tema. Si el Senyor repetís ara i ací Lluc 4:18-19 i d'altres versets, probablement altes jerarquies eixirien al seu pas per desautoritzar-lo, i certes autoritats civils en dirien teòleg de l'alliberament i comunista, i fins i tot extremista i boig. Això si no intentaven assassinar-lo un altre cop.

Però les 2/3 parts de la Humanitat són pobres mantinguts al fons del subdesenvolupament: cada dia moren unes 100.000 persones (de les quals uns 40.000 nins) per malnodriment. Mentrestant, cada minut, cents de milions són invertits en armament i cada any ingressa dins el volum global de diners mundials devers un 8% més de diners, provinents del blanqueig del gran narcotràfic i el tràfic d'armes, amplament aprovat a les fosques per tota mena de Governos i Bancs de tot arreu, ja que en trauen enormes guanys per a si mateixos.

«Que la taula parada se'ls torni una trampa,
i allò que és el seu benestar, un parany!
Que se'ls ennuvoli la vista i no hi vegin,
i fes que flaquesquin sempre els seus lloms!
Aboca damunt d'ells la teva indignació,
i la teva ira encesa els atrapi!».
(Psalm 69: 22-24).

A Mateu 25 el Juf Final és descrit, i el Senyor hi aparta ovelles i cabres segons les obres fetes als més necessitats (i no pas segons llur ortodòxia religiosa):

«Veniu, benaurats... Vosaltres, quan jo tenia fam, em donàreu per menjar...» (25: 34-35). «Us ho dic amb tota veritat: Tot allò que fèieu a cadascun d'aquests germans meus, per petit que fos, m'ho fèieu a mi» (25:40). No es tracta tant de dir que la salvació és per obres, sinó més aviat vol dir que la religió ritual no salva, salva la gràcia de Déu a través de la misericòrdia.

«No entrarà al Regne del cel tothom qui va dient-me: Senyor, Senyor... Jo els diré ben clar: No us he conegut mai. Aparteu-vos-en...» (Mateu 7:21-23).

«Jo us dic que si no sou més justs que els mestres de la Llei i els fariseus, no entrareu pas al Regne del cel» (Mateu 5:20).

També Jeremies 6: 20-21, 7:4-5 i 8:7-8. Front a la comoditat i aburguesament/conservadurisme

eclesiàstic oficial, Pau amonesta: «No us emmotlleu pas al món present; transformeu-vos...» (Romans 12:2), i Jaume: «¿de què pot aprofitar que algú digui que té fe sense demostrar-ho per obres? Podrà la fe salvar-lo?» (2:14) «Els qui saben allò que cal fer i no ho fan, hi cauen en pecat (o els és comptat com a pecat)» (4:17).

«Ai de vosaltres, mestres de la Llei i fariseus hipòcrites, que pagueu a Déu el delme fins i tot de la menta, del fonoll i del comí, però heu abandonat les coses més fonamentals de la Llei: la justícia, la misericòrdia, la fidelitat! Calia complir això sense deixar allò altre.

Guies cecs, que coleu un mosquit i us empassau un camell» (Mateu 23:23-24).

El ministeri de Jesús fou dirigit poderosament contra el formalisme religiós, contra el llevat de fariseus, saduceus i mestres de la Llei, autèntica oligarquia jueva de l'època, la qual, finalment, instigà la seva crucifixió. I en favor de la llibertat espiritual segons Joan 3:8, 8:36; 1ª Corintis 7:23, 2ª Corintis 3:17; Gàlates 5:1 i 13; 1ª Pere 5:3; etc. Front a la religiositat legalista o ritual, Pau fa palès «que ni un sol home no quedaria absolt, si calia haver acomplert les obres que mana la Llei» (Gàlates 2:16) i que, salvats per la fe en la sang de Crist, mantenim ara amb Déu «una nova Aliança, no pas la de la Llei escrita, sinó la de l'Esperit. Perquè la lletra escrita mata, però l'Esperit dóna vida» (2ª Corintis 3:5-6).

Front a les obres de la Llei (ritualisme i legalisme) i de la lletra morta, Jaume insisteix, a la seva epístola (probablement l'escrit més antic del Nou Testament), en les obres i fruits de la fe i de l'Esperit: 1:19-27; 2:17-26. «La fe sense obres és morta» (2:26). I Pau: «...i purificar-se per a Ell un

poble especialment seu, apassionat per fer el bé. Així has de parlar, exhortant i reprement amb tota autoritat. Que ningú no et perdi el respecte» (Titus 2:14-15).

També a Titus 3:7-8 i 14. El Senyor aclareix que «els coneixereu pels seus fruits» i que «tot

arbre que no dóna bon fruit, el tallen i el tiren al foc» (Mateu 7:15-20, Lluc 6:43-44), i que «la glòria del Pare és que doneu molt fruit» (Joan 15:4-9). Al missatge a cadascuna de les set esglésies de l'Àsia, al llibre de l'Apocalipsi, sempre el Senyor parla de les obres; també en 20:12-13 i 22:12. I en molts altres versets, com ara Hebreus 13:21, Gàlates 2:10 i 6:9-10, etc.

Les actuals heretgies integristes colamosquits i empasacaments, bandegen el manament de Déu per la justícia, bàsic punt del Sermó de la Muntanya (Lluc 6:20-23, Mateu 5:3-12) i del missatge evangèlic autèntic. Hi ha favoritisme en favor dels rics i dels poderosos en aliances terrenals per interessos creats molt difícilment justificables, amb oblit palès dels pobres i marginats, del Tercer Món, de la immigració com a nova tracta d'esclaus, de les nacions i llengües sense Estat que pateixen genocidi, del tràfic d'armes realitzat per a Dictadures genocides- pels mateixos Governos amb els quals moltes autoritats religioses integristes forniquen...; i això en contra dels consells de Pau a 1ª Timoteu 5:21: «observa aquestes normes

sense prejudicis, no facis res per favoritisme». 2ª Corintis 9:8-9. Puix que...

«¿Fins quan jutjareu contra justícia afavorint la causa dels culpables?
Defenseu els febles i els orfes,
feu justícia als pobres i als desvalguts!
Allibereu els indigents i els febles,
arranqueu-los de les mans dels injusts!
Però ells no tenen seny ni enteniment,
caminen a les fosques;
fins els fonaments se la terra se somouen!
«Doncs jo declar: Ni que siau déus,
ni que siau tots fills de l'Altíssim,
com qualsevol home morireu,
caureu com han caigut tants governants».
(Psalm 82:2-5)

Pertot els fonamentalistes religiosos donen suport a governs immisericordes i cruels, sovint tecnofeixistes

que aguanten Dictadors-titella al Tercer Món, que es dediquen desvergonyidament al massiu blanqueig de diners provinents de tota mena de tèrbols negocis (i dels grans: droga, escandalosos pressuposts militars i tràfic d'armament cap a països pobres governats per tiranies sanguinàries...), amb excuses de finançament de llurs col·legis i seminaris i la imposició a tota la societat de llurs punts de vista morals. Llegiu

Apocalipsi 18: 15-16. El moralisme sense justícia no ve de Déu, ni tampoc no salva. «¿No sabeu que els injusts no tindran pas part del Regne de Déu? No us feu il·lusions!» (1ª Cor. 6:9). «No podeu servir Déu

i les riqueses» (Lluc 16:13). «Perquè l'arrel de tots els mals és l'amor als diners» (1ª Tim. 6:10).

Vegeu Lluc 12:33-34, 14:33-35. I Fets 2:43-47: els primers cristians «tenien en comú totes les coses i venien les propietats i repartien els béns segons les necessitats de cadascú». Vegeu Jeremies 8:9-13.

Jaume té molt dures paraules contra les riqueses injustes (5:1-6), i en 2:5-6 parla de la identificació Església-pobres.

El mateix Jesús va néixer d'una humil pobletana, es va sotmetre al bateig de qui cridava a repartir els béns (Joan el Baptista a Lluc 3:10-11). «Ric com era, s'ha fet indigent per vosaltres...» (2ª Cor. 8-9). I, finalment, tant Ell com Joan el Baptista van morir a mans del Poder constituït.

La Bíblia -a diferència de la pecadriu tradició eclesiàstica- no cerca enteses per conveniències amb el poder temporal i amb la violència institucional; els profetes ho demostren a bastament. Però, d'ençà que l'emperador Teodosi entronitzà el cristianisme (tot fent-ne un sincretisme amb les

tradicions humanes dels anteriors cultes pagans) com a religió oficial de l'Imperi Romà en decadència (cap al 380 d.C.), l'Església institucional ha servit el poder, el Cèsar, per oprimir el dèbil, s'ha esdevingut ben a sovint escanyapobres i cruel.

Apocalipsi cap. 17 i 18 ja ho profetitzava.

Déu deslliurà primer el poble elegit i sols més avant li donà el Pentateuc. Talment pot repetir aquest mateix procés, ara, amb els diversos grups oprimits.

Déu exigeix també Justícia. Ens cal col·laborar-hi, en un món curull de sofriment, per tal que l'Amor de Déu fluesca a través nostre.

L'acció política

1. El poder ve de Déu

«No tindries cap poder sobre mi, si no l'haguessis rebut de dalt.» Jn 19,11

«Tota autoritat ve de Déu, i les que de fet tenim han estat posades per ell.» Rm 13,1

«Doneu al Cèsar el que és del Cèsar, i a Déu el que és de Déu.» Mt 22,21

La llei està al servei de la vida.

«El dissabte ha estat fet per a l'home, i no l'home per al dissabte.» Mc 2,27

«Què és permès en dissabte: fer el bé o fer el mal?» Mc 3,4

Per a Déu, res no és impossible.

A Abraham: «Hi ha res impossible per al Senyor?» Gn 18,14

A Maria: «Per a Déu no hi ha res impossible.» Lc 1,37

«Déu ha fet allò que la Llei no tenia forces per a fer.» Rm 8,3

2. Obeir Déu abans que els homes

«Cal obeir Déu abans que els homes.» Ac 5,29

«Decidiu vosaltres mateixos si és just davant de Déu que us obeïm a vosaltres més que no pas a ell.» Ac 4,19

Jesús no aplica pas la pena de mort.

«Moisés en la Llei ens ordenà d'apedregar aquestes dones. I tu, què hi dius?... Jo no et condemno.» Jn 8,5-11

El pare acull els fills, sense tenir en compte llurs defectes.

«El seu pare el veié... i corregué.» Lc 15,20

«El seu pare va sortir i el pregava.» Lc 15,28

Jesús prega pels botxins

«Pare, perdona'ls, que no saben el que fan.» Lc 23,34

i també pel bon lladre.

«T'ho asseguro: avui seràs amb mi al paradís.» Lc 23,43

3. La llei de l'amor

«Estima el Senyor, el teu Déu, ...estima els altres.» Mt 22,37-39

és llei de llibertat.

«Heu de parlar i obrar pensant que sereu jutjats per una llei de llibertat.» Jm 2,12

Estimeu tal com voleu ser estimats.

«Feu als altres tot allò que voleu que ells us facin.» Mt 7,12

«Ets tan preciós per a mi, tan valuós i estimat!» Is 43,4

4. Tenim una missió

«He vist l'opressió del meu poble... Ara, doncs, jo t'envio.» Ex 3,7-10

«Tal com tu m'has enviat al món, jo també els hi he enviat.» Jn 17,18

Cal parlar amb valentia.

«Qui us escolta a vosaltres, m'escolta a mi.» Lc 10,16

«Nosaltres no podem deixar d'anunciar el que hem vist i sentit.» Ac 4,20

«Tingueu confiança: jo he vençut el món.» Jn 16,33. Ω

Piqué fustiga el català

El PP, també Piqué i Virulés, estan fent mans i mànigues contra la recent Llei de Llengües del Parlament d'Aragó. El PP tracta d'actuar en totes direccions per malmenar el català de la Franja de Ponent. Les terres catalanes de la Franja, fins ara, sota administració aragonesa, sumen més de 90.000 catalans parlants que fins la promulgació de l'esmentada llei tenien tots els drets lingüístics interdits.

El PP està lluitant acarnissadament contra l'oficialitat del català. Fins i tot, si cal contra l'existència de l'aragonès, doncs també va ésser aquesta llengua la que va motivar la redacció de la Llei de Llengües. L'aragonès és una llengua que de qui en prediqui la seva inexistència és un manipulador malèvol. I el PP ho està fent, a tort i a dret. Hi ha diccionaris, gramàtiques, ... que avalen suficientment l'existència i preeminència d'aquesta llengua pirinenca.

Sembla que el PP negant la major pugui justificar la menor. Curiosament, els més afectats per el PHN ('Plan Hidrológico Nacional') són els habitants de les terres altes, doncs allí s'hi construiran molts nous embassaments, i són també els prop de 60.000 aragonesos que articulen l'aragonès. És un treball matusser el del PP, molt fàcil de desemmascarar. La lògica 'nacional' que empra aquesta formació política d'origens franquistes cada dia és més altisonant no sols a les orelles dels catalans, sinó també de cada dia més aragonesos.

Els recels del polítics espanyols contra l'oficialitat del català a les terres catalanes de la Franja de Ponent cal descobrir-los en els més de 100.000 catalans

que viuen a les principals ciutats d'Aragó: Saragossa, Osca, Binèfar, Alcanyís, ... Molts dels habitants de la Franja s'han obert pas discretament a Lleida, Barcelona, Tàrraga, ... però també en les altres ciutats enumerades. Aquest col·lectiu també espera veure emparada el seu registre lingüístic dins d'Aragó. De fet, la Llei de Llengües també brinda aquesta possibilitat, en la mesura en que l'oficialitat no es delimita dins d'un àmbit territorial concret sinó que té dimensions administratives de caràcter general.

Però l'origen de tot passa per l'oficialitat del català a la Franja. Negar-la, sigui per activa o per passiva no s'entén, en cap sentit. Si el millor argument, de la gent del partit d'en Piqué i la Virulés, és que la Llei de Llengües està al servei d'una llengua inventada (l'aragonès) i per tant, això ha estat la porta per la normalització del català a la Franja i per extensió arreu d'Aragó, no cal dir que llavors també són invents dels filòlegs l'astur-lleonès i el galleg, ... Potser que s'ho facin mirar.

El PP es nega a respectar la integritat cultural dels pobles, per de passada trepitjar tant com pugui la gent que els habita. De fet no ens hem d'estranyar de que sigui així. És molt normal que el PP estigui en contra del català, que en Piqué i la Virulés ho estiguin, ... de que no facin res per restablir-ne la seva normalitat.

Només cal estar-hi atents, no sigui que demà vinguin dient que la nostra llengua també és una llengua inventada, que la nostra parla no té futur, que això ja no interessa a la gent, que no es preceptiva l'oficialitat, ... per definitiva, maldar pel nostre

anorreament nacional i tractar d'esmicolar les nostres exigües senyes d'identitat.

Davant d'aquest panorama socio-polític molts i moltes ja pensen que l'estat espanyol és un estat inservible per gestionar una plausible normalitat democràtica. Molt més si com sembla es desinfla davant la més mínima ensopegada. No sé com alguns que es manifesten catalans, a l'estil Piqué o Virulés, en lloc d'apuntalar semblant ruïna no aposten per sortir-se'n abans no els hi caigui a sobre. Als catalans, la història ens ha ensenyat que a Espanya, a Madrid i a l'Estat espanyol, no tenim res a fer-hi, excepte servir d'ase dels cops per si les coses no rutllen. Aprendre aquesta constant de la història no costa tant, marxem-ne abans no sigui massa tard.

Tots els acords i pactes, a l'estil president Pujol, amb el PP han garantit poca cosa més que lliurar un saber administratiu a una gent que no en farà cap ús. Com diu Bènetón, en el darrer llibre de Barcelonès d'Edicions, per l'excel·lent traducció de Jordi Galí, avui, a la postmodernitat, l'adquisició de saber no té cap mena de relació amb la vida dels individus. Per exemple, saber català no vol dir ésser català, tenim els exemples: Piqué, Virulés, ... o saber medicina, no vol dir ésser una persona humanitària, doncs el ritme d'avortaments practicats creix de manera imparable. Aquest escenari obre moltes reflexions. Les anirem fent! Ω

Llorenç Prats-Segarra
(lloprats@terra.es)

Editor-adjunt de «Catalunya
Campus»

18 de juliol de 2001

L'enfonsament de la URSS

Indubtablement, l'enfonsament de la URSS ha afuat l'ofensiva del capital per instaurar la desreglamentació generalitzada, per desmantellar, en el món sencer -inclosos els Estats Units-, les conquestes socials i per abaratir el "cost del treball". L'empresa de restauració capitalista en la ex URSS ha accelerat el procés a escala planetària.

Amb això, ha accelerat també de manera considerable el procés de transformació de la nomenklatura en una capa de privatitzacions mafioses, que roben i destrueixen l'economia de Rússia per conta d'interessos particulars i del generals de l'imperialisme.

La privatització, la política de reducció sistemàtica del treball, el tancament de mines, l'ofensiva contra el Codi Laboral, són el resultat d'una política internacional de l'imperialisme, orquestrada pels seus organismes internacionals (FMI, OMC, Banc Mundial, OTAN, etc.), que actuen com altres tants instruments del protectorat nord-americà en els distints països.

Els anys 20, milenars de quades bolxevics cregueren sincerament que era possible combatre el capitalisme, independentment del que succeís a l'exterior, construint una fortalesa socialista a la Unió Soviètica, i edificant un mur front al capitalisme. És possible definir una perspectiva política en la Rússia d'avui sense preguntar-se sobre les raons que dugueren a l'enfonsament d'aquesta fortalesa, que pogué resistir l'ofensiva militar de la barbàrie nazi, però després no pogué resistir la pressió de l'imperialisme, transmesa dins del mateix país per la casta burocràtica?

A vegades en Rússia s'atribueix l'enfonsament de la URSS a un complot exterior. Certament, des del dia següent a la revolució d'octubre, des de la formació de la URSS, totes les forces lligades a

la propietat privada dels mitjans de producció han intentat anar contra aquest país, liquidar la revolució i la seva herència. La URSS ha pogut resistir durant llargs anys aquesta pressió gràcies a la socialització de la propietat.

Però la justificació històrica del socialisme és construir una forma econòmica i social superior al capitalisme; si hagués estat possible construir efectivament el socialisme en la URSS, si la URSS era realment un país socialista, un complot exterior i la traïció d'un buró polític o fins i tot un comitè central no haguessin pogut esfondrar unes relacions socials més sòlides que les del capitalisme. No és evident que les forces que contribuïen al restabliment destructor del capitalisme se trobaven a l'interior mateix de la URSS i no es reduïen a un grapat de dirigents polítics fascinatats per Occident o corruptes? Per això, al meu entendre, per actuar avui, cal tractar de comprendre bé el que succeï ahir.

És cert que la nomenklatura se comportava més modestament sota d'Stalin: les seves aspiracions a restaurar la propietat privada eren més discretes. Però les màfies burocràtiques començaren a formar-se aleshores.

Aquesta màfies se comporten com els grups semblants que prosperen en la economia capitalista, en el si mateix d'una economia especulativa els elements dinàmics de la qual són el tràfic de drogues, la prostitució i el fantàstic desenvolupament del capital fictici (la especulació de la borsa), tres de les formes més agudes de putrefacció del sistema capitalista. Ara be, aquestes màfies se constitueixen en el cor mateix de la nomenklatura nacional i són a la vegada un engranatge de transmissió de la burgesia mundial... Ω

Pere Felip

ARTÀ

Fa 46 anys que en Jaume Palou fa feina a l'empresa de Prefabricats Artà a la barriada de l'Institut. Ara fa 10 anys que amb 4 operaris més feren societat laboral i se feren càrrec de l'empresa. Tel. 971 835 928

Fa 4 anys que na Jannine Thelen de Bèlgica va obrir la botiga Punt Antic a Artà. Ella i ses seves ajudants fan punt mallorquí, punt de creueta, randes... tot sota comanda. També s'encarrega de posar vases, làmpades i tota casta de decoració. Tel. 971 836 886

Fa 8 anys que les germanes Lliteres obren el Restaurant Na Creu a la barriada de Sos Monjos d'Artà. Se menja a la carta per una mitjana de 2500 ptes. Tel. 971 836 350

N'Àngela Viejo i Ferrer de Can Barca fa de cambrera a Cala Rajada. Els dimarts te el costum d'anar al mercat d'Artà- Tel. 676 178 724

Fa un any que la família Camarena regenta el Restaurant Can Toni al carrer de Costa i Llobera d'Artà. Despatxen menús a 950 ptes. Tel. 971 836 378

Fa 3 anys que en Jaume Fortesa i en Ramon Ferrer s'associaren per obrir el taller d'informàtica info@rta al carrer de santa Margalida d'Artà. Tel. 971 829 195

Fa 20 anys que en Biel Cabrer va obrir la Perfumeria Sussana al centre comercial de Canyamel. Tel. 655 611 458

MEDICINA NATURAL

Restrenyiment

Enmagatzament dels residus fecals en el intestí més temps del necessari.

SÍMPTOMES: Deposicions pobres o molt seques i amb un període molt prolongat entre elles. Ventre inflat i pesat, amb presència de molts gasos.

CAUSES: Alimentació inadequada (ingestió de massa proteïnes - carn, peix, ous, llet i derivats.) Alimentació amb productes que contenen poca fibra o que han estat sotmesos a un procés de refinament; aliments no integrals. Falta d'ingestió de fruites i verdures. Falta d'exercici físic. Mancança de l'hàbit de deposicions regulars. Per aconseguir aquest hàbit hem d'acostumar-nos a buidar l'intestí tan aviat com sentim la necessitat de fer-ho.

FITOTERÀPIA: laxants: (incrementen les defecacions, regulant el trànsit intestinal,) dent de lleó, malví, pensament, garrofer (cocció del llegum,) llinassa, sèsam (llavors barrejades amb els àpats) malva (cocció durant 20 minuts de 30 gr. de flors i fulles seques per litre d'aigua. Prendre 3 tasses cada dia.) Olivera: (En casos de restrenyiment es pot prendre un parell de cullerades petites d'oli cru en dejuni,) saüc (infusió de la planta seca,) roser de ca (cocció de les fulles seques,) saüc -cocció d'una cullerada de fulles seques per got d'aigua. Prendre 3 copes

Vòmits

Expulsió involuntària del aliments que es troben al estómac.

SÍMPTOMES: Estómac pesat, mareig, etc.

CAUSES: Mala digestió dels aliments. Debilitat d'estómac. Àpats inadequats: massa copioses, greixoses o amb picants. Síntoma d'alguna malaltia corporal.

FITOTERÀPIA: menta piperita (Infusió de fulles seques) camamilla, te de roca (Infusió de les flors seques) llimona (suc del fruit amb aigua calenta,) sàlvia (infusió de fulles seques,) alfàbrega (infusió de fulles seques.)

Vomitiu

Producte que produeix el vòmit voluntàriament.

FINALITAT: Expulsar del estómac algun producte que ens podria perjudicar.

CAUSES: Ingestió accidental d'algun verí (productes químics, bolets, plantes verinoses etc.)

FITOTERÀPIA: la majoria dels productes naturals vomitius són perillosos, tòxics o verinosos, per la qual cosa en cas de necessitat és millor acudir al metge. Quant això no és possible podem recórrer a la fitoteràpia següent, tot i que hem d'assumir els

MALVA.

petites al dia.

Purgants: (són més expeditius que els laxants, provocant el buidat intestinal complet) ginestell —perillosa!!!- (infusió de flors seques,) senet (Infusió de fulles seques,) corretjola (infusió de rels i fulles seques,) boix (cocció de l'escorça,) saüc: La cocció anterior, si està més carregada, té un valor purgant, foixarda (globularia alypum L.) (cocció de 50 gr. de fulles seques per litre d'aigua. 2 tasses al dia.)

risks pertinents. Narcís (cocció del bulb sec. 2 grams per tassa, com a màxim tres vegades al dia,) saponaria (cocció de l'arrel,) briònia -perillosa!!!- (arrel seca polvoritzada en una dosi de 3 a 5 decigramms,) camamilla (-És l'opció més adequada perquè no implica perill-, infusió de les flors amb dosis bastant més carregades de la dosi normal, que és anti-vomitiva)

Úlcera

Lesió de les mucoses que recobreixen l'aparell digestiu (estómac o duodè.)

SÍMPTOMES: Dolor que esdevé un tret regular una estona després d'haver menjat - després de la mitja hora o de 3 a 5 hores- . Digestions pesades, acidesa o vòmits, de vegades sagnants. Aquests símptomes s'agreu en les estacions de la primavera o de la tardor.

CAUSES: Alimentació inadequada: àpats massa pesats amb moltes salses o greixos. Consum habitual d'alcohol o tabac. Consum de certs fàrmacs. Stress.

FITOTERÀPIA: regalèsia (Extracte de pols de l'arrel,) farigola, ortiga (Infusió de la planta seca,) ortiga morta blanca (Infusió de les flors seques,) gram (cocció del rizoma,) col (suc de la planta tendra.)

Vesícula

Les malalties més habituals que poden afectar a la vesícula son: inflamació de vesícula i la formació de pedres.

SÍMPTOMES: Dolor a la zona inflamada, vòmits, gasos etc.

CAUSES: Dieta massa abundant en proteïnes -carns, ous, llet i peix-. Dieta pobra en aliments rics en fibra - fruites, verdures i aliments integrals. Stress
FITOTERÀPIA: Carminatius (Expulsen l'aire corporal.) Angèlica, comí, anís (Infusió de la planta seca.) Fonoll (menjat, tendre o cuinat,) laxants: (incrementen les defecacions, regulant el trànsit intestinal,) dent de lleó, malví, pensament, saüc (Infusió de la planta seca,) llinassa, sèsam (llavors barrejades amb els àpats.) Destructors de les pedres: llimona (suc del fruit en dejuni,) oli de oliva (una culleradeta en dejú.) Ω

Les conseqüències d'una fe sincera (2)

Atenció a la distinció de persones

1 Germans meus, no comprometeu la fe que teniu en nostre Senyor Jesucrist gloriós fent distinció de persones. 2 Suposem que, mentre la comunitat està reunida, entra un home amb un vestit magnífic i amb anells d'or, i entra també un pobre amb un vestit miserable. 3 Si us fixeu en el qui porta el vestit magnífic i li dieu: «Seu aquí, en el lloc d'honor», i al pobre li dieu: «Tu queda't dret, o seu aquí, als meus peus», 4 ¿no esteu fent diferències entre vosaltres? ¿No sou uns jutges que es guien per raonaments malvats?

5 Escolteu, germans meus estimats: ¿No és Déu qui ha escollit els pobres d'aquest món per fer-los rics en la fe i hereus del Regne que ell ha promès als qui l'estimen? 6 Però vosaltres deshonoreu els pobres! ¿No són els rics els qui us oprimeixen i us porten als tribunals? 7 ¿No són ells els qui injurien aquell bell nom que va ser invocat sobre vosaltres?

8 Si compliu el manament règi de l'Escriptura: Estima els altres com a tu mateix, obreu bé. 9 Però si feu distinció de persones cometeu un pecat, i la Llei us acusa, ja que la transgreieu. 10 De fet, si algú com-

pleix tota la Llei però deixa d'observar-la en un punt, es fa culpable davant la Llei sencera; 11 perquè Déu, que va dir: No cometis adulteri, també va dir: No matis. Per tant, si no cometes adulteri però mates, ja transgredeixes la Llei. 12 Heu de parlar i obrar pensant que sereu jutjats per una llei de llibertat. 13 Perquè, en el judici, no hi haurà misericòrdia per a aquells qui no hauran tingut misericòrdia; però els misericordiosos poden riure's del judici!

La fe i les obres

14 Germans meus, de què servirà que algú digui que té fe si no ho demostra amb les obres? ¿Pot salvar-lo, potser, aquesta fe? 15 Si un germà o una germana no tenen vestits i els falta l'aliment de cada dia, 16 i algú de vosaltres els diu: «Aneu-vos-en en pau, abrigueu-vos bé i alimenteu-vos», però no els dóna allò que necessiten, de què serviran aquestes paraules? 17 Així passa també amb la fe: si no es demostra amb les obres, la fe tota sola és morta.

18 Potser algú replicarà: «Tu tens fe i jo tinc obres; mostra'm, sense les obres, que tens fe, i jo, amb les obres, et mostraré la meua fe. 19 ¿Tu creus que hi ha un sol Déu? Fas bé; però també els dimonis ho creuen, i fins i tot se n'esgarriren.»

20 Home insensat, ¿vols comprendre d'una vegada que la fe sense les obres és estèril? 21 Abraham, el nostre pare, ¿no va ser reconegut just per les obres, quan oferí el seu fill Isaac sobre l'altar? 22 Pots veure, doncs, que la fe cooperava amb les seves obres, i que les obres van dur a plenitud la seva fe. 23 Així es va complir allò que diu

l'Escriptura: Abraham va creure en Déu, i Déu li ho comptà com a justícia; per això fou anomenat amic de Déu. 24 Adoneu-vos, per tant, que l'home és just davant de Déu per les obres, i no tan sols per la fe. 25 ¿No fou també per les obres que Rahab, la prostituta, va ser reconeguda justa, quan va acollir els missatgers i els féu escapar per un altre camí? 26 Així com el cos, sense l'esperit, és mort, també la fe sense les obres és morta.

Exhortacions (3,1-5,11) Dominar la llengua (3)

1 Germans meus, no us poseu tots a fer de mestres. Tingueu per cert que nosaltres, els mestres, serem jutjats amb més rigor, 2 ja que tots ensopeguem sovint. I si algú, parlant, no ensopega mai, vol dir que és un home perfecte, capaç de dominar tot el seu cos. 3 Quan pòsem la brida a la boca dels cavalls perquè ens obeeixin, podem governar tot el seu cos. 4 Fixeu-vos també en les naus: encara que siguin grans i les empenyin vents forts, amb un petit timó el pilot les governa cap on vol. 5 Igualment la llengua, que és un membre ben petit del cos, es gloria de

grans coses. Mireu com un foc de no res encén un bosc molt gran. 6 I la llengua és un foc, tot un món de malícia; és un més dels membres del cos, però fa impur tot el cos; inflama la roda de la vida i al final és inflamada per l'infern. 7 Els homes han domat i domen tota mena de bèsties salvatges i d'ocells, de rèptils i d'animals marins, 8 però no hi ha home capaç de domar la llengua: és un mal que no es domina, va plena de verí mortal. 9 Amb la llengua beneïm el Senyor, el nostre Pare, i amb la llengua maleïm els homes, fets a imatge de Déu. 10 D'una mateixa boca surten benedicció i maledicció. Germans meus, no convé pas que sigui així. 11 ¿Poden rajar pel mateix forat de la font aigua dolça i aigua amarga? 12 ¿És que una figuera, germans meus, pot fer olives, o una parra, figues? L'aigua dolça no pot pas sortir d'una font salada.

L'autèntica saviesa

13 ¿Qui de vosaltres es té per savi i entès? Que demostris amb un bon comportament que la saviesa omple de dolcesa les seves obres! 14 Però si teniu el cor ple de gelosies amargues i de rivalitats, deixeu de gloriar-vos i de mentir, ja que així perjudiqueu la veritat. 15 Aquesta saviesa no ve de dalt, sinó de la terra, de les passions, dels dimonis. 16 Perquè on hi ha gelosies i rivalitats hi ha desordre i tota mena de males accions. 17 En canvi, la saviesa que ve de dalt, primer de tot és pura; després, pacífica, amable, dòcil, plena de misericòrdia i de bons fruits, sense parcialitat ni hipocresia. 18 El fruit de la justícia neix de la llavor que han sembrat en esperit de pau els qui treballen per la pau. Ω

Intel·lectuals d'esquerres al servei de l'espanyolisme

Al temps que van consolidant-se iniciatives del tipus plataforma España 2000 (que suposa la unitat d'acció del feixisme més evident, que dóna complet suport a grups neonazis i que està recolzada econòmicament i orgànica per Le Pen i la seua colla d'enfants terribles), va explicitant-se un nacionalisme espanyol que fins fa poc era víctima d'allò políticament correcte: als que anaven de demòcrates, els quasi quaranta anys de nacional-catolicisme franquista i tota la seua parafernàlia simbòlica els pesava com una llosa que s'havia de dissimular amb els matolls de la democràcia i això passava per no fer una ostentació massa clara de la simbologia nacional (val a dir que les exhibicions patriòtiques normalitzades que es fan a països com França o els Estats Units d'Amèrica, ací serien considerades una apologia feixista popular si vingueren del nacionalisme espanyol) i d'una moderació dels discursos al respecte. Açò és un conte que ha hagut d'aplicar-se fins i tot el Partido Popular; per exemple, als mítings «populars» més recents estava estrictament prohibit enlairar qualsevol bandera d'Espanya (no pas a la celebració del carrer Gènova quan ja estava tot resolt al seu favor).

Però darrerament, com hem esmentat, va obrint-se el camí per a una explicitació espanyolista (major, volem dir), inclòs

des de l'esquerra estatal, tan mesurada en moltes ocasions pel que fa a la seua façana. Allò més innovador és que és una «estratègia mitjàtica» revestida d'intel·lectualitat i, més encara, d'intel·lectualitat d'esquerres. Parlem d'estratègia mitjàtica per dues raons fonamentalment: 1) perquè la transmissió ideològica, en sí mateixa, mai és espontània ni inconscient, i 2) perquè és certament increïble que dos personatges marginats dels mitjans fins fa ben poc, com és el cas de César Alonso de los Ríos o Gustavo Bueno (per parlar dels més evidents), siguin ara líders d'opinió, sinó és perquè al darrere hi ha interessos per a destapar els seus discursos. I casualment són dos individus provinents de l'esquerra i, al seu estil, refermats en ell (que s'utilitza a Vizcaino Casas per a aquests menesters no tindria massa gràcia i molt menys força legitimadora).

En el cas de César Alonso de los Ríos, no sols es dedica a ser un assidu de tertúlies, columnes i demés púlpits dels mass media, sinó que ens va regalar fa uns mesos un pamflet-llibre editat a Planeta (espanyols de bé, per cert) intitulat *La izquierda y la nación* (espanyola), on denuncia les presumptes concessions de l'esquerra als nacionalismes perifèrics de l'Estat al llarg del segle, taint la suposada tradició patriòtica espanyola dels primers socialistes i comunistes peninsulars. També

rebutja l'existència d'una opressió nacional als pobles gallec, basc, català..., que tenen ja més del que necessiten, i arreplega, amb una intencionalitat d'escàndol, episodis pretesament tèrbols de personatges concrets indicats coma representants d'eixos moviments nacionals per a demostrar la calafnia dels nacionalistes no espanyols. A banda de la baixíssima qualitat d'un text firmat per algú que es guanya la vida amb l'escriptura i de la pobresa de les argumentacions, és evident que ens trobem davant un «crit d'alliberament nacional» (de l'oprimida nació espanyola, és clar): s'ha de ser espanyol, reivindicar-ho i negar l'existència de les «nacionalitats històriques» que són una construcció fantasmagòrica per a minar la grandesa d'Espanya.

D'altra banda tenim a Gustavo Bueno, que amb un discurs més sòlid i una talla intel·lectual més elevada que Alonso de los Ríos, ens parla, amb l'aurèola de filòsof marxista, d'una Espanya especial i diferent de la resta del món occidental, i de la neciesa d'apreciar diferències dins l'Estat espanyol. Per a Bueno, el problema fonamental en política és Espanya, la seua integritat i l'amenaça evident de desvertebració de la nació espanyola.

Les conseqüències més directes d'aquest neo-nacionalisme espanyol fargat des de l'esquerra, transmès des dels mit-

jans de comunicació de la dreta (RNE, Cope, Grupo Correo, Prensa Española...) i dirigit als polítics de «l'esquerra» estatal, és l'adopció lenta però segura d'aquests discursos per part d'elements significats del PSOE (especialment pel que fa als anomenats «barons», ara amb la paella pel mànec), que s'encarreguen, per la seua part, de fer d'altaveus de la ideologia per a que arribi als seus fidels i així acaba el camí «d'anada» comunicatiu (el de tornada serien les manifestacions patriòtiques populars i els vots).

I un procés tal, quina repercussió pot tenir sobre el nacionalisme d'alliberament català? Podríem pensar que se li venen al damunt atacs menys subtils i amb una freqüència major; possiblement així sia, però també podem pensar que si gent com Alonso de los Ríos parla sense embut d'un nacionalisme espanyol que ha d'afirmar-se front als nacionalismes perifèrics de l'Estat sobre els que manté el domini i als quals ha de reduir a la mínima expressió, molta gent dels Països Catalans amb sensibilitats nacionalistes començarà a adonar-se de quin sentit té ser nacionalista i perquè el moviment d'alliberament és una opció vàlida. L'agudització de les contradiccions, que deia aquell incaut... Ω

Lluís Català i Oltra
(de la revista Lluita)

Llengua imposada, llengua prohibida

La llengua com a senyal de domini

FRANCESC FERRER I GIRONÈS

Durant el Renaixement de mitjans segle XV a mitjans del segle XVI aflora una transformació visible en la manera de ser i de viure dels europeus. Hom ho pot constatar en la religió, en el pensament, la política, l'economia, l'art, la literatura, etc. La impremta ajuda la difusió de les noves idees. També en la política es consoliden les Monarquies autoritàries arreu d'Europa. Monarquies fortes, nacionalistes i cada cop més absolutistes. Idins d'aquesta concentració de poder polític també s'hi observa una voluntat d'imposar les llengües que disposen d'exèrcit per coercir als súbdits.

Una idea molt estesa la tenim en el fet que les llengües anaven sempre acompanyant a les victòries militars. Nebrija, el 1492, escriu "siempre la lengua fué compañera del imperio" o Francisco de Miranda, explica el 1543 que "siempre fué natural pretensión de las gentes victoriosas procurar extender no menos el uso de sus lenguas que los términos de sus imperios". Aquesta filosofia es comprova el 1535 quan Anglaterra imposa l'anglès a Gal·les, i el rei Francisc I el 1539 dicta l'Ordenança de Villers-Cotterets obligant el francès, i Felip II el 1566 imposa el castellà al Regne de Granada, i el 1636 Felip IV obliga l'ensenyament del castellà als indis d'Amèrica.

Aquesta idea va durar temps. Gómez Adrin el 1636 pugna perquè es prediqui en castellà atès que "el castellano sigue la fortuna del Imperio". En el segle XVIII encara persistia aquest mateix pensament. Quan José Rodrigo Villalpando el 1715 planifica la introducció del castellà a Catalunya, afirma que imposar la llengua "es un señal de Dominación o Superioridad de los Príncipes o Naciones". No endebades Feijoo va afirmar que "La introducción del lenguaje forastero es nota indeleble de haber sido vencida la nación a quien se despojó de su antiguo idioma".

Tenim doncs, que des d'un punt de vista polític, és un pensament molt estès que les llengües dels vencedors cal imposar-les als súbdits vençuts. Per això el castellà no és

una llengua de trobada, és una llengua d'imposició en senyal de domini.

Quan els espanyols volen imposar el castellà?

Quan els espanyols volen imposar la llengua castellana Catalunya, a València i a les Illes Balears? Doncs exactament després d'haver estat vençudes per la violència de les armes, ser sotmeses pel dret de conquesta, i ocupats militarment els seus territoris.

Heus ací, que d'ençà de l'elaboració del Decret de Nova Planta, el Real y Supremo Consejo de Castilla planifica la imposició del castellà. Primer, amb "providencias templadas y disimuladas" al Principat de Catalunya, i "mañosamente" a Mallorca. Però, després de 53 anys justos de l'ocupació militar, en el 1768, es signa a Aranjuez la Reial Cèdula per la qual es prohibeix el català a l'escola de primeres lletres, de retòrica i de gramàtica. Després d'aquesta prohibició, se segueix amb la interdicció de la predicació, dels registres parroquials i, en especial, de l'edició de llibres en català. Tot seguit els llibres de comptabilitat, el teatre, etc. La imposició del castellà es fa amb el concurs i ajut dels militars i dels prelats.

Per què es vol imposar el castellà a Catalunya?

No podem oblidar que la imposició del castellà no és un fet aïllat. Carles III quan signa aquesta reial cèdula de 1768 no ho fa pas sense tenir un pensament nacionalment opressor. La creació del que se n'anomena "nació espanyola" és un invent que cal donar-li consistència. Ells saben que per dominar han de fer una nació uniformada i dominadora, i a més d'obligar-nos les seves lleis i d'imposar-nos el castellà, el 1771 obliguen que s'ensenyi a les escoles el "Compendio de la Historia de la Nación" per manipular la memòria col·lectiva. I per arrodonir aquest univers simbòlic, el 1770 es declara la marxa reial, himne nacional, i el 1785 es decreten els colors de la bandera de l'estat espanyol. Heus ací com s'inventa una nació.

Quan temps durarà la glotofàgia?

La pruija per imposar el castellà, tal com va dir Menéndez Pidal, no es feina d'un govern, sinó la tasca de tota una Monarquia. Efectivament, així veiem que la imposició continua. Obliguen el castellà a la plaques i rètols del carrer el 1860, a les escriptures públiques amb la Llei del Notariat el 1862, al teatre en català el 1867, i al registre civil el 1870. No deixen res per verd. Amb la restauració monàrquica i la nova constitució de Canovas del Castillo les coses continuen igual o pitjor. Ens imposen el castellà a l'administració de justícia amb l'enjudiciament civil i criminal, però fins i tot arriben a prohibir el català en les conversacions telefòniques el 1896.

Amb el segle XX al davant, els espanyols res no els atura en la seva dèria d'imposar la seva llengua als altres. Així veiem com el conde Romanones el 1902 estableix que el catecisme de la doctrina cristiana s'ha d'explicar en castellà. I quan fa exactament dos segles d'haver estat els catalans conquerits per la força de les armes, per via parlamentària, la Lliga proposa l'oficialitat de la llengua catalana. És el 1916, i el Congrés de Diputats hi vota en contra, quedant només els vots dels catalans. Prohibeixen el català i imposen el castellà.

Després de la dictadura de Primo de Rivera, vindrà la II República, però no serà pas una situació idíl·lica. La llengua catalana és tolerada, però el castellà és obligat en la Constitució. I en totes les comunicacions importants, com davant de la justícia, o davant de l'administració de l'estat, caldrà adjuntar-hi una traducció. Però, això encara era massa. Organitzaran una maltempada per muntar una Dictadura que durarà 40 anys dirigida pel mateix general. Durant aquests quaranta anys, de la imposició del castellà i de la prohibició del català, hom en pot qualificar-la de genocidi.

Però, aquest intent de supressió de la memòria històrica, d'eliminació de la llengua catalana, i d'esborrar els nostres trets nacionals, la dictadura no en serà prou. Ni l'ocupació militar, ni el sotmetiment polític,

ni el control economicofinancer tindran prou força per doblegar al poble català.

Han acabat la feina glotofàgica?

Per això, encara avui estem ací. Però no ens podem enganyar. La patinada del Rei, i la incompetència de la Ministra de Cultura, les hem d'estudiar amb cura. Les nostres Institucions han reiterat que era fals que la llengua castellana no hagués estat mai imposada i han posat en general com exemple els temps anteriors. No, això no va així. La llengua castellana encara continua imposada avui. I ho està en primer lloc per l'art. 3er de la Constitució, i per més de 150 normes que l'obliguen. Unes vegades amb caire excloent, i en d'altres tolerant la llengua catalana en un lloc subaltern.

Nosaltres hem de ser conscients i no podem oblidar el que proclama l'Estatut. L'Estatut ens mana que hem d'arribar a la plena igualtat en quant a drets i deures entre les dues llengües oficials, però aquesta igualtat plena avui no existeix. Avui es pot obligar el coneixement del castellà i en canvi no es pot obligar el coneixement del català. Avui el castellà es pot obligar als registres oficials, o a l'etiquetatge, i en canvi el català sol no es pot obligar.

Què hem de fer els catalans?

El poble català és un poble paradigmàtic a tot Europa. Després de resistir durant més de 286 anys de sotmetiment lingüístic, encara estem reivindicant els nostres drets. I avui necessitem que tots junts i aplegats tinguem una ideologia lingüística, una ideologia que sigui hegemònica. Un sistema doctrinal que ens faci forts, que ens marqui el camí per arribar a la normalitat, que ens fixi les fites d'allà on volem arribar i que ens estableixi les estratègies per reclamar i per reivindicar els nostres drets per assolir l'estatus de ciutadans lliures. Hem de ser conscients dels nostres drets i tenir voluntat per reclamar-los. Hem de ser fidels a la nostra llengua, com un acte més de la nostra autodeterminació nacional. Si la llengua castellana ha estat imposada, d'entrada com un senyal de dominació, i ara ens la volen encolomar com un punt de trobada, hem de ser prou conscients, i prou forts, com per ser insubmisos lingüístics, amb la finalitat d'assolir també la nostra llibertat política i la nostra independència cultural. Ω

El Pi de les Tres Branques ha rebrotat

El passat divendres 13 i dissabte 14 de juliol a Berga, Maulets vam organitzar un aplec de joves d'arreu dels Països Catalans, el Rebrot '01. Aquesta iniciativa fou acompanyada d'una trobada de casals impulsada pel Casal Panxo. Ambdues iniciatives han anat precedides d'una munió d'actes i xerrades, i al capdavant han servit per aglutinar vora 8000 persones en concerts, cinefòrums, acampada, banys a la piscines... Tot plegat ha contribuït a fer rebrotar la diada del Pi de les Tres Branques. El diumenge 15 de juliol entorn d'unes 2000 persones s'aplegaren al Pi de les Tres Branques, al Pla de Campllong, en un ambient de germanor, lúdic i reivindicatiu alhora. A l'acte del Pi jove, el cantautor de Xàtiva, Feliu Ventura, arrencà les emocions del públic amb el seu cant de lluita, i els parlaments de la Plataforma Salvem l'Horta, de la Plataforma de Defensa de l'Ebre, de la Unió de Joves Pagesos, de la Coordinadora d'Estudiants dels Països Catalans, acompanyaren la crida al jovent català, feta per la portaveu de Maulets del Rosselló, contra la globalització neoliberal i els estats imperialistes espanyol i francès.

Tot i el lamentable aiguat del dissabte 14 de juliol, que va impedir la realització del concert de Tipuaixí, Obrint Pas, Els Pets i Brams i de la carpa dance del camp de futbol i que va obligar a desallotjar la zona d'acampada i a habilitar un pavelló... les xifres d'assistència i la satisfacció viscuda per la gent, tant la que va acampar o com la que va assistir a algun dels actes, ens dona esperances en la tasca de conscienciació, mobilització i organització política del jovent català. Amb tota l'esperança i amb tota la certesa d'haver sintonitzat amb la vitalitat i les necessitats de la joventut catalana, Maulets ens comprometem a repetir i millorar l'oferta musical, lúdica i reivindicativa del Rebrot de cara a l'estiu del 2002. Ω

Fins a l'any vinent, al Rebrot'02.

El combat Maulet continua fins al final! Guanyarem!

Països Catalans, 16 de juliol del 2001

Ripa, Deia, 1-5-2001

Per la unitat de la llengua catalana: cal l'acadèmia d'en Zaplana?

El darrer diumenge d'octubre de l'any 2000 va ser un dia molt especial. Primer, perquè va tenir lloc el XLI Aplec del Puig, organitzat per el Partit Socialista d'Alliberament Nacional dels Països Catalans a la muntanyeta del castell (també dita «de la patà»), al Puig, a la comarca de l'Horta.

Sota el lema «Per la unitat de la llengua catalana» i amb la retòrica «cal l'acadèmia d'en Zaplana?» s'hi van aplegar Jaume Pérez Muntaner, president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana; Carles Solà, rector de la Universitat autònoma de Barcelona; Vicent Martínez Sancho, president d'Acció Cultural del País valencià; Juli Peretó, vice-rector de la Universitat de València; Joan Barres, ex-alcalde d'Alboraia i membre de Valencians pel Canvi; Miquel Mayol, eurodiputat d'esquerra Republicana de Catalunya; Francesc de Paula Burguera, ex-diputat i fundador del partit nacionalista del País valencià, Francesc Ferrer i Gironès, diputat d'Esquerra Republicana de Catalunya; Dolors Pérez, diputada d'Esquerra Unida del País valencià; i Josep Guia, membre del Comitè Executiu del PSAN. Ellistat parla per si mateix.

Us oferim un recull d'algunes de les intervencions realitzades durant aquest Aplec del Puig, i recollides en la seva totalitat en el llibret que edita el PSAN a començaments de l'any 2001. Són només algunes de les raons per les que cal dir no, i caldrà seguir

dient no, a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, fruit del pacte de la caverna espanyolista amb el regionalisme del nostre país.

«Com es pot pensar que una acadèmia creada per polítics que no parlen i no volen parlar valencià no és un organisme al servei de les seues intencions polítiques, contràries a les dels valencianoparlants? Com es pot pensar que no va en contra de la unitat del català? Si ja existeix un Institut d'Estudis Catalans que ha actuat i actua amb sàvia discreció en qüestions de normativa lingüística, la creació d'una acadèmia amb la mateixa finalitat és, en el millor dels casos, redundant; en la pràctica, i a ben curt termini, serà secessionista». Jaume Pérez Muntaner president de l'associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC)

«...Hi ha una tercera possibilitat d'intencions en la creació de l'acadèmia valenciana de la llengua: simplement una maniobra tàctica de guanyar temps per estar en millor situació per avançar en allò que tots sabem que volen: l'extermi de la cultura d'expressió catalana al País Valencià». Carles Solà rector de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

«Coma entitat cultural que és, Acció Cultural del País Valencià ni pot ni vol seguir estratègies polítiques quan hom fa referència a la naturalesa del valencià i a l'àmbit geogràfic en què es parla.

El valencià és català, es parla al

País valencià i aquest forma part dels països de parla catalana: els Països Catalans. Negar aquestes realitats sancionades per les màximes institucions científiques i acadèmiques com són ara les universitats valencianes, les de la resta de l'àrea lingüística catalana i les de tot el món, és apuntar-se al submón de la irracionalitat, de la negació de l'educació o, el que és pitjor, a l'antre de la política manipuladora de la incultura». Vicent Martínez Sancho president d'Acció Cultural el País Valencià

«Pel que fa a la necessitat de crear un organisme regional que actués com a autoritat lingüística, les universitats expressarem en el seu dia que, si és que calia, aquest podia ser l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, un institut d'investigació fundat el 1978 per el professor Sanchis Guarnier. Aquest Institut, de jure o de facto, ja havia estat assessorant els diferents estrats de l'administració pública, des dels ajuntaments fins al Consell de la Generalitat, en matèria de toponímia o d'adequació de textos escolars». Juli Peretó vice-rector de la Universitat de València

«Com veiem l'Acadèmia des d'allà, des d'Alboraia? Doncs ho veiem com un armistici, un armistici polític propiciat pel PP perquè ja no li fa falta la llengua per a guanyar. Però estem segurs que trencarà l'armistici quan li convinga. Per tant, des d'Alboraia, on el valencià s'estudia en l'escola, es llig,

s'escriu i estem millor que estàvem possiblement gràcies a persones com Ferrer Pastor o Enric Valor i també a persones com vosaltres, persones que no han necessitat res per anar fent, per anar dignificant la nostra llengua».

Joan Barres ex-alcalde d'Alboraia i membre de Valencians pel Canvi

«...Després, en el tardofranquisme, ja s'ha dit abans, en el «Reial Decret 3118/1976» pel qual es reconeix oficialment l'Institut d'Estudis Catalans diu exactament que l'àmbit d'actuació «s'estendrà a les terres de llegua i cultura catalanes». O sigui, que la unitat de la llengua està reconeguda legalment, i fins i tot quan es va redactar l'Estatut d'Autonomia el País Valencià, en el debat es va fer constar que malgrat la nomenclatura, acadèmica i científicament era la mateixa llengua. I tot això que jo us dic, també ho podrien dir els que hi estan en contra. Ells no solament ho saben sinó que en són conscients, de la nostra unitat. Perquè, si no, quan s'elabora la Constitució de 1978, prohibeixen la confederació dels Països Catalans?» Francesc Ferrer i Gironès diputat al Parlament del Principat com a independent dins les llistes d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)

«I si cal parlar de la llengua, cal que parle del meu paísà suecà Joan Fuster quan deia el següent: «Als Països Catalans, l'idioma comú es troba geogràficament perplexe i indefinit. No hi ha cap alternativa contra aques-

ta sinistra maquinació de l'autoritarisme espanyolista si no és una represa àmplia de l'autoconsciència més elemental. I si multitudinàriament no hi ha una resposta catalana o catalaúnica, ja podem deixar-ho córrer, perquè no és de Madrid i amb la seva constitució, que ens han de salvar la llengua.» Dolors Pérez diputada a les Corts Valencianes per Esquerra Unida del País Valencià

«...I amb això tornem a la tercera raó -la primera en importància per a nosaltres, els independentistes- de no consideració d'aquest estat com a democràtic: la seua indivisibilitat, és a dir, el fet de no donar opció a que les diverses nacions contingudes en ell, més per força que de grat, puguin autodeterminar-se democràticament. Per això, l'estat espanyol s'assembla més al regne del Marroc, que impedeix l'autodeterminació del poble saharuí, que no pas la república del Canadà, que reconeix aquest dret al poble del Quebec»

«...Lluitem, companyes i companyes, contra aquest règim continuador en tants aspectes del franquisme, i ja sabeu que totes les formes de lluita són vàlides, fins i tot la de la iniciativa parlamentària proposada per Dolors Pérez. Lluitem per la nostra llengua, per la nostra classe, per la nostra nació i per la nostra independència. Visca la terra!» Josep Guia membre del Comitè Executiu del PSAN. Ω

Ramon Llull i la flama de la nostra llibertat

Fa uns 725 anys -any més, any menys- que En Ramon Llull escriví una de les seves obres didàctiques més conegudes: El Llibre de l'Orde de Cavalleria. Ara, els Amics de la Vall de Bell-lloc no han volgut passar per alt una data tan assenyalada i m'han demanat, per boca de Mossèn Josep Plaça, que en digués alguna cosa que, sense perdre de vista el context medieval, ens pugui servir de reflexió i guiatge en l'esdevenidor.

El primer que cal, abans de res és adonar-nos que ens ha tornat a passar per alt una altra possibilitat de donar a conèixer arreu de Catalunya la seva vida i obra. En uns temps com els que corren, en què o bé la nostra història s'ensenya tan sols com una assignatura o se'n amaga del tot, hauria estat un gran encert de les nostres institucions popularitzar En Ramon Llull. Ja sé que ara mateix els nostres estudiants d'arreu o universitat tenen la possibilitat d'estudiar-lo i saber els trets fonamentals de la seva personalitat. Però això no hauria d'obstar perquè se'n fessin lectures noves i aportacions d'abast general que facilitessin a la gent del carrer tenir-hi un accés directe, més enllà de les revistes, dels diaris i dels programes televisius de continguts espanyols en llengua catalana.

Cal, doncs, aprofitar aquesta avinentesa per tornar a insistir en el fet cabdal -transcendental, m'atreveixo a dir- que el coneixement de la pròpia història té per al lliure desenvolupament de la consciència humana i col·lectiva. I cal aprofitar-ho per dir

que sense una història pensada i repensada -no només llegida-, que sense una història discutida, que sense una història assumida, els catalans, com a poble, no anirem enlloc. Que no ens serveix de res tornar a repetir les mateixes mentides amb mots més moderns, ni els mateixos oblits amb grans reverències. I que per aconseguir-ho no cal tan sols el voluntarisme d'uns quants clarividents i d'unes quantes ànimes tenaces, sinó la implicació de tots els nostres poders socials i polítics.

Avui per avui, l'obra d'En Ramon Llull és encara desconeguda del gran públic i, encara que tots en tinguem una vaga idea i ens l'imaginem ja vell i amb una llarga barba blanca, el fet irrefutable és que en desconexem el seu pensament. No ens ha acabat d'arribar el que va escriure. El veiem anant amunt i avall, cap a Roma, Montpel·ler, Tartària, Terra Santa, Egipte, Tunis; però el seu missatge evangèlic, els seus raonaments filosòfics, la seva teologia, se'n escola entre els dits.

És cert que hi ajuda el fet de tenir publicada una obra monumental. Pel que fa al gruix dels seus llibres, En Martí de Riquer n'ha dit: «L'obra i la personalitat d'En Ramon Llull són d'una magnitud tal que els estudis a elles dedicats constitueixen tot un capítol de la cultura medieval». N'hi ha una bibliografia ingent. Això ha fet que, en molts manuals i llibres de text, sovint es redueixi el coneixement d'aquella època a l'explicació de la seva vida. Cosa que espero que, amb

els anys i una sensibilitat més acurada envers el nostre passat, s'anirà polint.

De moment, jo penso que el fet lul·lià més remarcable és haver-se decidit, de tot en totes, a escriure les seves obres en català. No pas en llatí, com era el costum de la ciència de l'època, sinó en la llengua del poble.

No sé fins a quin punt hi influí l'aparició de Crist crucificat. És ell mateix qui ens diu que aquesta visió -repetida tres vegades- canvià radicalment la seva vida: deixà d'escriure poemes amorosos de clar contingut carnal; deixà la seva vida dissoluta i començà el seu peregrinatge arreu de la Terra per convertir els infidels a la fe catòlica. Però no sabem si el canvi de llengua també vingué motivat per aquest trasbalsament místic.

Sigui com sigui aquest factor projectà la llengua catalana a àmbits que fins aleshores només havien estat reservats al llatí, fins a tal punt que s'ha arribat a batejar En Llull com «el creador de la prosa literària en llengua catalana». Tanmateix, i sense deixar de tenir per certa aquesta afirmació, En Josep M. Nadal i En Modest Prats, han assenyalat que En Llull no sorgí pas del no-res. Que cal tenir en compte El Llibre dels Feyts, d'En Jaume I (redactat entre el 1244 i el 1274), la Crònica d'En Desclot (escrita entre 1283 i 1288) i l'obra completa de N'Arnau de Vilanova. Perells, «no seria lícit, doncs, sense més ni més, de considerar l'obra del gran polígraf mallorquí com un esclat enlluernador al bell mig de les tenebres, o com una brotada miraculosa en un

desert. La llengua en què escriurà [En] Llull és ja, al darrer terç del segle XIII, un instrument apte i ric que s'expressa amb precisió en els documents cancellerescos de Pere el Gran i en obres de notable volada literària».

Hi ha un cúmul de factors que ajuden a desenvolupar l'obra lul·liana. No n'hem de tenir cap dubte. I tots són tan poc coneguts per a la gran majoria de la nostra societat com En Llull mateix.

Un d'ells és el coneixement de la prosa cancelleresca. En Llull fou un home de la cort. Com En Muntaner, En Desclot o N'Arnau de Vilanova, es mogué a l'entorn de la casa reial catalana i hi tingué càrrecs i beneficis. No és d'estranyar que la prosa que després empraria tingués clares influències de l'estil de la cancelleria.

La influència d'En Llull en la ciència ha estat també notòriament estudiada, com també en la literatura. Avui dia és ja de tothom sabut que els primers capítols del Tirant lo Blanch -que ara ja podem dir que fou escrit per En Roig de Corella- foren inspirats directament en el seu Llibre de l'Orde de Cavalleria, i són prou els estudiosos que creuen que En Cristòfor Colom era lul·lista i que els seus plantejaments sobre l'esfericitat de la Terra es fonamenten en la teoria lul·liana d'aquesta mateixa esferaicitat.

En aquest sentit, la conversió dels infidels per la paraula i no pas per la força de les armes, que tant va preocupar En Llull i que constituí un dels eixos vertebradors de la seva vida, es veurà traslladat després a Amèrica per En Colom, pels monjos catalans que evangelitzaran Mèxic i per un dels seus

màxims seguidors i defensors: el Pare Bartomeu de Casaus (dit Las Casas pels espanyols).

Hi hauria encara aspectes molt diversos a comentar i em podria estendre llargament sobre punts concrets de la seva literatura. Però m'agradaria acabar dient que alguns dels llibres d'En Llull foren tinguts per herètics i que així mateix constaren a les llistes dels llibres prohibits confeccionades per la Santa Inquisició. No deixa de sorprendre que un home que es bolcà del tot a la fe catòlica i a la conversió de mig món al catolicisme, acabés perseguit per aquests mateixos catòlics i alguns dels seus llibres es perdessin per sempre més. Les resonàncies d'aquest fet ens porten a Pere el Catòlic, defensor incondicional del catolicisme -anomenat així després de les Navas de Tolosa-, que morí també a mans dels catòlics defensant els seus súbdits occitans.

En aquest 725è aniversari del Llibre de l'Orde de Cavalleria, cal que ens unim a En Llull en la seva gran feina de culturalització a ultrança; que compartim amb ell la seva força redemptora i el seu impuls incombustible ja no tant per fer fora infidels ficticis sinó per aturar el genocidi en contra el nostre poble i la nostra cultura, molt especialment al País Valencià. Perquè sapiguem servir ben alta la flama del coneixement, la flama de la nostra història i la flama lul·liana de la fe, aplicada aquest cop al nostre país i a la seva voluntat innegable d'esdevenir políticament un país lliure entre tots els països lliures del món. Ω

Jordi Bilbeny
(de la revista Lluita)

Dites relacionades amb el sexe

- 1) Quan a baix truquen, a dalt no hi queda ningú. (Carlos)
- 2) Salut i força al «canut», i a la mà per poder-se-la pelar. (Francesc Roig i Feliu, Manel Bargalló)
- 3) Salut i feina, i un bon forat per guardar l'eina. (Xavier Maynou)
- 4) Estira més un pel de cony, que quatre mules (Ramon Jordi Ninot)
- 5) Per poder follar, primer has de trempar. (Vicenç Ramoneda)
- 6) Val més tenir-la petita i juguetona, que grossa i tonta. (Yolanda)
- 7) Com més cosins, més endins. (Quico Llach)
- 8) La vida es dura i els pits tous. (Joan Llobell)
- 9) En temps de guerra, tot forat és trinxera. (Vicenç Pujol)
- 10) Salut i força al canut, i el que no en tingui està ben fotut, i també una miqueta fer la figueta de la meva doneta. (Pere Compañó i Fibla)
- 11) Salud, força al canut y resistencia a la figa. (Eduardo J. Navarro Miranda)
- 12) Tants pardals que passen gana i tantes figues que es podreixen. (QUIM L'INDEPENDENTISTA CATALÀ) És veritat.
- 13) Dels pecats del piu, Déu se'n riu, i dels pecats de la xona, la Maredeu els perdona. (V. Garcia)
- 14) Per cardar, tranquil, primer has de fer anar la mà. (Pius Font i Quer)
- 15) Qui no carda a Olot no carda enlloc. (David Jiménez i Reifs)
- 16) Ai els pits, tu tan grossos i jo tant petits. (David Jiménez i Reifs)
- 17) Quan el pardal s'empina s'acaba la doctrina. (Josep Francesc Albiñana Mayor)
- 18) Ai, mare, els pits! Com més me'ls toque més pansits. (Josep Francesc Almiñana Mayor)
- 19) Estira més un pèl de figa, que una maroma de Barco. (Natxo Belda)
- 20) Ai! los ous, com més me'ls toques més me vols. (Laura)
- 21) Ai! lo pito, com més me'l toques més m'excito. (Vane)
- 22) O cardes a Olot o no cardes en lloc. (Jordi de Canet)
- 23) Estira més un pel de figa que una corda d'espart. (Isidre Pons Vich)
- 24) Del cardar ni molt parlar ni poc actuar. (Xavi Martí) Pel que fa als homes ...
- 25) Jo tenc un aríonnet que en sentir olor a fufa pega bot i s'estufa. (Jordi Marí Marí)
- 26) Si una xona calenta vols trobar, no la busquis al forn que no n'hi ha. (Xevi i Cosme) No recomenable a menors de 18 anys.
- 27) En Onda la claven fonda, en Betxí fins al florí, en Tales fins a les gales i en Vila-Real fins al final, i a Borriana, per on ens dona la gana. (M. Teresa Àlvaro Martí) Açò és el que es diu als pobles de la Plana. (Julio José Comes)
- 28) Quan a baix truquen, a dalt no hi ssn. (Joel Cathala) Referent a l'acte sexual.
- 29) Quan el cap d'abaix s'engalaverna, el de dalt no governa. (Polissó) Dita mallorquina.
- 30) A Xerta tenen la figa oberta. (Jordi Comas i Solé)
- 31) On hi ha pèl hi ha alegria, i on hi ha mata hi ha patata. (Joan i Jaume)
- 32) Tita dreta no creu en Déu. (Joan i Jaume)
- 33) Posa-me-la aquí que no tinc butxaca. (Joan i Jaume)
- 34) Beveu aigua de sant Aniol, que arregla el flaviol. (Jordi Piano)
- 35) A final de mes, posa't barretina si no vols canviar el color de la teva titolina. (Jordi Piano)
- 36) Més val moixó en mà que cent volant. (Estanis & Josep)
- 37) No se perquè et diuen pene amb les alegries que em dones. (Francesc Llobet)
- 38) Als homes quan se'ls omplen els ous, se'ls buida el cervell. (Francesc Llobet). Ω

Malgrat imposar-nos la Constitució Seguim mantenint identitat i nació

En traspasar Franco, el dictador
I acabant-se la feixista dominació
Començà un període de, transició
Adreçat a dar-nos un País millor.

Durant la llarga etapa franquista,
No es permeteren altres identitats,
I foren anul·lades les nacionalitats,
Sotmeses a l'estament espanyolista.

Per ben possibilitar la transició,
Persones amb prestigi i preparació,
Empregueren la democràtica operació,
D'elaborar model de constitució
Que ens alliberés d'aquella situació,
De pobles fermats a l'espanyola nació.

Tots coneixíem sa provisionalitat,
Quan fou promulgada la Constitució,
I si ella feu possible la Transició
La seva vigència, ja ha periclitat.

A l'empara del text constitucional,
Se crearen comunitats autonòmiques
Per tal d'impedir que, les històriques,
Reivindiquessin llur fet diferencial.

Ara, una Constitució prou envellida,
Que mai ha sofert esmena o reforma,
Es emprada com la imperativa norma,
Perquè Espanya no els faci fallida,
I nova constitució, força atrevida,
Permeti d'anar, cap a un altre cantó.

Reflexió

Les constitucions no són eternes,
Quan és acomplerta, sa finalitat
D'aquest detall s'han ben adonat
Un futral de nacionalitats fermes. Ω

Jaume Alfonso i Barceló de Barcelona

La Universitat Catalana d'Estiu

Dels dies 16 al 25 d'agost, se celebrarà la trenta-tresena edició de la U.C.E. El lloc torna a ser el Liceu Renouvier de la localitat nord-catalana de Prada (al Conflent). Hom espera l'assistència d'unes 2.000 persones, quant al pressupost, arriba a la irrisòria xifra de 77 milions de ptes.

Per l'edició d'enguany, hom hi preveu tres eixos principals: el País Basc; el món del dret, i els homenatges -Josep Benet, Antoni Deig, Alexandre Cirici, Maurici Serrahima, la revista Serra d'Or-.

És pendent, encara, la construcció d'una nova seu situada prop del monestir de Sant Miquel de Cuixà. El projecte de rehabilitació puja a 400 milions de ptes, i s'espera que la Unió europea hi aporti la meitat, mentre que la resta seria sufragada per l'ajuntament de Prada, el departament francès dels Pirineus Orientals -el qual integra la Catalunya del nord-, Diputacions provincials, el govern de l'estat d'Andorra, i els executius autonòmics de les Illes Balears i de la Generalitat de Catalunya. Ω

RECORDA
Quan hakis llegit aquest
periòdic, si no en fas la
col·lecció, regala'l a un
amic, veí o parent
EL PAÍS HO NECESSITA

Trespàs

VICENÇ DE SON RAPINYA

Quan jo faci el trespàs
tot creuant aquell llindar
quan jo fineixi ma vida
si us plau no em porteu flors,
ni ploreu llàgrima viva,
car no em podreu donar ara
el què no em donareu en vida.

No em porteu flors, no
per tots sants, ni per difunts,
i menys per la Epifania
perquè no podré olorar-les,
perquè ja no tindrè vida
perquè no podré veure-les,
perquè hauré aclucat la vista.

Perquè no podré tocar-les
perquè al tacte no hi haurà vida,
perquè no et podré tampoc
dar-te les gràcies amiga,
perquè dir-te no podré
aquell mot que tan ansies,
doncs ma boca serà closa
i ma paraula finida,
i la dicció AMOR
mai més jo no podré dir-te.. Ω

Festes de l'estiu

Ja és arribat l'estiu
I les seves festes
per tota persona xalesta
que divertir-se li agrada.
Per ses veles fou Sant Pere
patró de tot pescador,
ara toca a s'Arraval
dit de Santa Catalina.

La torxa ell va agafar
preparar i celebrar
per tots els seus veïns
una setmana festiva.

Eucaristia i pregons

Jocs diversos i ping pongs,
Concerts, inauguracions.

Cinema a la fresca, billar
Ball mallorquí i teatre,
A sota del patronatge
d'aquella marededeu
dels mariners que és
La marededeu del Carme.
Bones festes a tots. Ω

Vicenç de son Rapinya

Mallorca, De pobra, has tornat rica, Aquest fet se justifica, Això està demostrat

CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

Sa gent vella va lluitar,
Dins s'indústria i dins sa terra,
Sempre anà ferra qui ferra,
Cap passa mai avançà.
A sa vida la passà,
A' dins pobra economia,
Es pa escatimaria,
Per casa o terra comprar.

Aquest ritme va aguantar,
Una guarda de cents d'anys,
No se veien els afanyes,
Per poder-ho canviar.
Es clero va dominar,
Duien sa direcció,
A tot el treballador,
Ben fort el va controlar.

To l'ensenyança tenia,
El clero en aquell temps
Dominaven a les gents
De la forma que es volia.
El privilegi floria,
Dins lo fruit, dins lo carnal,
Era suprem mariscal,
Ningú res li discutia.

Un control molt rigorós,
Dins tot ordre se dugué,
No res se podia fer,
Sense ordres superiors.

Solien castigar-los,
En els qui del solc sortien,
Els seus ossos los rompien,
En torns de forces majors.

Sa feina tota se fe,
Amb sa tracció animal,
De mul i també cavall,
Conrant el gran sementer.
Es carro se va mester,
Per tragar tota cosa,
Carro de molta de força,
Fet de un groller fuster.

Mallorca és la mateixa,
De tot el llarg temps passat,
Un nou ritme ha agafat,
Avançat i molt alegre.
Ha deixada anar se pena,
Que fermats mos va tenir,
Gent nova mos va venir,
Que dugué altra quimera.

Se illa tant agradà,
A sa gent que va venir,
Digueren: "es un jardí,
Aquí hi fa molt bon estar".
En es mando despertà,
Un elevat interès,
I restaurants i demés,
Se posaren a aixecar.

Va ser una explosió,
Que s'idea despertà,
S'alemany se va llençar,
Venint en nombre major.
El mark te molt de valor,
Envers sa nostra pesseta,
ben prest casa i caseta,
s'aixecà per tot rodó.

Ha estat tan grossa sa febre,
Dins sa edificació,
Que ha sortit des botador,
Ha tornada cosa lletge.
Perquè en feien sa festa,
De Mallorca els governants,
De doblers omplien sacs,
Satisfent seva quimera.

Els nous senyors del turisme,
Han trobat que n'hi ha prou,
I han donat un denou,
En aquell gros contratista.
Li han senyalada llista,
De lo que pot construir,
A l'u per cent pot sortir,
Haurà d'afluixar el seu ritme.

Aquesta ordre va donar,
S'altra dia una senyora,
Dins U M ella adorna,
Es la senyora Munar.
Un gros fre ella posà,
Per salvar sa nostra terra,
Li han moguda sa guerra,
Res quedarà per sembrar.

Diu: "si un dia l'hem menester,
A sa terra per sembrar,
I tot se va edificar,
No trobarem pa per fer.

Així jo m'oposaré,
Frenaré sa construcció,
Ja s'ha cobert es factor,
Que s'havia menester"

El turisme va donar,
De principi rendiment,
per això sa molta gent,
Molts de duros va guanyar,
Perquè va considerar,
Que sa illa enriqueia
A ella se sumaria,
Pel benefici augmentar.

Oh, Conseller de Turisme,
Amb la Senyora Munar,
Sa bandera heu d'aguantar,
Com ho fa valent artista.
Vltros seguiu sa pista,
Per tot amillarar-ho,
Que recobri tot valor,
I causi molt bona vista.

Si això es pot aconseguir,
El qui ve estarà content,
I alabarà la gent,
Que va trobar per aquí.
No res li va succeí,
Durant les vacances,
I dirà als companys,
A Mallorca heu de anar-hi.

Ja que Mallorca ha donat,
Sa riquesa que tenim,
Avui bon temps el vivim,
Casi ningú es pot queixar,
En cotxe nou tothom va,
I en sa vida desfogada,
Sa gent molt modernitzada,
Festes d'aquí i d'allà. Ω

LA NOSTRA CUINA

Pebres farcits d'arròs

4 pimentons rojos grossos, 1/4 de magre picolat, 1/4 de tomaca madura, 2 cebes, arròs.

Picolarem la ceba i la tomaca, la posarem al foc en una paella amb oli i orenga, així com una cullerada de sucre a fi de llevar-li l'agror a la tomaca; sal, al gust.

Quan tot estarà mig sofregit, li afegirem el magre picolat i, abans que siga absorbida l'aigua, que haurà amollat la ceba, hi posarem l'arròs. La mida d'arròs és dues cullerades soperes per cada pebre. En estar tot mig cuit, farem els pimentons de manera que per la part de dat queden 2 cm. per omplir. Prèviament, haurem tallat els pimentons pel capoll i els haurem llevat el cor i les llavors, rentant-los amb aigua i deixant-los escórrer. Una vegada farcits, els taparem amb la coroneta del capoll i la subjectarem amb un furgadents. Ficats en una cassola d'obra, es couran al forn uns 3/4 d'hora.

Pebres gratinats

Mig quilo de pebres entrevirats, una o dues cullerades de mantega de vaca, pa ratllat, oli i sal.

Obrirem els pimentons, els llevarem les llavors i els tallarem en tires de cosa d'un dit. En una cassola posarem mantega i oli; sofregirem els pimentons, que deixarem coure ben tapats, i remenarem sovint amb una cullera de fusta; en estar a mitjan coure, els adobarem al gust i, en tenir-los ben cuits, els escamparem per damunt el pa ratllat i deixarem que es gratinen. Podem servir-los acompanyats de carn, bacallà o arròs blanc.

Pebres o pimentons farcits

Tallats pel capoll, tret el seu cor i ben nets de les vinses, podem farcir-los de magre o de verdures. De magre, és la mateixa xixina de les pilotes magre de porc ben capolat, ou, pa ratllat, sagí, julivert, pinyons, tot cru. Si el farcit és de verdures, en són moltes les formules. En donem una espinacs bullits, molt trossets i sofregits amb un poc de ceba molt tallada, sal i pinyons.

Després, ja fora de la paella, s'afegeixen trossets d'ou dur i un bon pessic de pebre-negre. En el sofregit, si plau, podem posar uns polsims de pebre-negre. Els pimentons poden ser rojos o verds, però de molla grossa. Podem farcir-los després d'haver-los torrat al forn sense pelar-los—entre quinze o trenta minuts, segons la grandària del pimentó i la grossària de la molla—, llevant-los la pell i omplint-los amb delicadesa després i tornant-los al forn, en una plàtera refractària, amb un lleu sofregit de cebeta i tomaca, amb oli i mantega de vaca; o farcir-los crus sofregint-los en oli i deixant-los en la cassola on els cuinarem. Deixarem en la paella poc oli (com una tasseta); sofregirem cebeta picolada i uns trossos de tomaca madura i afegirem, tot seguit, una cullerada de farina, un gotet de vi blanc i dos o tres gots grans d'aigua—o més, si la quantitat del cuinat ho aconsella—i, deixant-ho coure una mitja hora, s'aboca la salsa a la cassola, es posa -la sal i es deixa coure saccant la cassola amb freqüència per evitar que s'aferrí.

TROBADA PROFESSIONAL PRODUCTE AGROALIMENTARI

El passat dia 17 de juliol, al Parc Bit d'Inca va tenir la primera Trobada dels productors d'aliments amb el propietaris d'hotels d'agroturisme de Mallorca. Una iniciativa de les conselleries d'Indústria i Comerç i d'Agricultura, totes dues del PSM, la finalitat de la trobada fou la de mostrar als hotelers els productes d'aquí als hotelers a fi que emprin aliments i begudes de Producte Balear als seus establiments.

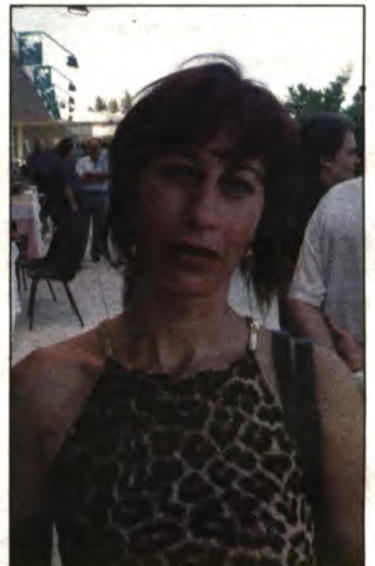

N'Antoni Martorell, president de la Cooperativa de Porreres, Mateu Morro, Conseller d'Agricultura i Esperança Mora, secretària de la Cooperativa de Porreres dialoguen enfront de la seva parada.

Els principals productes d'aquesta cooperativa són: Albercoc, taronja, llimona, albercoc sec, tomàtica d'ensalada, tomàtica de ramellet, espàrrec, pebre, mongetes, cols, síndria, meló, ceba, etc. Enguany s'ha posat en marxa la fabricació de confitura d'albercoc, feta de manera artesana i amb un bon nivell de qualitat. Se comercialitza amb envàs de 40 gr. de 225 gr. o de 2500 gr. Tel. 971 647 181

L'any 1958 en Miquel Fiol de Sant Joan i na Margalida Jordà de Montuiri fundaren l'empresa Embotits Fiol a Montuiri. L'any 1987 se fusionaren amb Embotits Es Pagès i fundaren Embotits Montuiri del qual són propietaris els germans Fiol i en Tomeu Ferragut. A la foto Mateu Fiol i Tomeu Ferragut. Tel. 971 646 070

Na Pilar Sánchez és la madona de l'Agroturisme Son Porró a Costitx. Na Pilar es mostrà entusiasmada amb el Producte Balear. Tel. 971 182 013

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....
Adreça .....
..... C.P. ....
Població .....
C.I.F. .... Tel. ....

M'interessa una subscripció

ANUAL 5.000 PTS (30,05 euróns)

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa .....
Adreça .....
Núm. entitat ..... Núm. sucursal .....
Compte núm. ....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**

En Jaume Mesquida és la tercera generació i la seva filla Bàrbara la quarta de vinaters a Porreres. El seu avi Jaume va obrir aquesta empresa fa 75 anys. Fou un acte de rebel·lia d'en Jaume Mesquida que trobava que li pagaven el reïm malament, van construir un cup i un celler i va fabricar el seu propi vi. Un gran encert, ja que avui els vins i caves Jaume Mesquida són dels millors de Mallorca i el negoci, ben antic, un dels més pròspers de l'illa.

Se conta que un fred matí de novembre de 1589 que en Jaume Mesquida, que vivia al carrer del Garrover de Porreres, s'aixecà del llit a causa d'un fort olor a vi nou i va veure que, atret per l'agradable olor a most i per la humitat d'una xarpellera que amb una espica tancava la bóta congrenyada, la seva vaca llepava les darreres gotes de la seva cuita. En aquells moments no va pensar que, segles després, els seus descendents serien uns dels més anomenats vinaters del país.

SON SERRA

Fa 4 mesos que en Gaspar Frontera i la seva filla Antònia regenten el Rt. Can Frontera a Son Serra. Despatxen menús a 900 ptes. A la carta se menja el peix fresc a unes 6.000 ptes. Tel. 971 854 005

ALGAIDA

Fa 9 anys que na Coloma Sastre i na Caterina Barceló obren la Perruqueria i estètica unisex C&C a la Plaça d'Algaida.

En Tomeu Sales és un dels amos del Bar s'Acadèmia a la Plaça d'Algaida. És un bar de jovent. Tel. 971 665 455